

การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

นางสาววราพรรณ อภิศุภะโชค

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2889-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE USE OF PRINTED AND ELECTRONIC JOURNALS BY LICTURERS AND GRADUATE STUDENTS
IN LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Miss Warapan Apisuphachok

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-2889-8

วราพรรณ อภิศุภะโชค : การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของ
 อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.
 (THE USE OF PRINTED AND ELECTRONIC JOURNALS BY LECTURERS AND
 GRADUATE STUDENTS IN LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE) อ.ที่ปรึกษา :
 ผศ.พรณพิมล กุลบุญ, 168 หน้า. ISBN 974-14-2889-8.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และ
 อิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ
 สารนิเทศศาสตร์ในด้านวัตถุประสงค์ รายชื่อวารสารที่ใช้ ภาษาของวารสาร วิธีการสืบค้น ลักษณะ
 การใช้ ความถี่ในการใช้ แหล่งที่ใช้ และปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ

ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการ
 ใช้วารสารวิชาการเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ใช้วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ
 ศาสตร์ มข. และ American Libraries โดยส่วนใหญ่ใช้วารสารภาษาอังกฤษ สืบค้นวารสารในรูปแบบ
 สิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) ส่วนวารสารอิเล็กทรอนิกส์สืบค้นจากฐานข้อมูล
 ออนไลน์ของห้องสมุด ส่วนของวารสารที่ใช้ คือ บทความวิชาการและบทความวิจัย ใช้วารสารใน
 รูปแบบสิ่งพิมพ์โดยการถ่ายสำเนาบทความวารสาร ส่วนวารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยการพิมพ์ผลเป็น
 เอกสาร มีความถี่ในการใช้วารสารไม่แน่นอน แหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และ
 อิเล็กทรอนิกส์ คือ หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด และปัญหาในการใช้วารสารวิชาการที่
 อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบในระดับมาก คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์
 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น และเมื่อทดสอบ
 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาในการใช้วารสารวิชาการของอาจารย์และนักศึกษาระดับ
 บัณฑิตศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิติ.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4580212422 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: USE OF JOURNALS / PRINTED JOURNALS / ELECTRONIC JOURNALS / LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

WARAPAN APISUPHACHOK : THE USE OF PRINTED AND ELECTRONIC JOURNALS BY LECTURERS AND GRADUATE STUDENTS IN LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE. THESIS ADVISOR : ASSC. PROF. PANPIMON KOONLABOON, 168 pp. ISBN 974-14-2889-8.

This research aims to study the use of printed and electronic journals by lecturers and graduate students, Department of Library and Information Science, in the following aspects: objectives, journal names, languages, search methods, use, frequency, sources and problems.

The research found that the objective of journal use lies in keeping up with current trends in his/her research fields. Two mostly used journals are Library and Information Science, Khonkaen University and American Libraries. English journals are more popular. As for search methods, OPAC is mostly used to access the printed journal by both lecturers and graduate students and, for the electronic journal, the online database is mostly accessed. With regards to the material and method of use, the academic article and research paper are accessed at most. Journals in printed form are photocopied while there in electronic form are printed out. For the frequency of use, no fixed pattern is found. The most popular source for both journals is the central library of the university. Regarding the problem, both the lecturers and graduate students have reported limited access to other universities' sources. As shown by the frequency test on the problems of use reported by the lecturers and graduate students, the results show that the majority of both groups have no significant difference.

Department Library Science

Student's signature.....*Warapan Apisuphachok*.....

Field of study Library and Information Science

Advisor's signature.....*Panpimon Koonlaboon*.....

Academic year 2005

Co-advisor's signature.....*—*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องด้วยความช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ทั้งยังตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์จินดารัตน์ เบอรพันธุ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จากทุกมหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ทั้งการทดสอบแบบสอบถาม และการเก็บรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการประจำภาควิชาฯ จากทุกมหาวิทยาลัย ที่คอยช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทุกท่านที่กรุณาถ่ายทอดวิชาความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ให้แก่ผู้วิจัย

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และน้องสาว ที่ให้การสนับสนุนทางการศึกษา และคอยให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้งรุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 ปรัชญาศรัทธา.....	9
ความสำคัญของวารสาร.....	9
รูปแบบของวารสาร.....	10
ลักษณะการผลิตวารสารอิเล็กทรอนิกส์.....	14
การจัดการวารสารในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	34
การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	36

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	37
	ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์.....	40
	ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ และข้อเสนอแนะ.....	87
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	111
	สรุปและอภิปราย.....	112
	การทดสอบสมมติฐาน.....	141
	ข้อเสนอแนะและการประยุกต์ผลงานวิจัย.....	141
	รายการอ้างอิง.....	144
	ภาคผนวก.....	149
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	168

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย.....	33
2. จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ได้รับคืน และนำมาวิเคราะห์ จำแนกตามสถานภาพ และ มหาวิทยาลัยที่สังกัด.....	39
3. วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ.....	41
4. รูปแบบวารสารวิชาการที่ใช้.....	42
5. สาเหตุของการไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์.....	43
6. ภาษาของวารสารที่ใช้.....	44
7. รายชื่อวารสารภาษาไทยที่ใช้.....	47
8. รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้.....	50
9. รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร.....	56
10. รายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต.....	65
11. วิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์.....	68
12. วิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์.....	70
13. การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด.....	72
14. ส่วนของวารสารวิชาการที่ใช้.....	74
15. ส่วนของวารสารวิชาการที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร.....	76
16. ลักษณะเฉพาะ (Features) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้.....	78
17. วิธีการใช้วารสารวิชาการ.....	80
18. ความถี่ในการใช้วารสารวิชาการ.....	81
19. ความถี่ในการใช้วารสารวิชาการ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร.....	83
20. แหล่งที่ใช้ /แหล่งที่สืบค้นวารสารวิชาการ.....	86
21. ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ.....	89
22. ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์.....	92
23. ปัญหาด้านวิธีการการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์.....	95
24. ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์.....	98
25. ปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์.....	101
26. ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์.....	103
27. ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์.....	106

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วารสารเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความสำคัญต่อการศึกษา เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่นำเสนอ ความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการที่ทันสมัย รวมทั้งผลการค้นคว้าวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ และนักวิจัยในสาขาต่าง ๆ (Osborn, 1980: 50) วารสารยังพิมพ์ออกมาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงสื่อสารสนเทศได้รวดเร็วกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ (พรรณพิมล กุลบุญ, 2533: 41) และยังเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีคุณค่าในการอ้างอิง ดังนั้น นักวิชาการส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับวารสารเป็นอย่างมาก (Davinson, 1978: 33-34)

ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้ทรัพยากรสารสนเทศ มีการผลิตออกมาในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย และวารสารเป็นทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนึ่งที่เกิดออกมาในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ วัสดุย่อส่วน ซีดีรอม และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (วงศ์สว่าง เชาว์ชุตติ, 2540: 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นวารสารรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญยิ่งในการนำเสนอความรู้ ผลการวิจัยใหม่ ๆ รวมทั้งสามารถเข้าถึง และสืบค้นสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว หากเปรียบเทียบกับวารสารในรูปแบบอื่น ๆ (Jones and Cook, 2003)

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง วารสารที่ผลิตและเผยแพร่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหมด สามารถเข้าถึงหรือสืบค้นโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือเวปไซด์ ไซด์ เว็บบทความที่นำเสนอในวารสารอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในรูปแบบเอกสารฉบับเต็ม (Full text) และมีเนื้อหาเหมือนกันกับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ (Lancaster, 1995: 50) โดยทั่วไปวารสารอิเล็กทรอนิกส์มักจัดพิมพ์ควบคู่กับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ แต่สำนักพิมพ์บางแห่งอาจจัดพิมพ์วารสารบางชื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพียงอย่างเดียว และเผยแพร่ทางออนไลน์เท่านั้น วารสารอิเล็กทรอนิกส์บางชื่อสามารถเข้าถึงได้โดยผ่านตัวกลาง ได้แก่ สำนักพิมพ์ และตัวแทนที่จัดทำฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยครอบคลุมวารสารจำนวนมากไว้ในฐานข้อมูลเดียวกัน และมีกำหนดออกอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดกลุ่มผู้ใช้ (Chan, 1999: 11; Electronic Journal Miner, 2003)

ปัจจุบันมีวารสารจำนวนมากที่ผลิตออกมาในรูปแบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์ แต่สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ยังคงการผลิตวารสารทั้งรูปแบบสิ่งพิมพ์ และอิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กันไป (Cochenour and Moothart, 2003: 17) อย่างไรก็ตาม วารสารทั้งสองรูปแบบดังกล่าวมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ เป็นวารสารที่ผู้ใช้คุ้นเคย และเป็นที่ยอมรับ สามารถใช้ได้ง่ายและสะดวก และถือเป็นรูปแบบหลักของวารสารทั้งในอดีตและปัจจุบัน (ศศิวิมล ถาวรกิจ, 2546: 45) แต่วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์มีข้อจำกัดในด้านการบวนการผลิตที่ต้องใช้เวลา และต้นทุนในการผลิตสูง และมีราคาเพิ่มสูงขึ้นทุก ๆ ปี ด้วยเหตุนี้ผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์จึงให้ความสนใจในการคิดค้นรูปแบบ และบริการใหม่ ๆ ในการเผยแพร่สารนิเทศ (อังคณา ดอนหัวรอ, อัมพร ขาวบาง และเอกริน ลัทธศักดิ์ศิริ, 2543: 74) และผลิตวารสารอิเล็กทรอนิกส์ออกมา เพื่อแก้ปัญหาในด้านข้อจำกัดต่าง ๆ รวมทั้งความล่าช้าที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดพิมพ์วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ยังสะดวก รวดเร็ว และประหยัดเวลาในการผลิต ทำให้สื่อสารความรู้ ความคิด และผลงานวิจัยใหม่ ๆ ได้รวดเร็วกว่าวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ (Monoff et al., 1992: 114) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ยังสามารถใช้พร้อมกันได้หลายคน โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สามารถสืบค้นและทำสำเนาได้สะดวก รวดเร็ว หรือถ่ายโอนข้อมูลจากผู้ผลิตไปยังผู้อ่านได้ (Boyce, 1999: 189) นอกจากนี้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ยังมีภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบ รวมทั้งยังสามารถเชื่อมโยงไปยังเอกสารอ้างอิง และฐานข้อมูลอื่น ๆ ได้ (Chan, 1999: 12) จึงทำให้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นที่นิยมใช้มากขึ้น และเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการเพิ่มมากขึ้น (Collins and Berge, 1994: 773)

วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญสำหรับนักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์และนักศึกษา เนื่องจากสามารถเข้าถึงและค้นคืนสารนิเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว จากการสำรวจการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1984 - 2000 พบว่า การอ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก ปี ค.ศ. 1984 ที่ไม่มีผู้ใช้ เป็นร้อยละ 35 ใน ปี ค.ศ. 2000 และมีการคาดการณ์ว่าในอนาคตความต้องการในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์จะเพิ่มมากขึ้น (Brown, 1999) นอกจากนี้งานวิจัยของ Sally (2001) ซึ่งศึกษาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการหยุดบอกรับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงจากเว็บไซต์และรายการออนไลน์ (OPAC) ของห้องสมุดได้ และสนับสนุนการหยุดบอกรับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ เพื่อบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์แทน และงานวิจัยของ Carol และคณะ (2003) ซึ่งทำการประเมินผลกระทบของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่องบประมาณของห้องสมุด ยังพบว่าการ

หยุดบอกรับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และวารสารที่มีการใช้น้อย จะทำให้ประหยัดงบประมาณของห้องสมุด และทำให้ห้องสมุดสามารถจัดหาวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้เพิ่มมากขึ้นถึง 6,300 รายชื่อ

ในปัจจุบัน ห้องสมุดหลายแห่งได้บอกรับวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้จัดหาวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น โดยในการจัดหาวารสารห้องสมุดอาจบอกรับวารสารเฉพาะในรูปแบบสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว หรือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพียงอย่างเดียว และห้องสมุดบางแห่งอาจบอกรับทั้งสองรูปแบบ เพียงจ่ายเงินเพิ่มตามข้อตกลง วารสารอิเล็กทรอนิกส์บางรายชื่อสามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องจ่ายเงินเพิ่ม แต่อาจใช้ได้เฉพาะในช่วงเวลาที่สำนักพิมพ์กำหนด ห้องสมุดบางแห่งอาจจัดหาวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะฐานข้อมูลฉบับเต็ม โดยบอกรับบางรายชื่อผ่านตัวแทนบอกรับวารสาร และจ่ายเงินตามเงื่อนไขของสำนักพิมพ์ โดยตัวแทนบอกรับวารสารจะจัดทำฐานข้อมูลวารสารที่ถูกค้าบอกรับ เพื่อความสะดวกแก่ลูกค้าในการติดต่อ และสืบค้นข้อมูล นอกจากนี้ ห้องสมุดบางแห่งอาจบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะฐานข้อมูลฉบับเต็มกับสำนักพิมพ์โดยตรง เช่น Elsevier Science ที่จัดทำฐานข้อมูล ScienceDirect เป็นต้น (เพ็ญพิมล คงมนต์, 2544: 29-30)

อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยต่างมีแนวโน้มที่จะบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น (กิ่งทอง ศิริมงคล และ อัจฉรา จันทสุวรรณ, 2545: 95) เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ที่เพิ่มขึ้น แต่การบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนที่สูงมาก ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องคำนึงถึงราคาบอกรับที่สมเหตุสมผล ความซับซ้อนของกฎเกณฑ์ทางลิขสิทธิ์ รวมถึงเรื่องข้อตกลง และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Chan, 1999) นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายในส่วนอื่นที่เพิ่มตามมา ทั้งค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบเครือข่าย การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบคอมพิวเตอร์ในห้องสมุด อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคลากรผู้ให้บริการ (อังคณา ดอนหัวรอ, อัมพร ชาวบาง และ เอกกริน ลัทธศักดิ์ศิริ, 2543: 78-79) นอกจากการเตรียมความพร้อมในเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ห้องสมุดยังต้องประเมินผลการให้บริการ ตลอดจนศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสามารถเตรียมการในด้านการจัดหา และการจัดบริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความสอดคล้องกับงบประมาณ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

การศึกษาในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่อาจารย์ และนักศึกษาจะต้องติดตามข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางวิทยาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชา และสาขาที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะต้องนำความรู้มาใช้ในการจัดการข้อมูลข่าวสารโดยตรง (กุลธิดา ท้วมสุข, 2541: 71) รวมทั้ง ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านวิธีการจัดการข่าวสารข้อมูล ทั้งในด้านการจัดเก็บ การค้นคืน และการเผยแพร่สารสนเทศ (Abbas, 2003) ซึ่งทำให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานี้ต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ในทุก ๆ ด้าน อาทิ รู้แหล่งข้อมูล รู้วิธีการจัดหา และจัดการข้อมูล รวมทั้งสามารถทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการส่งผ่านข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมได้

ในการศึกษา ติดตามความรู้ ความก้าวหน้าในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ วารสารนับเป็นทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ที่ทันสมัย และผลงานวิจัยในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และวารสารยังเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่อาจารย์และนักศึกษาในสาขาวิชานี้ใช้กันมาก ในขณะที่เดียวกันวารสารยังมีราคาในการบอกรับค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการบอกรับทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแต่ละปีห้องสมุดจะจัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนมากในการจัดหาวารสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งวารสารภาษาต่างประเทศซึ่งใช้งบประมาณจัดหาในสัดส่วนที่สูงกว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่น ๆ ของห้องสมุด ทำให้ห้องสมุดประสบปัญหาในการจัดหาวารสาร แม้ว่าห้องสมุดบางแห่งจะเพิ่มงบประมาณสำหรับบอกรับวารสารแต่งบประมาณที่ได้รับเพิ่มก็อาจไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับราคาวารสารที่สูงขึ้นในแต่ละปี (นฤมล กิจไพศาลรัตนนา, 2544: 1) ทำให้ห้องสมุดแต่ละแห่งจำเป็นต้องพิจารณาว่าจะบอกรับเฉพาะวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ หรือวารสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือบอกรับทั้งสองรูปแบบ จึงจะเหมาะสมกับงบประมาณ และสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอน ห้องสมุดยังจำเป็นต้องศึกษาการใช้วารสารที่ได้จัดหามาว่ามีความเหมาะสม ตรงกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด (Gyeszly, 2003) ทั้งนี้เพื่อให้ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศในรูปแบบที่หลากหลาย และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และเหมาะสมมากที่สุด (สมร ตาระพันธ์, 2543: 30)

จากความสำคัญของวารสารต่ออาจารย์ และนักศึกษา ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ และจากการที่วารสารมีการผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก และมีรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งมีราคาในการบอกรับสูง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ รายชื่อวารสารที่ใช้ ภาษาของวารสาร วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ แหล่งที่ใช้ และปัญหาที่เกิดจากการใช้วารสาร ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการพิจารณาคัดเลือก จัดหา และปรับปรุงบริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ให้สอดคล้องกับการใช้ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ รายชื่อวารสารที่ใช้ ภาษาของวารสาร วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้
2. ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย

1. อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ใช้วารสารภาษาอังกฤษ และใช้ส่วนที่เป็นบทความวิชาการ และบทความวิจัย
2. อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่สืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด และสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด
3. อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการใช้วารสาร

รายชื่อวารสารที่ใช้

- รายชื่อวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์
- รายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์

ภาษาของวารสาร

วิธีการสืบค้น

ลักษณะการใช้

- ส่วนของวารสารที่ใช้
- วิธีการใช้

ความถี่ในการใช้

แหล่งที่ใช้ / แหล่งที่สืบค้น

ปัญหาในการใช้

- ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น
- ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้
- ปัญหาด้านอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในการวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผลิตควบคู่กับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ วารสารที่ผลิตในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเดียว และวารสารที่บอกรับในลักษณะฐานข้อมูลฉบับเต็ม ซึ่งเลือกบอกรับได้ตามจำนวนที่วารสาร และสามารถสืบค้นได้ด้วยชื่อวารสาร ทั้งนี้ไม่รวมซีดีรอม

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่สังกัดภาควิชาหรือสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 8 แห่ง ทั้งนี้ไม่รวมมหาวิทยาลัยเปิด 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง จากการสำรวจข้อมูลประชากรเบื้องต้นในปีการศึกษา 2547 พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 251 คน จำแนกเป็นอาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นอาจารย์

ประจำ จำนวน 72 คน (ไม่รวมอาจารย์ชาวต่างประเทศ และอาจารย์ที่อยู่ระหว่างการลาศึกษาต่อ) และนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 179 คน

สำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจะศึกษาจากอาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ทุกคน (72 คน) ส่วนนักศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 50 % ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด และถ้าภาควิชาใดมีนักศึกษา จำนวนต่ำกว่า 10 คน จะใช้จำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 97 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 169 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร บทความวิจัย เอกสาร วิทยานิพนธ์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวารสารและการใช้วารสาร
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ และมหาวิทยาลัยที่สังกัด

ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในด้านวัตถุประสงค์ ภาษาของวารสาร รายชื่อวารสารที่ใช้ วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ และปัญหาด้านอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ

3. ทดสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยนำไปทดสอบกับอาจารย์สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง แห่งละ 3 คน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
4 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร แห่งละ 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 18 คน
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเพื่อจัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์
5. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แก่ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 169 คน
จำแนกเป็นอาจารย์ จำนวน 72 คน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 97 คน ด้วยตนเอง
และทางไปรษณีย์
6. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์
สำหรับวินโดวส์ (SPSS-Statistical Package for the Social Sciences for Windows)
7. รายงานผลการวิจัย
8. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการพิจารณาคัดเลือก จัดหา และปรับปรุง
บริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ให้สอดคล้องกับการใช้ของอาจารย์และ
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

ในบทนี้จะกล่าวถึง ความสำคัญของวารสาร รูปแบบของวารสาร ลักษณะการผลิตวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการวารสารในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของวารสาร

วารสาร (Periodical) หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง มีกำหนดออกที่แน่นอน ออกมากกว่าปีละ 1 ฉบับ ตั้งแต่รายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน ราย 3 เดือน จนถึงราย 6 เดือน และตั้งใจออกต่อเนื่องตลอดไป แต่ละฉบับมีหมายเลขประจำ และ/หรือวัน เดือน ปีที่ออกกำกับไว้ (Davinson, 1978) รวมทั้งประกอบด้วยบทความวิชาการหลายบทความ และเขียนโดยผู้เขียนหลายคน (Osborn, 1980)

วารสารเป็นทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการค้นคว้า วิจัย เนื่องจากนำเสนอสารนิเทศที่ทันสมัยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ ในทุกสาขาวิชา วารสารเป็นแหล่งรวบรวมผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ซึ่งนำเสนอในลักษณะบทความวิชาการ บทวิเคราะห์ และบทความวิจัย จึงเป็นแหล่งอ้างอิงที่สำคัญในวงการศึกษาและวิจัย (Osborn, 1980) และจากการที่วารสารมีการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องและมีกำหนดออกแน่นอน ผู้อ่านจึงสามารถติดตามความรู้ ทฤษฎีใหม่ ๆ และผลการวิจัยใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว นอกจากนี้วารสารวิชาการส่วนใหญ่ยังมีผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชาอ่านและประเมินบทความที่จะลงตีพิมพ์ (Peer review) จึงทำให้บทความในวารสารมีความน่าเชื่อถือ (Hinckley, 2006)

จากความสำคัญและคุณลักษณะดังกล่าวของวารสารทำให้วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญต่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยในทุกสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาที่จำเป็นต้องติดตามข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว และความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการใหม่ ๆ ของศาสตร์ (ชุตินา สัจจามันท์, 2546) เช่น สาขาวิทยาศาสตร์ สาขาแพทยศาสตร์ สาขาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์เป็นอีกสาขาวิชาหนึ่งที่มีการใช้วารสารสูง และวารสารถือเป็นสิ่งพิมพ์สำคัญ เนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่มีการพัฒนา การวิจัย และมีการเปลี่ยนแปลงด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว (Abbas, 2003) อาจารย์และนักศึกษาจึงจำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาการทั้งในศาสตร์และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลาจากวารสาร

รูปแบบของวารสาร

วารสารมีการผลิตออกมาในรูปแบบที่หลากหลายทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ซีดีรอม และอิเล็กทรอนิกส์ แต่เนื่องจากข้อมูลที่บันทึกในซีดีรอมมีข้อจำกัดหลายประการทั้งในด้านความทันสมัยของข้อมูลและความไม่สะดวกในการสืบค้นข้อมูล คือ ต้องสืบค้นจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดเท่านั้น ถ้าห้องสมุดไม่มีระบบซีดีรอมออนไลน์ จึงทำให้วารสารในรูปแบบซีดีรอมไม่เป็นที่ยอมรับและไม่เป็นที่นิยมใช้มากนัก (McKnight, 1993) วารสารที่ผลิตในปัจจุบันจึงอยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก โดยวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มการผลิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ มีรายละเอียดดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ (Printed Journal)

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์เป็นวารสารในรูปแบบดั้งเดิมที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายทั้งในอดีตและปัจจุบัน เนื่องจากใช้ได้สะดวกโดยไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ช่วยอ่าน อย่างไรก็ตามวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์มีข้อดีและข้อจำกัดหลายประการ (Fecko, 1997; Monash University Library, 2000) ดังนี้

ข้อดี

1. คุณภาพการพิมพ์ของวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ เช่น ตัวอักษร ภาพประกอบ กราฟ ตาราง มีความชัดเจนและอ่านได้ง่ายกว่าวารสารอิเล็กทรอนิกส์
2. สามารถทำสำเนาบทความวารสารฉบับเต็มที่ต้องการได้ทันที และประหยัดค่าใช้จ่าย
3. สามารถใช้บริการยืมวารสารระหว่างห้องสมุดได้ หากวารสารฉบับที่ต้องการมีให้บริการในห้องสมุดอื่น
4. สามารถเข้าถึงวารสารฉบับย้อนหลังได้ทุกฉบับที่บอกรับ

5. การลงรายการและการควบคุมบรรณานุกรมของวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์มีความเป็นมาตรฐาน
6. สามารถสืบค้นวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์จากเครื่องมือช่วยค้นต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น รายการออนไลน์ของห้องสมุด รวมรายชื่อวารสาร (Union List of Serials) และบัตรทะเบียนวารสาร เป็นต้น

ข้อจำกัด

1. ราคาค่าบริการวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์เพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นผลมาจากราคากระดาษและหมึกพิมพ์ที่สูงขึ้น
2. วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเย็บเล่มวารสารฉบับย้อนหลัง
3. ใช้พื้นที่มากทั้งในการจัดเก็บวารสารฉบับย้อนหลัง และพื้นที่ให้บริการอ่านวารสาร
4. การให้บริการวารสารประสบปัญหาบางประการ เช่น ต้องดำเนินการวารสารฉบับล่าสุดก่อนออกให้บริการ จึงทำให้ล่าช้า เป็นต้น
5. สำนักพิมพ์หรือตัวแทนจำหน่ายบางครั้งจัดส่งวารสารล่าช้า ทำให้ไม่สามารถติดตามอ่านได้อย่างต่อเนื่อง
6. วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์อาจฉีกขาดหรือสูญหายได้ หากไม่มีระบบป้องกันที่ดี
7. ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ เนื่องจากผู้ใช้วารสารต้องเข้าใช้บริการของห้องสมุด จึงทำให้ใช้วารสารได้เฉพาะช่วงเวลาทำการเท่านั้น
8. ไม่สามารถอ่านวารสารฉบับเดียวกันพร้อมกันได้หลายคน

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Journal) หมายถึง วารสารที่ผลิตและเผยแพร่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถเข้าถึงหรือสืบค้นโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ เวิลด์ ไวด์ เว็บ (National Network of Libraries of Medicine 2005) บทความที่นำเสนออยู่ในรูปเอกสารฉบับเต็ม มีเนื้อหาเหมือนกับวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ทุกประการ วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีทั้งที่เข้าถึงได้โดยบอกรับเป็นสมาชิก และสามารถเข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (Lee 2002)

วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีข้อดีและข้อจำกัด (Kidd and Ree-Jones, 2000; Chan, 1999; Valuskas, 1997; Nisonger, 1998) เมื่อเปรียบเทียบกับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ดังนี้

ข้อดี

1. ความเร็วในการผลิตและเผยแพร่วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Speed of publication) วารสารอิเล็กทรอนิกส์สามารถผลิตและเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากการติดต่อระหว่างผู้แต่ง บรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งกระบวนการผลิตอยู่ในรูปอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด ทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านจากคอมพิวเตอร์ได้ทันทีเมื่อกระบวนการผลิตเสร็จสิ้น
2. ความสามารถในการเพิ่มเติมข้อมูล (Addition Capabilities) เนื่องจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์จัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ผู้แต่งและผู้ผลิตวารสารจึงสามารถเปลี่ยนแปลง แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็น และคำวิจารณ์ได้
3. การนำเสนอในรูปแบบสื่อประสม (Multimedia) วารสารอิเล็กทรอนิกส์สามารถนำเสนอสารนิเทศในรูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ ข้อความ ตาราง ภาพประกอบ กราฟิก รวมถึงภาพสามมิติ ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบได้
4. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) และความสะดวก (Convenience) วารสารอิเล็กทรอนิกส์สามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้ใช้สามารถเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้จากภายนอกห้องสมุด และสามารถเข้าถึงได้พร้อมกันครั้งละหลายคน โดยสามารถสืบค้นจากเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล รวมทั้งยังสามารถทำการพิมพ์ผล ดาวน์โหลดและบันทึกบทความวารสาร หรือส่งบทความผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ทันที
5. ความสามารถในการสืบค้น (Searchability) วารสารอิเล็กทรอนิกส์สามารถสืบค้นได้หลายวิธี เช่น การสืบค้นจากที่อยู่ (URL) ของวารสาร สืบค้นจากโปรแกรมค้นหา และสืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด เป็นต้น
6. การเชื่อมโยง (Linking) การเชื่อมโยงนับเป็นลักษณะเฉพาะ (Features) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ คือ สามารถเชื่อมโยงระหว่างส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในบทความเดียวกัน และบทความภายในวารสารฉบับเดียวกัน รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปยังบทความของวารสารฉบับอื่น ๆ ได้ โดยการเชื่อมโยงสามารถทำได้ ดังนี้

- การเชื่อมโยงจากการอ้างอิงในเนื้อหาไปยังรายการอ้างอิงหรือบรรณานุกรมของบทความ
- การเชื่อมโยงจากรายการอ้างอิงของบทความไปยังเอกสารฉบับเต็ม (Full text) ในฐานะข้อมูลอื่น ๆ
- การเชื่อมโยงตารางและภาพประกอบของบทความ
- การเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์วารสาร
- การติดต่อผู้เขียนหรือบรรณาธิการ โดยผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความใน Mailing list, Discussion group และ Webboard

7. วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีระบบแจ้งผู้อ่านเมื่อมีบทความที่ผู้อ่านสนใจ (Alert Service) ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านบทความได้ล่วงหน้า

8. ประหยัดงบประมาณ (Reduced costs) การจัดหาวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เนื่องจากวารสารมีราคาเพิ่มสูงขึ้นทุกปี การบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์แทนรูปแบบสิ่งพิมพ์จะช่วยประหยัดงบประมาณได้ประมาณ 24-30 เปอร์เซ็นต์ (Woolfery, 1993; Tenopir and King, 1999)

9. ช่วยประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บวารสารฉบับย้อนหลัง

ข้อจำกัด

1. อุปสรรคทางเทคโนโลยี (Technological barriers) การเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยี และอุปกรณ์ในการจัดเก็บและการแสดงผลเป็นสำคัญ ดังนั้นหากเทคโนโลยีที่ใช้ไม่มีประสิทธิภาพ อาจทำให้ประสบปัญหาต่าง ๆ ได้แก่

- อุปสรรคด้านเครือข่าย ได้แก่ ความล่าช้าในการเชื่อมต่อ ถ้าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้เก่าล้าสมัย
- คุณภาพของภาพและกราฟิกที่แสดงผลบนจอคอมพิวเตอร์ไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

2. อุปสรรคทางวัฒนธรรมสังคม (Socialcultural barriers) ผู้ใช้อาจประสบปัญหา ขาดความเข้าใจ และความชำนาญในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากขั้นตอนการสืบค้นที่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งผู้ใช้จำเป็นต้องใช้เวลานานกว่าจะเกิดความเข้าใจและความชำนาญในการใช้

3. อุปสรรคทางเศรษฐกิจ (Economic barriers) นับเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งสำหรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

- อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงผล การจัดเก็บ และการพิมพ์วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีราคาแพง
- การพิมพ์ผลบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าการทำสำเนาวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์
- ค่าธรรมเนียมในการบอกรับของผู้จัดจำหน่ายบางรายมีราคาสูงซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับห้องสมุดในการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์

4. ปัญหาเรื่องความถาวร (Permanently) ของวารสารฉบับย้อนหลัง เนื่องจากสารนิเทศที่เผยแพร่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงชื่อเว็บไซต์ ปัญหาการยุบรวมกิจการของสำนักพิมพ์ รวมทั้งปัญหาการหยุดบอกรับวารสารของห้องสมุด ทำให้ผู้ใช้ไม่แน่ใจว่าจะสามารถเข้าถึงวารสารฉบับย้อนหลังได้ต่อไปหรือไม่

ลักษณะการผลิตวารสารอิเล็กทรอนิกส์

วารสารอิเล็กทรอนิกส์มีการจัดทำและการผลิตหลายลักษณะ ได้แก่ การผลิตในรูปแบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพียงรูปแบบเดียว การผลิตวารสารอิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กับวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ และการจัดทำในลักษณะฐานข้อมูลออนไลน์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วารสารอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบเดียว

ในปัจจุบันวารสารที่ออกใหม่บางชื่อ สำนักพิมพ์หรือผู้ผลิตจัดทำเฉพาะในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น โดยไม่มีการผลิตในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวารสารวิชาการที่ผลิตโดยสมาคมหรือสำนักพิมพ์เชิงพาณิชย์ (อัมพร ขาวบาง, 2547) วารสารในลักษณะนี้มีทั้งที่ต้องบอกรับเป็นสมาชิกและที่เข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตัวอย่างของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อที่ต้องบอกรับและชื่อที่เข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อที่ต้องบอกรับเป็นสมาชิก

- The International Information & Library Review

(<http://sciencedirect.com/science/journal/10572317>) ของสำนักพิมพ์ Elsevier Science

- Journal of the Association for Information Systems
(<http://jais.isworld.org>) ของ the Association for Information Systems: AIS

รายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

- Information Research: An Electronic Journal (<http://informationr.net/ir>)
ของ University of Sheffield
- Issue in Science & Technology Librarianship
(<http://www.library.ucsb.edu/istl>) ของ Association of College & Research Libraries
- The Journal of Electronic Publishing (<http://www.press.umich.edu/jep>)
ของ University of Michigan Press
- LIBRES: Library and Information Science Research Electronic Journal
(<http://libres.curtin.edu.au>) ของมหาวิทยาลัย Curtin University of Technology

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผลิตควบคู่กับวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

หมายถึงวารสารชื่อเดียวกันที่ผลิตทั้งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และรูปแบบสิ่งพิมพ์ควบคู่กันไป (เพ็ญพิมล คงมนต์, 2544: 29) การบอกรับวารสารทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าวขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและข้อตกลงของผู้ผลิตหรือสำนักพิมพ์ เช่น วารสารบางชื่อเมื่อบอกรับในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สามารถเข้าถึงรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย วารสารบางชื่อเมื่อบอกรับในรูปแบบสิ่งพิมพ์สามารถเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นส่วนหนึ่ง เช่น 10% หรือ 20% เป็นต้น (Nisonger, 1998) ตัวอย่างของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผลิตควบคู่กับวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ เช่น

- Library Trends ของสำนักพิมพ์ The Johns Hopkins University Press มีเงื่อนไขและราคาในการบอกรับ คือ
  - บอกรับวารสารเฉพาะรูปแบบสิ่งพิมพ์ หรืออิเล็กทรอนิกส์ ราคา 110.00 เหรียญสหรัฐ
  - บอกรับวารสารทั้ง 2 รูปแบบ ราคา 154.00 เหรียญสหรัฐ
- Library and Information Science Research ของสำนักพิมพ์ Elsevier

มีเงื่อนไขและราคาในการบอกรับ คือ ต้องบอกรับวารสารทั้ง 2 รูปแบบร่วมกัน ราคา 349.00 เหรียญสหรัฐ

- The Library Quarterly ของสำนักพิมพ์ University of Chicago Press
  - บอกรับวารสารเฉพาะรูปแบบสิ่งพิมพ์ ราคา 45.00 เหรียญสหรัฐ (ไม่รวมค่าจัดส่ง 8% ต่อปี)
  - บอกรับเฉพาะวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ราคา 144.00 เหรียญสหรัฐ
  - บอกรับวารสารทั้ง 2 รูปแบบ ราคา 168.00 เหรียญสหรัฐ

ฐานข้อมูลออนไลน์

เป็นการจัดทำโดยรวบรวมวารสารอิเล็กทรอนิกส์จำนวนมากไว้ด้วยกันในลักษณะของฐานข้อมูลออนไลน์ ซึ่งสามารถเลือกบอกรับได้ตามจำนวนชื่อวารสาร เพื่อความสะดวกในการจัดจำหน่ายและการสืบค้น ฐานข้อมูลออนไลน์แต่ละฐานจะประกอบด้วยบทความวารสารฉบับเต็มจากวารสารหลายชื่อและหลายสาขาวิชา (Chen, Wynn, and Rieke, 2001) และอาจรวบรวมโดยสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ เช่น สำนักพิมพ์ Academic Press ซึ่งให้บริการฐานข้อมูล Academic Ideal (<http://www.idealibrary.com>) และสำนักพิมพ์ Springer Science Publishers ซึ่งให้บริการฐานข้อมูล Springer Link (<http://link.springer-ny.com>) เป็นต้น หรือรวบรวมโดยตัวกลางหรือผู้รวบรวม (Aggregators) เพื่อจัดจำหน่าย เช่น Blackwell, EBSCO, Ingenta, Ovid และ ProQuest เป็นต้น (Machovec, 1997) ตัวอย่างของฐานข้อมูลออนไลน์วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น

- ABI/INFORM (<http://proquest.umi.com>) เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท Proquest ที่ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางด้านธุรกิจและการจัดการ ครอบคลุมสาขาวิชาการบัญชี เศรษฐศาสตร์ การธนาคาร การบริหารธุรกิจ การสื่อสาร และสาขาอื่น ๆ ให้บริการบทความฉบับเต็มจากวารสาร จำนวน 919 ชื่อ
- Academic Search Premier (ASP) (<http://search.epnet.com>) เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท EBSCO ซึ่งครอบคลุมสาขาวิชาที่หลากหลาย ได้แก่ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ แพทยศาสตร์ และสาขาวิชาอื่น ๆ ให้บริการบทความฉบับเต็มจากวารสารวิชาการจำนวน 4,600 ชื่อ
- Blackwell Synergy (<http://www.blackwell-synergy.com>) เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักพิมพ์ Blackwell ซึ่งครอบคลุมสาขาวิชาเกษตรศาสตร์

บริหารธุรกิจ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์กายภาพ การแพทย์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ให้บริการบทความฉบับเต็มจากวารสารจำนวน 800 ชื่อ

- Emerald Fulltext (<http://www.emeraldinsight.com>) เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งวารสารทั้งหมดจัดพิมพ์โดย MCB University Press ครอบคลุม 22 สาขา ได้แก่ การบัญชี ศึกษาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ การจัดการสารสนเทศ การจัดการห้องสมุด การบริการสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาอื่น ๆ ให้บริการบทความฉบับเต็มจากวารสารด้านการจัดการมากกว่า 100 ชื่อ

- Ingenta Connect (<http://www.ingenta.com>) เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท Ingenta สามารถเชื่อมโยงบทความฉบับเต็มจากวารสารจำนวน 4,500 ชื่อของสำนักพิมพ์ 140 แห่ง

- Kluwer Online Journals (<http://www.springerlink.com>) เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท Kluwer Academic Publishers ซึ่งปัจจุบันได้รวมกับบริษัท Spinkger ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1,250 ชื่อ ครอบคลุมสาขาวิทยาศาสตร์ การแพทย์ การบริหาร เศรษฐศาสตร์ คอมพิวเตอร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และสาขาอื่น ๆ

- ScienceDirect (<http://www.sciencedirect.com>) เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักพิมพ์ Elsevier ซึ่งครอบคลุมสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวม 24 สาขาวิชา จากวารสารจำนวน 1,700 ชื่อ

- SwetsWise (<http://www.swetswise.com>) เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท Swets Blackwell ครอบคลุมวารสารหลายสาขาวิชาจำนวน 7,412 ชื่อ จากสำนักพิมพ์ 258 แห่ง นอกจากนี้ยังให้บริการหน้าสารบัญวารสารและสาระสังเขปด้วย

การจัดการวารสารในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยจัดหาสารนิเทศจากแหล่งความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ มารวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถศึกษา ค้นคว้าได้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบาย และหลักสูตรของมหาวิทยาลัยให้มากที่สุด (กิ่งทอง ศิริมงคล และอัจฉรา จันทสุวรรณ, 2545)

ในปัจจุบันการจัดการวารสารในห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีความยุ่งยากซับซ้อนยิ่งขึ้น เนื่องจากวารสารมีจำนวนและราคาเพิ่มสูงขึ้นทุกปี รวมทั้งมีรูปแบบที่หลากหลายทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ การจัดการวารสารของห้องสมุดจึงต้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้มากที่สุด

สำหรับการจัดการวารสารในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเฉพาะของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย กล่าวคือ เป็นห้องสมุดในมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ที่มีการเรียนการสอนสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยได้สืบค้นจากเว็บไซต์ของห้องสมุด และสัมภาษณ์บรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 8 แห่ง โดยจะนำเสนอข้อมูล 3 ด้าน คือ การจัดหาวารสาร การจัดทำเครื่องมือช่วยค้น และบริการคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น

การจัดหาวารสาร

หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยทั้ง 8 แห่ง มีการจัดหาวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ โดยการจัดหาวารสารสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มีรายละเอียด ดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่บอกรับในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยทั้ง 8 แห่งมีจำนวนตั้งแต่ 16 - 76 ชื่อ โดยสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบอกรับวารสารจำนวนมากที่สุด 76 ชื่อ และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์บอกรับน้อยที่สุด จำนวน 16 ชื่อ หอสมุดกลาง 1 แห่งบอกรับวารสารภาษาไทยมากกว่าวารสารภาษาอังกฤษ สำหรับรายละเอียดของหอสมุดกลางแต่ละแห่งมี ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: บอกรับวารสาร จำนวน 76 ชื่อ เป็นวารสารภาษาไทย 22 ชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษ 54 ชื่อ (สายฝน เต่าแก้ว, สัมภาษณ์)

- มหาวิทยาลัยขอนแก่น: บอกรับวารสาร จำนวน 48 ชื่อ เป็นวารสารภาษาไทย 22 ชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษ 26 ชื่อ (ฉัจฉรา จันทรสุวรรณ, สัมภาษณ์)
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: บอกรับวารสาร จำนวน 19 ชื่อ เป็นวารสารภาษาไทย 9 ชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษ 10 ชื่อ (กิ่งทอง ศิริมงคล, สัมภาษณ์)
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: บอกรับวารสาร จำนวน 45 ชื่อ เป็นวารสารภาษาไทย 10 ชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษ 35 ชื่อ (นพวรรณ วัฒนະนะนนท์, สัมภาษณ์)
- มหาวิทยาลัยบูรพา: บอกรับวารสาร จำนวน 15 ชื่อ เป็นวารสารภาษาไทย 4 ชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษ 11 ชื่อ (จรัญญา ศุภวิชาติพัฒนา, สัมภาษณ์)
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม: บอกรับวารสาร จำนวน 41 ชื่อ เป็นวารสารภาษาไทย 20 ชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษ 21 ชื่อ (ประนอม นามขร, สัมภาษณ์)
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: บอกรับวารสาร จำนวน 24 ชื่อ เป็นวารสารภาษาไทย 8 ชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษ 16 ชื่อ (มัทนา เจริญแพทย์, สัมภาษณ์)
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: บอกรับวารสาร จำนวน 16 ชื่อ เป็นวารสารภาษาไทย 13 ชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษ 3 ชื่อ (เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข, สัมภาษณ์)

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

วารสารสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยทั้ง 8 แห่ง บอกรับไม่มีชื่อใดบอกรับควบคู่กันทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์หรือบอกรับเฉพาะรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบเดียว แต่สำหรับในสาขาวิชาอื่น ๆ มีหอสมุดกลาง 2 แห่ง ได้แก่ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บอกรับวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบเดียว จำนวน 49 ชื่อ และบอกรับทั้งสองรูปแบบ จำนวน 1 ชื่อ ซึ่งทั้งหมดเป็นวารสารในสาขาวิชาอื่นที่ไม่ใช่สาขา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์บอกรับวารสารทั้งสองรูปแบบเฉพาะสาขาแพทยศาสตร์

สำหรับวารสารสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่หอสมุด
บอกรับในรูปแบบสิ่งพิมพ์บางชื่อ เช่น American Libraries, Annual Review of Information Science
& Technology และ Bulletin of the American Society for Information Science and
Technology เป็นต้น ผู้ใช้สามารถเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ เนื่องจากเมื่อหอสมุดบอกรับ
วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ก็สามารถเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

สำหรับฐานข้อมูลออนไลน์ที่ครอบคลุมวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และมีเนื้อหาบางส่วน
เกี่ยวข้องกับสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ซึ่งหอสมุดกลางบอกรับ มีจำนวน 8
ฐานข้อมูล ได้แก่ ABI/INFORM, Academic Search Premier, Blackwell Synergy, Emerald
Fulltext, Ingenta (Catchword), Kluwer Online Journals, ScienceDirect และ SwetsWise โดย
หอสมุดกลางแต่ละแห่งบอกรับจำนวนตั้งแต่ 2-7 ฐานข้อมูล โดยสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์บอกรับมากที่สุด 7 ฐานข้อมูลเท่ากัน
และหอสมุดที่บอกรับน้อยที่สุด 2 ฐานข้อมูล มี 4 แห่ง สำหรับรายละเอียดของหอสมุดกลางแต่ละ
แห่งมี ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: บอกรับ 7 ฐานข้อมูล ได้แก่ ABI/INFORM,
Academic Search Premier, Blackwell Synergy, Emerald Fulltext, Ingenta (catchword),
Kluwer Online Journals และ ScienceDirect

มหาวิทยาลัยขอนแก่น: บอกรับ 2 ฐานข้อมูล ได้แก่ Blackwell Synergy และ
ScienceDirect

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: บอกรับ 5 ฐานข้อมูล ได้แก่ Blackwell Synergy,
Academic Search Premier, Emerald Fulltext, Ingenta (catchword) และ ScienceDirect

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: บอกรับ 7 ฐานข้อมูล ได้แก่ ABI/INFORM,
Blackwell Synergy, Emerald Fulltext, Ingenta (catchword), Kluwer Online Journals,
ScienceDirect และ SwetsWise

มหาวิทยาลัยบูรพา: บอกรับ 2 ฐานข้อมูล ได้แก่ ScienceDirect และ Ingenta
(catchword)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม: บอกรับ 4 ฐานข้อมูล ได้แก่ ABI/INFORM,
Blackwell Synergy, Emerald Fulltext และ ScienceDirect

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: บอกรับ 2 ฐานข้อมูล ได้แก่ Blackwell Synergy และ ScienceDirect

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: บอกรับ 2 ฐานข้อมูล ได้แก่ Blackwell Synergy และ ScienceDirect

สำหรับห้องสมุดคณะ 2 แห่ง ที่สังกัดคณะที่มีการเรียนการสอนสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ได้แก่ ศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ไม่มีการ จัดหาวารสาร สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

การจัดทำเครื่องมือช่วยค้น

หอสมุดกลางทุกแห่งจัดทำเครื่องมือช่วยค้นวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ 2 รูปแบบ ได้แก่ รายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) และบัตรทะเบียนวารสาร และทุกแห่งยังมีเครื่องมือช่วย ค้นอีก 2 ประเภท ซึ่งใช้ร่วมกันในระบบเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัย คือ รวบรวมรายชื่อวารสาร (Union List of Serials) ซึ่งข้อมูลเก่าล้ำสมัย เนื่องจากหยุดจัดทำมาเป็นเวลานานตั้งแต่ปี 2539 และ Journal Link ซึ่งเป็นฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย โดยผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงแหล่ง จัดเก็บวารสารทั้งวารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว รวมทั้งยังสามารถเชื่อมโยงไปยังวารสารที่มีให้บริการบนอินเทอร์เน็ตได้ (Journal Link, 2541)

ส่วนเครื่องมือช่วยค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง สามารถสืบค้นได้จากฐานข้อมูลออนไลน์ และมีห้องสมุด 2 แห่งที่ผู้ใช้สามารถสืบค้นวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ได้จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด ได้แก่ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บริการคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น

หอสมุดกลางทั้ง 8 แห่ง ได้จัดบริการเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ต และ ทรัพยากรสารนิเทศออนไลน์ โดยจัดเป็นห้องหรือเป็นมุมเฉพาะ และมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป รวมทั้งมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการแตกต่างกันไป ตั้งแต่ 35-257 เครื่อง โดยสำนักวิทยบริการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีมากที่สุดจำนวน 257 เครื่อง และสำนักวิทยบริการ ขอนแก่นมีน้อยที่สุด จำนวน 35 เครื่อง สำหรับบริการคอมพิวเตอร์ของหอสมุดกลางแต่ละแห่งมี ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:

- บริการ Cu Cyber Zone มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 30 เครื่อง
- บริการ Cu Reference Databases มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 8 เครื่อง

มหาวิทยาลัยขอนแก่น:

- บริการสืบค้นสารนิเทศ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 35 เครื่อง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่:

- บริการสืบค้นฐานข้อมูล มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 100 เครื่อง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์:

- บริการห้องมัลติมีเดีย มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 27 เครื่อง
- บริการฐานข้อมูลออนไลน์ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 39 เครื่อง

มหาวิทยาลัยบูรพา:

- บริการอินเทอร์เน็ต มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 50 เครื่อง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม:

- บริการ IT Room มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 140 เครื่อง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ:

- บริการ Sali Center มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 40 เครื่อง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์:

- บริการ IT Zone มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ จำนวน 257 เครื่อง

สำหรับห้องสมุดคณะ 2 แห่ง พบว่า ศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ต จำนวน 24 เครื่อง

(สุปริญา ฤทธิตานนท์, สัมภาษณ์) และห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีบริการคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ต จำนวน 30 เครื่อง (คัทลียา ปริธานี, สัมภาษณ์)

นอกเหนือจากแหล่งสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งยังมีแหล่งอื่นที่สามารถใช้สืบค้นทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ได้เช่นเดียวกัน ได้แก่ ศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีในมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะ ซึ่งมีในมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวมทั้งห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชา ซึ่งมีในมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยยังมีจำนวนน้อย โดยงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาการใช้วารสารของอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งสองรูปแบบร่วมกันมีจำนวน 4 เรื่อง ส่วนงานวิจัยในประเทศ พบว่า ทุกเรื่องที่ศึกษาการใช้วารสารของอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นการศึกษาเฉพาะการใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์หรืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเท่านั้น ได้แก่

งานวิจัยในประเทศ

จิระประภา นาคนิยม (2539) ได้ศึกษาการใช้วารสารธุรกิจของอาจารย์และนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน ในด้านวัตถุประสงค์ อายุ แหล่งที่ใช้วารสาร ตลอดจนปัญหาในการใช้บริการวารสารของห้องสมุด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์และนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ของมหาวิทยาลัย

เอกชน 11 แห่ง จำนวน 757 คน เป็นอาจารย์ 299 คน และนักศึกษา 458 คน ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์และนักศึกษาล้วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสาร เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชา แหล่งที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ สำนักหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย ปัญหาในการใช้บริการวารสารที่อาจารย์และนักศึกษาระดับมาก คือ ห้องสมุดไม่มีวารสารรายชื่อที่ต้องการ วารสารภาษาไทยมีจำนวนน้อยชื่อ และวารสารภาษาต่างประเทศมีจำนวนน้อยชื่อตามลำดับ

อัจฉรา พิมพ์สกุล (2539) ได้ศึกษาการใช้วารสารศิลปะของอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วารสารศิลปะในด้าน วัตถุประสงค์ในการใช้ แหล่งที่ใช้ และปัญหาในการใช้วารสาร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาศาขาศิลปะในมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 คณะ จาก 5 สถาบัน จำนวน 405 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับมาก แหล่งที่ใช้ส่วนใหญ่ คือวารสารของตนเองและหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย ส่วนปัญหาในการใช้วารสารที่อาจารย์และนักศึกษาล้วนใหญ่ระดับ คือ วารสารภาษาไทยมีน้อยชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษมีน้อยชื่อ

ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) ได้ศึกษาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในด้าน วัตถุประสงค์ ปริมาณการใช้ ความถี่ในการใช้ วิธีการใช้ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ คณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 481 คน ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการวิจัย มีความถี่ในการใช้ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด แหล่งที่ใช้ คือ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยและห้องสมุดคณะ มีวิธีการใช้ คือ พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร ส่วนปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่คณาจารย์ระดับมาก คือ ปัญหาด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์หนาแน่น เนื่องจากมีผู้ใช้จำนวนมากทำให้เสียเวลาในการรอคอย

รัชฎา ชลรัตน์ (2547) ได้ศึกษาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ เหตุผลที่ใช้ ความถี่และช่วงเวลาในการใช้ สถานที่ที่ใช้ วิธีการใช้ รูปแบบของสารสนเทศที่

นำมาใช้ และปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ มีความถี่ในการใช้เดือนละครั้ง สถานที่สืบค้น คือ ที่ทำงาน วิธีการใช้ คือ อ่านจากจอคอมพิวเตอร์ และพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร ส่วนปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามประสบ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ และเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ทันสมัย

อัมพร ขาวบาง (2547) ได้ศึกษาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้และไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ จำนวน 478 คน จาก 12 คณะ ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่อ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากจอคอมพิวเตอร์และพิมพ์เฉพาะส่วนที่สำคัญ สืบค้นผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุด มีความถี่ในการใช้ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ และปัญหาในการใช้วารสารที่อาจารย์ประสบส่วนใหญ่ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ช้าชงบ่อย และเครื่องคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดคณะ/หน่วยงานที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ

งานวิจัยในต่างประเทศ

Sathe และคนอื่น ๆ (2002) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับผลกระทบของรูปแบบวารสารที่มีต่อกระบวนการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของกลุ่มผู้ใช้ที่มีต่อวารสารทั้ง 2 รูปแบบ ในด้านวิธีการใช้และรูปแบบที่ใช้ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งอาจารย์ แพทย์ฝึกหัด และนักศึกษาแพทย์ของ Vanderbilt University Medical Center (VUMC) และใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยการอ่านจากตัวเล่มวารสาร ส่วนวารสารอิเล็กทรอนิกส์จะพิมพ์ผลการสืบค้นเป็นเอกสาร สำหรับรูปแบบของวารสารที่ใช้ อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ ส่วนนักศึกษาใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ มีวิธีการสืบค้นวารสารโดยผ่านทางฐานข้อมูลออนไลน์

Cochenour และ Moothart (2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้และการยอมรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ใน Colorado State University กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง จำนวน 725 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ชอบใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์และจำนวนน้อยที่สุดชอบใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์เพียงรูปแบบเดียว ผู้ตอบส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงาน โดยเชื่อมโยงจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) สืบค้นจากทางเลือกหัวเรื่อง มีความถี่ในการใช้เดือนละครั้ง

De Groote และ Dorsch (2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารและฐานข้อมูลออนไลน์ สาขาชีวการแพทย์ เพื่อประเมินลักษณะการใช้ทรัพยากรออนไลน์ที่ใช้ในสถาบันการศึกษาศาสตร์สุขภาพ รวมทั้งยังศึกษาถึงความชอบในการใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ภายในมหาวิทยาลัยให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาล จำนวน 471 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ชอบใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์มากกว่ารูปแบบสิ่งพิมพ์ มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิจัย สืบค้นผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุดและฐานข้อมูลออนไลน์ ได้แก่ Pubmed, Ovid และ MEDLINE มีความถี่ในการใช้ สัปดาห์ละครั้ง แหล่งที่สืบค้น คือ ที่ทำงานและบ้าน และมีวิธีการใช้โดยการพิมพ์ผลบทความเป็นเอกสารฉบับเต็ม

Tenopir, King และ Bush (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ ของ University of Tennessee Health Science Center (UTHSC) จำนวน 263 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ ส่วนในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิจัย และมีความถี่ในการใช้เฉลี่ย 26.8 ครั้งต่อเดือน หรือประมาณ 322 ครั้งต่อปี สำหรับอาจารย์ที่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์จะสั่งซื้อวารสารด้วยตนเอง ส่วนวารสารอิเล็กทรอนิกส์สืบค้นจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 เรื่อง ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นงานวิจัยในประเทศ 5 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศ 4 เรื่อง สรุปได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการใช้วารสาร

การวิจัย 3 เรื่องปรากฏผลสอดคล้องกัน คือ ผลการวิจัยของ จีรประภา นาคนิยม (2539) พบว่าอาจารย์และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขา ผลการวิจัยของ อัจฉรา พิมพ์สกุล (2539) พบว่าอาจารย์และนักศึกษาศาสาศิลป์ มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับมาก และผลการวิจัยของ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) พบว่าอาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) Tenopir, King และ Bush (2004) และผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch (2003) ซึ่งพบตรงกันว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิจัย

2. รูปแบบของวารสารที่ใช้

ผลการวิจัยของ Sathe และคนอื่น ๆ (2002) พบว่า อาจารย์และแพทย์ฝึกหัดส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ ส่วนนักศึกษาใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) ที่พบว่า อาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ ส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ ส่วนผลการวิจัยของ Cochenour และ Moothart (2003) พบแตกต่างกันไป คือ อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง ส่วนใหญ่ชอบใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบเดียว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch (2003) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาล ส่วนใหญ่ชอบใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์

3. วิธีการสืบค้นวารสาร

งานวิจัยของ ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) พบว่า อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sathe และคนอื่น ๆ (2002) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด และนักศึกษาแพทย์ สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนผลการวิจัยอีก 2 เรื่อง ปรากฏสอดคล้องกัน คือ ผลการวิจัยของ อัมพร ขาวบาง (2547) พบว่า อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยี สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุด และผลการวิจัยของ Cochenour และ Moothart (2003) พบว่า อาจารย์ นักศึกษาระดับ

บัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยเชื่อมโยงจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) ส่วนผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch (2003) พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยทั้งหมดดังกล่าว คือ อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์ และพยาบาล ส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุดและจากฐานข้อมูลออนไลน์ ได้แก่ Pubmed, Ovid และ MEDLINE

4. วิธีการใช้วารสาร

วิธีการใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ ผลการวิจัยของ Sathe และคนอื่น ๆ (2002) พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด และนักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยการอ่านจากตัวเล่มวารสาร

ส่วนวิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยของ ทรวงูฒิ ตรังวัฒนา (2543) พบว่า อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่วนใหญ่พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch (2003) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาลส่วนใหญ่พิมพ์ผลบทความเป็นเอกสารฉบับเต็ม และผลการวิจัยของ Sathe และคนอื่น ๆ (2002) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด และนักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยพิมพ์ผลการสืบค้นเป็นเอกสาร และผลการวิจัยของ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) พบว่า อาจารย์ แพทย์ และนักศึกษา มีวิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คือ อ่านจากจอคอมพิวเตอร์ และพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร

5. ความถี่ในการใช้วารสาร

ผลการวิจัยของทรวงูฒิ ตรังวัฒนา (2543) และผลการวิจัยของ อัมพร ขาวบาง (2547) ปรากฏสอดคล้องกัน คือ อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และเทคโนโลยี และคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนผลการวิจัยของ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) พบว่า อาจารย์ แพทย์ และนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เดือนละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Cochenour และ Moothart (2003) ที่พบว่า อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง ส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เดือนละครั้ง สำหรับผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) และ De Groot และ Dorsch (2003) ปรากฏ

แตกต่างกันไป คือ ผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) พบว่า อาจารย์คณะแพทยศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เฉลี่ย 26.8 ครั้งต่อเดือน หรือประมาณ 322 ครั้งต่อปี ในขณะที่ผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch (2003) พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาล ส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์สัปดาห์ละครั้ง

6. แหล่งที่ใช้

แหล่งที่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ ผลการวิจัยของ จีระประภา นาคนิยม (2539) พบว่า อาจารย์และนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์จากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย ในขณะที่ผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) พบว่า อาจารย์คณะแพทยศาสตร์ ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยการสั่งซื้อวารสารเป็นของตนเอง ส่วนผลการวิจัยของ อัจฉรา พิมพ์สกุล (2539) พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยทั้ง 2 เรื่อง คือ อาจารย์และนักศึกษา สาขาศิลปะ ส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ของตนเอง และใช้ที่หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย

ส่วนแหล่งที่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยของ ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) พบว่า อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดคณะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) ที่พบว่า อาจารย์คณะแพทยศาสตร์ สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ส่วนผลการวิจัยของ รัชฎา ชลรัตน์ (2547) พบแตกต่างกัน คือ อาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงาน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ Cochenour และ Moothart (2003) ที่พบว่า อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงาน และผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch (2003) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาล สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงานและที่บ้าน

7. ปัญหาในการใช้วารสาร

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ของ จีระประภา นาคนิยม (2539) พบว่า ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจประสบในระดับมาก คือ

ห้องสมุดไม่มีวารสารรายชื่อที่ต้องการ วารสารภาษาไทยมีจำนวนน้อยชื่อ และวารสารภาษาต่างประเทศมีจำนวนน้อยชื่อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา พิมพ์สกุล (2539) ที่พบว่า ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษา สาขาศิลปศาสตร์ส่วนใหญ่ประสบ คือ วารสารภาษาไทยมีน้อยชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษมีน้อยชื่อ

ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ของรัชฎา ชลรัตน์ (2547) พบว่า ปัญหาที่อาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ประสบ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ และเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพร ขาวบาง (2547) ที่พบว่า ปัญหาในการใช้วารสารที่อาจารย์สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยีส่วนใหญ่ประสบ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ช้าข้อบ่ง และเครื่องคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดคณะ/หน่วยงานที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนผลการวิจัยของ ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) พบว่า ปัญหาที่คณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่วนใหญ่ประสบ คือ ปัญหาด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์หนาแน่น เนื่องจากมีผู้ใช้จำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการรอคอย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ เพื่อศึกษา

1. การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์รายชื่อวารสารที่ใช้ ภาษาของวารสาร วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้
2. ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

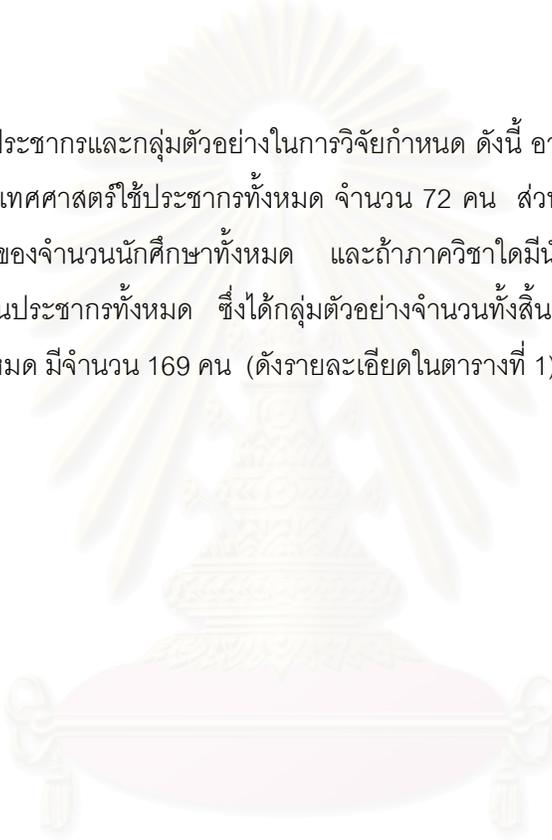
1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่สังกัดภาควิชาหรือสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2547 ทั้งนี้ไม่รวมมหาวิทยาลัยเปิด 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า มหาวิทยาลัยของรัฐที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มีจำนวน 8 แห่ง มีอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาโท รวมทั้งสิ้น 251 คน จำแนกเป็นอาจารย์ประจำ จำนวน 72 คน และนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 179 คน ซึ่งในส่วนของนักศึกษาระดับปริญญาโท พบว่าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่หยุดรับนักศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เนื่องจากอยู่ในช่วงการปรับปรุงหลักสูตร ดังนั้นกลุ่มประชากรในการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงมีเฉพาะอาจารย์

สำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยกำหนด ดังนี้ อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 72 คน ส่วนนักศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 50 % ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด และถ้าภาควิชาใดมีนักศึกษา จำนวนต่ำกว่า 10 คน จะใช้จำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 97 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีจำนวน 169 คน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 1)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	จำนวน			รวม
	นักศึกษา		อาจารย์	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์	41	21	12	33
2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์	53	27	11	38
3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ * คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์	-	-	9	9
4. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	2	2	7	9
5. มหาวิทยาลัยบูรพา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์	19	10	8	18
6. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะวิทยาการสารสนเทศ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์	27	14	8	22
7. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	28	14	11	25
8. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์	9	9	6	15
รวม	179	97	72	169

* หมายเหตุ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ งดรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากอยู่ในช่วง การปรับปรุงหลักสูตร

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามที่สร้างแบ่งออกเป็น 3 ตอน (ภาคผนวก) คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และมหาวิทยาลัยที่สังกัด แบบสอบถามในตอนนี้มีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ และเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ ภาษาของวารสาร รายชื่อวารสารที่ใช้ วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้ คำถามในตอนนี้เป็นคำถามแบบเลือกคำตอบและเติมคำ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ และข้อเสนอแนะ สำหรับปัญหาในการใช้วารสารวิชาการมีจำนวน 1 ข้อ จำแนกเป็นปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ และปัญหาด้านอื่น ๆ คำถามในตอนนี้มีลักษณะของคำถามเป็นแบบวัดระดับ โดยกำหนดระดับปัญหาออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหาในการใช้วารสารอยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหาในการใช้วารสารอยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง	มีปัญหาในการใช้วารสารอยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาในการใช้วารสารอยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาในการใช้วารสารอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับอาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง แห่งละ 3 คน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง แห่งละ 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 18 คน

จากการทดสอบแบบสอบถามพบว่า มีข้อบกพร่องและได้แก้ไขปรับปรุง ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อ 2.5 ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุภาษาของวารสารที่ใช้ ปรากฏว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุคำตอบในข้อนี้ ผู้วิจัยจึงได้แก้ไขโดยย้ายคำถามจากข้อ 2.5 ไปเป็นข้อ 2.3 ก่อนการระบุรายชื่อวารสารวิชาการที่ใช้

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อ 2.10 ในส่วนของวิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ระบุคำตอบอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ บันทึกใน USB Flash Drives และแผ่นบันทึกประเภทอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มคำตอบ ไว้ในตัวเลือก “บันทึกบทความลงในดิสเก็ต” เป็น “บันทึกบทความลงในแผ่นดิสเก็ต หรือ USB Flash Drives หรือแผ่นบันทึกประเภทอื่น ๆ” เพื่อให้ตัวเลือกดังกล่าวมีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อ 3.1 ในส่วนของปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ /แหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ เดิมได้จำแนกปัญหาของหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะออกจากกัน ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุปัญหาด้านการสืบค้นในส่วนของหอสมุดกลางเพียงแหล่งเดียว เนื่องจากเข้าใจว่าปัญหาที่เกิดจากการสืบค้นที่ หอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะ เป็นปัญหาที่เกิดจากแหล่งเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้แก้ไขโดยรวมปัญหาของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะไว้ด้วยกันในปัญหาแต่ละข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัย 8 แห่ง จำนวน 169 ชุด จำแนก เป็นอาจารย์จำนวน 72 ชุด และนักศึกษาจำนวน 97 ชุด โดยนำส่งด้วยตนเอง จำนวน 85 ชุด ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2547 และทางไปรษณีย์ จำนวน 84 ชุด ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2547 โดยกำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับคืนในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2547 เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 81 ชุด คิดเป็นร้อยละ 47.92 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จึงได้ดำเนินการทวงถามทางโทรศัพท์และด้วยตนเอง และได้กำหนดวันส่งคืนแบบสอบถามครั้งที่ 2 ในวันที่ 17 ธันวาคม 2547 เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืนมาอีก 50 ชุด รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนสองครั้ง จำนวน 131 ชุดคิดเป็นร้อยละ 77.51 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผู้วิจัยได้ดำเนินการทวงถามทางโทรศัพท์และด้วยตนเองเป็นครั้งที่ 3 ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนมาอีกจำนวน 10 ชุด เมื่อรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนสามครั้งเป็นจำนวนทั้งสิ้น 141 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.43 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์สำหรับวินโดวส์ (SPSS for Windows) โดยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และมหาวิทยาลัยที่สังกัด และข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับกับการใช้วารสารวิชาการในด้านวัตถุประสงค์ ภาษาของวารสาร รายชื่อวารสารที่ใช้ วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้ นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้วารสาร นำมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test เพื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สำหรับการกำหนดความหมายของข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.51 - 5.00	มากที่สุด	(มส)
3.51 - 4.50	มาก	(ม)
2.51 - 3.50	ปานกลาง	(ป)
1.51 - 2.50	น้อย	(น)
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด	(นส)

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการพิจารณาคัดเลือก จัดหา และปรับปรุงบริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ได้วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มคำตอบเป็นด้านต่าง ๆ และเรียงลำดับความถี่ของคำตอบในแต่ละด้าน

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปตารางและคำบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นำเสนอในบทที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งข้อมูลเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 2)

ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ ภาษาของวารสาร รายชื่อวารสารที่ใช้ วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้ (ตารางที่ 3 - ตารางที่ 20)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ และข้อเสนอแนะ (ตารางที่ 21 - ตารางที่ 27)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอน ได้จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยตามสถานภาพเป็น 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ครอบคลุมสถานภาพและมหาวิทยาลัยที่สังกัด ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

จากการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ 8 แห่ง จำนวน 169 ชุด ปรากฏว่าได้รับกลับคืน จำนวน 141 ชุด คิดเป็น 83.43% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำแนกเป็นแบบสอบถามของอาจารย์ จำนวน 59 ชุด และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 82 ชุด ทั้งนี้มีมหาวิทยาลัย จำนวน 2 แห่ง ที่อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ทุกคน (100.00%) ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 33 คน และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 25 คน

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 141 คน พบว่า จำนวนมากที่สุด 33 คน (23.40%) สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมา จำนวน 27 คน (19.15%) สังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น และน้อยที่สุด จำนวน 5 คน (3.55%) สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุด 12 คน สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมา จำนวน 11 คน สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และน้อยที่สุด จำนวน 4 คน เท่ากัน สังกัดมหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า จำนวนมากที่สุด 21 คน เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมา จำนวน 17 คน เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และน้อยที่สุด จำนวน 2 คน เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ได้รับคืน และนำมาวิเคราะห์จำแนกตาม
สถานภาพ และมหาวิทยาลัยที่สังกัด

มหาวิทยาลัย	จำนวนที่ ส่ง	จำนวนที่ได้รับ			
		อาจารย์	นักศึกษา	รวม	
				จำนวน	ร้อยละ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	33	12	21	33	23.40
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	38	10	17	27	19.15
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ *	9	5	-	5	3.55
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	9	5	2	7	4.96
มหาวิทยาลัยบูรพา	18	4	10	14	9.93
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	22	8	11	19	13.48
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	25	11	14	25	17.73
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	15	4	7	11	7.80
รวม	169	59	82	141	100.00

* หมายเหตุ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ งดรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
เนื่องจากอยู่ในช่วงการปรับปรุงหลักสูตร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์

การนำเสนอข้อมูลในตอนี่ 2 ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการใช้วารสาร ภาษาของวารสาร รายชื่อวารสารที่ใช้ วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้ ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ

จากการสอบถามอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์สารนิเทศศาสตร์ จำนวน 141 คน ถึงวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ โดยจำแนกวัตถุประสงค์ออกเป็น 8 รายการ คือ เพื่อประกอบการสอน เพื่อประกอบการเรียน เพื่อการวิจัย เพื่อการทำวิทยานิพนธ์/ปริญญาโท/ปริญญาเอก เพื่อทำรายงาน เพื่อการผลิตผลงานวิชาการ เพื่อการประชุม/การสัมมนาทางวิชาการ และเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 97 คน (68.79%) มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ รองลงมา จำนวน 81 คน (57.45%) ใช้เพื่อประกอบการเรียน และจำนวนน้อยที่สุด 21 คน (14.89%) ใช้เพื่อการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ

เมื่อจำแนกวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการตามสถานภาพของผู้ตอบพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 58 คน (98.13%) ใช้วารสารวิชาการเพื่อประกอบการสอน รองลงมา จำนวน 55 คน (93.22%) ใช้เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (1.69%) ใช้เพื่อทำรายงาน

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 76 คน (92.68%) ใช้วารสารวิชาการเพื่อประกอบการเรียน รองลงมา จำนวน 69 คน (84.15%) ใช้เพื่อทำรายงาน และจำนวนน้อยที่สุด 4 คน (4.88%) ใช้เพื่อการประชุม/การสัมมนาทางวิชาการ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ *

วัตถุประสงค์ในการใช้	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
	N=59		N=82		N=141			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อประกอบการสอน	58	98.31	-	-	58	41.13		
เพื่อประกอบการเรียน	5	8.47	76	92.68	81	57.45		
เพื่อการวิจัย	36	61.02	39	47.56	75	53.19		
เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ / ปริญญาานิพนธ์	4	6.78	59	71.95	63	44.68		
เพื่อทำรายงาน	1	1.69	69	84.15	70	49.65		
เพื่อการผลิตผลงานวิชาการ	51	86.44	5	6.10	56	39.72		
เพื่อการประชุม / การสัมมนาทางวิชาการ	17	28.81	4	4.88	21	14.89		
เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ	55	93.22	42	51.22	97	68.79		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 รูปแบบวารสารที่ใช้

จากการสอบถามอาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 141 คน ถึงรูปแบบของวารสารที่ใช้ โดยจำแนก ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบทุกคน (100.00%) ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และจำนวน 131 คน (92.19%) ใช้วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ จำแนกเป็นอาจารย์ จำนวน 53 คน (89.83%) และนักศึกษา จำนวน 78 คน (95.12%) สำหรับผู้ตอบที่ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 10 คน (7.09%) จำแนกเป็น อาจารย์ จำนวน 6 คน (10.17%) และนักศึกษา จำนวน 4 คน (4.88%) (ดังรายละเอียดในตาราง ที่ 4)

ตารางที่ 4 รูปแบบวารสารวิชาการที่ใช้ *

รูปแบบ	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
			(N=59)		(N=82)		(N=141)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์								
- ใช้	59	100.00	82	100.00	141	100.00		
- ไม่ใช้	-	-	-	-	-	-		
วารสารอิเล็กทรอนิกส์								
- ใช้	53	89.83	78	95.12	131	92.91		
- ไม่ใช้	6	10.17	4	4.88	10	7.09		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สำหรับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 10 คน ที่ตอบว่าไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อสอบถามถึงสาเหตุที่ไม่ใช้ พบว่า ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 8 คน (อาจารย์ 5 คน และนักศึกษา 3 คน) ระบุว่าไม่จำเป็นต้องใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากสามารถอ่านวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ได้ รองลงมา จำนวน 3 คน เท่ากัน (อาจารย์ 1 คน และนักศึกษา 2 คน) ระบุว่าไม่ทราบวิธีการใช้/การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับสืบค้น และการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (อาจารย์ 1 คน และนักศึกษา 1 คน) ระบุว่าไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดบ้างในสาขาวิชาที่ต้องการ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 สาเหตุของการไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ *

สาเหตุที่ไม่ใช้	สถานภาพ	อาจารย์	นักศึกษา	รวม
		N=6	N=4	N=10
ไม่ทราบวิธีการใช้ /การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์		1	2	3
ไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดบ้าง ในสาขาวิชาที่ต้องการ		1	1	2
ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับสืบค้น		1	2	3
การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน		1	2	3
ไม่จำเป็นต้องใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจาก สามารถอ่านวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ได้		5	3	8

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ภาษาของวารสาร

จากการสอบถามอาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 141 คน ถึงภาษาของวารสารที่ใช้ โดยจำแนก ภาษาของวารสารออกเป็น 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ผลปรากฏว่า ผู้ตอบทุกคน (100.00%) ใช้วารสารภาษาไทย และ จำนวน 131 คน (92.91%) ใช้วารสารภาษาอังกฤษ จำแนก เป็นอาจารย์ จำนวน 53 คน (89.83%) และนักศึกษา จำนวน 78 คน (95.12%)

สำหรับผู้ตอบ จำนวน 141 คน ที่ใช้วารสารภาษาไทย พบว่า ทุกคนใช้วารสาร ภาษาไทยในรูปแบบสิ่งพิมพ์เท่านั้น ส่วนผู้ตอบ จำนวน 131 คน ที่ใช้วารสารภาษาอังกฤษ พบว่ามี การใช้ทั้ง 2 รูปแบบในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ ใช้รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 131 คน (92.91%) และใช้รูปแบบสิ่งพิมพ์ จำนวน 130 คน (92.90%)

เมื่อจำแนกรูปแบบของวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ใช้วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และรูปแบบสิ่งพิมพ์ จำนวนใกล้เคียงกัน คือ 53 คน (89.83%) และ 52 คน (88.14%) ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาใช้วารสารภาษาอังกฤษใน รูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์จำนวนเท่ากัน คือ 78 คน (95.12%) (ดังรายละเอียดในตาราง ที่ 6)

ตารางที่ 6 ภาษาของวารสารที่ใช้ *

ภาษาของวารสาร	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์ N=59		N=82		N=141	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	59	100.00	82	100.00	141	100.00
- วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์	59	100.00	82	100.00	141	100.00
- วารสารอิเล็กทรอนิกส์	-	-	-	-	-	-
ภาษาอังกฤษ	53	89.83	78	95.12	131	92.91
- วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์	52	88.14	78	95.12	130	92.20
- วารสารอิเล็กทรอนิกส์	53	89.83	78	95.12	131	92.91

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4 รายชื่อวารสารที่ใช้

สำหรับรายชื่อวารสารวิชาการที่ใช้ ได้จำแนกเป็นรายชื่อวารสารภาษาไทย และรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังนี้

2.4.1 รายชื่อวารสารภาษาไทยที่ใช้

สำหรับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 141 คน ที่ตอบว่าใช้วารสารภาษาไทยและใช้ใน รูปแบบสิ่งพิมพ์เพียงรูปแบบเดียว (ตารางที่ 6) เมื่อสอบถามถึงรายชื่อวารสารภาษาไทยที่ใช้พบว่า วารสารภาษาไทยที่ผู้ตอบ จำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. จำนวน 112 คน (79.43%) วารสารโดมทัศน์ จำนวน 111 คน (78.72%) วารสารบรรณารักษศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) จำนวน 110 คน (78.01%) วารสารห้องสมุด (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย) จำนวน 99 คน (70.21%) และวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 82 คน (58.16%) ส่วนวารสารภาษาไทยที่ใช้น้อยที่สุด 21 คน (14.89%) คือ ข่าวสารห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร สำหรับรายชื่อวารสารภาษาไทยอื่น ๆ ที่ผู้ตอบ จำนวน 5 คน (3.55%) ระบุเพิ่มเติม มี 4 ชื่อ ได้แก่ วารสารหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 2 คน (1.42%) จุลสารจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วารสารแม่โจ้ปริทัศน์ และวารสารอักษรศาสตร์ จำนวนชื่อละ 1 คน (0.71%) เท่ากัน

เมื่อจำแนกรายชื่อวารสารภาษาไทยที่ใช้ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่ารายชื่อวารสารภาษาไทยที่อาจารย์ใช้ จำนวนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ วารสารโดมทัศน์ จำนวน 51 คน (86.44%) วารสารบรรณารักษศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. และวารสารห้องสมุด (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย) จำนวน 46 คน (77.97%) เท่ากัน วารสารบรรณศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร) จำนวน 32 คน (54.24%) วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 31 คน (52.54%) และข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน (50.85%) ส่วนวารสารภาษาไทยที่อาจารย์ใช้น้อยที่สุด จำนวน 9 คน (15.25%) เท่ากัน มี 2 ชื่อ คือ วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ และวารสารสำนักหอสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ส่วนรายชื่อวารสารภาษาไทยที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้จำนวนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. จำนวน 66 คน (80.49%) วารสารบรรณารักษศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) จำนวน 64 คน (78.05%) วารสารโดมทัศน์ จำนวน 60 คน (73.17%) วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และวารสารห้องสมุด (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย) จำนวน 53 คน (64.63%) เท่ากัน และข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 51 คน (62.20%) ส่วนวารสารภาษาไทยที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้น้อยที่สุด จำนวน 11 คน (13.41%) คือ ข่าวสารห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร (ดังรายละเอียดในตารางที่ 7)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 รายชื่อวารสารภาษาไทยที่ใช้ *

รายชื่อวารสารภาษาไทย	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์		N=82		N=141	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	17	28.81	28	34.15	45	31.91
ข่าวสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง	18	30.51	47	57.32	65	46.10
ข่าวสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	15	25.42	34	41.46	49	34.75
ข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	30	50.85	51	62.20	81	57.45
ข่าวสารห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร	10	16.95	11	13.41	21	14.89
ข่าวสารหอสมุดแห่งชาติ	12	20.34	26	31.71	38	26.95
ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร	14	23.73	24	29.27	38	26.95
บรรณสาร มศก.ท. (สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร)	13	22.03	29	35.37	42	29.79
บรรณสาร สพบ. (สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์)	26	44.07	35	42.68	61	43.26
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	29	49.15	53	64.63	82	58.16
รังสิตสารสนเทศ	20	33.90	31	37.80	51	36.17
วารสารโดมทัศน์	51	86.44	60	73.17	111	78.72
วารสารบรรณศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)	32	54.24	47	57.32	79	56.03
วารสารบรรณารักษศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)	46	77.97	64	78.05	110	78.01
วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.	46	77.97	66	80.49	112	79.43
วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ (คณะมนุษยศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)	26	44.07	39	47.56	65	46.10
วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	19	32.20	34	41.46	53	37.59
วารสารสารนิเทศ (สำนักวิทยบริการ ม.มหาสารคาม)	20	33.90	36	43.90	56	39.72
วารสารสารสนเทศ สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ	11	18.64	21	25.61	32	22.70

ตารางที่ 7 รายชื่อวารสารภาษาไทยที่ใช้ (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาไทย	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
			N=59		N=82		N=141	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	31	52.54	40	48.78	71	50.35		
วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ	9	15.25	26	31.71	35	24.82		
วารสารสำนักหอสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	9	15.25	22	26.83	31	21.99		
วารสารห้องสมุด (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย)	46	77.97	53	64.63	99	70.21		
อื่น ๆ	4	6.78	1	1.22	5	3.55		
- วารสารหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา	1	1.69	1	1.22	2	1.42		
- จุลสารจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	1.69	-	-	1	0.71		
- วารสารแม่โจ้ปริทัศน์	1	1.69	-	-	1	0.71		
- วารสารอักษรศาสตร์	1	1.69	-	-	1	0.71		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.2 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้

อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 131 คน ที่ตอบว่าใช้วารสารภาษาอังกฤษ (ตารางที่ 6) เมื่อสอบถามถึงรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ พบว่า วารสารภาษาอังกฤษที่ผู้ตอบ จำนวนมากที่สุดที่ใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries จำนวน 83 คน (63.36%) Library Journal จำนวน 72 คน (54.96%) Library Trends จำนวน 70 คน (53.44%) IFLA Journal จำนวน 68 คน (51.91%) และ College & Research Libraries จำนวน 64 คน (48.85%) ส่วนวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้น้อยที่สุด จำนวน 6 คน (4.58%) คือ Information Technology & People สำหรับรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษอื่น ๆ ที่อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 7 คน (5.34%) ระบุเพิ่มเติม มี 6 ชื่อ ได้แก่ American Archivist จำนวน 2 คน (1.53%) Asia Library News, Colorado Libraries, Information Outlook, Malaysian Journal of Library and Information Science และ Reference Services Review จำนวนชื่อละ 1 คน (0.76%) เท่ากัน

เมื่อจำแนกรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่อาจารย์ใช้จำนวนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ Library Trends จำนวน 38 คน (71.70%) American Libraries จำนวน 36 คน (67.92%) Library Journal จำนวน 35 คน (66.04%) IFLA Journal, Journal of Academic Librarianship จำนวน 28 คน (52.83%) เท่ากัน และ Computers in libraries จำนวน 22 คน (41.51%)

วารสารภาษาอังกฤษที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้จำนวนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries จำนวน 47 คน (60.26%) IFLA Journal จำนวน 40 คน (51.28%) Information Technology and Libraries จำนวน 39 คน (50.00%) Library Journal จำนวน 37 คน (47.44%) และ Journal of Academic Librarianship, Library and Information Science Research และ Library Hi Tech จำนวน 33 คน (42.31%) เท่ากัน

ส่วนวารสารภาษาอังกฤษชื่อที่อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้น้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.69%) และ 5 คน (3.66%) ตามลำดับ มี 1 ชื่อ คือ Information Technology & People (ดังรายละเอียดในตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์		N=78		N=131	
	N=53		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
American Libraries	36	67.92	47	60.26	83	63.36
Annual Review of Information Science & Technology	14	26.42	20	25.64	34	25.95
Aslib Processing: New Information Perspectives	13	24.53	13	16.67	26	19.85
Australian Academic and Research Libraries: AARL	12	22.64	18	23.08	30	22.90
Bulletin of the American society for Information Science and Technology	9	16.98	13	16.67	22	16.79
Canadian Library Journal	12	22.64	13	16.67	25	19.08
Cataloging & Classification Quarterly	8	15.09	19	24.36	27	20.61
Collection Building	2	3.77	7	8.97	9	6.87
Collection Management	10	18.87	16	20.51	26	19.85
College & Research Libraries	35	66.04	29	37.18	64	48.85
College & Research Libraries News	16	30.19	18	23.08	34	25.95
Computers in Libraries	22	41.51	25	32.05	47	35.88
The Electronic Library	19	35.85	19	24.36	38	29.01
The Government Information	4	7.55	10	12.82	14	10.69
IFLA Journal	28	52.83	40	51.28	68	51.91
The Indexer: Journal of the Society of indexers	5	9.43	9	11.54	14	10.69
Information Management & Computer Security	4	7.55	11	14.10	15	11.45
Information Processing & Management	10	18.87	13	16.67	23	17.56
Information retrieval and Library Automation	6	11.32	21	26.92	27	20.61
Information Sciences	13	24.53	31	39.74	44	33.59
Information Services and Use	7	13.21	10	12.82	17	12.98
Information Storage and Retrieval	5	9.43	16	20.51	21	16.03
Information Technology and Libraries	20	37.74	39	50.00	59	45.04
Information Technology & People	1	1.89	5	6.41	6	4.58
International Cataloguing and Bibliographic Control	3	5.66	13	16.67	16	12.21

ตารางที่ 8 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์		N=78		N=131	
	N=53					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
The International Information and Library Review	5	9.43	10	12.82	15	11.45
International Journal on Digital Libraries	9	16.98	16	20.51	25	19.08
Journal of Academic Librarianship	28	52.83	33	42.31	61	46.56
Journal of Documentation	8	15.09	17	21.79	25	19.08
Journal of Education for Library and Information Science	13	24.53	19	24.36	32	24.43
Journal of Librarianship	17	32.08	24	30.77	41	31.30
Journal of Librarianship and Information Science	20	37.74	22	28.21	42	32.06
Journal of Library Administration	9	16.98	17	21.79	26	19.85
Journal of the American Society for Information Science	10	18.87	15	19.23	25	19.08
Journal of the American Society for Information Science and Technology: JASIST	12	22.64	18	23.08	30	22.90
Journal of the Medical Library Association: JMLA	4	7.55	7	8.97	11	8.40
LAW Library Journal	3	5.66	7	8.97	10	7.63
Librarian Career Development	4	7.55	8	10.26	12	9.16
Library Acquisition: Practice & Theory	7	13.21	11	14.10	18	13.74
Library Administration and Management	10	18.87	23	29.49	33	25.19
Library and Information Science Research	13	24.53	33	42.31	46	35.11
Library and Information Update	2	3.77	8	10.26	10	7.63
The Library Association Record	2	3.77	7	8.97	9	6.87
Library Hi Tech	21	39.62	33	42.31	54	41.22
Library Journal	35	66.04	37	47.44	72	54.96
Library Management	14	26.42	18	23.08	32	24.43
The Library of Congress Information Bulletin	2	3.77	8	10.26	10	7.63
The Library Quarterly	20	37.74	17	21.79	37	28.24
Library Resources and Technical Services	9	16.98	11	14.10	20	15.27
Library Review	13	24.53	20	25.64	33	25.19

ตารางที่ 8 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์		N=78		N=131	
	N=53		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
Library Technology Reports	11	20.75	14	17.95	25	19.08
Library Trends	38	71.70	32	41.03	70	53.44
New Library World	7	13.21	12	15.38	19	14.50
Public Libraries	7	13.21	12	15.38	19	14.50
Reference and User Services Quarterly	10	18.87	13	16.67	23	17.56
The Reference Librarian	4	7.55	11	14.10	15	11.45
Research Libraries	10	18.87	20	25.64	30	22.90
RQ (Reference Quarterly)	14	26.42	13	16.67	27	20.61
The Serials Librarian	6	11.32	8	10.26	14	10.69
Serials Review	6	11.32	16	20.51	22	16.79
อื่นๆ	5	9.43	2	2.56	7	5.34
- American Archivist	2	3.77	-	-	2	1.53
- Asia Library News	1	1.89	-	-	1	0.76
- Colorado Libraries	-	-	1	1.28	1	0.76
- Information Outlook	1	1.89	-	-	1	0.76
- Malaysian Journal of Library and Information Science	-	-	1	1.28	1	0.76
- Reference Services Review	1	1.89	-	-	1	0.76

* ตอบได้มากกว่า 1 ชื่อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อจำแนกรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ตามรูปแบบของวารสาร คือ วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบจำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries จำนวน 75 คน (57.69%) Library Journal จำนวน 66 คน (50.77%) College & Research Libraries จำนวน 64 คน (49.23%) Library Trends จำนวน 63 คน (48.46%) และ IFLA Journal จำนวน 57 คน (43.85%) ส่วนวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ใช้น้อยที่สุด จำนวน 5 คน (3.85%) คือ Journal of the Medical Library Association

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่อาจารย์จำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ Library Trends จำนวน 34 คน (65.38%) Library Journal จำนวน 33 คน (63.46%) American Libraries จำนวน 31 คน (59.62%) College & Research Libraries จำนวน 30 คน (57.69%) และ IFLA Journal จำนวน 22 คน (42.31%) ส่วนวารสารที่ใช้น้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.92%) เท่ากัน มี 2 ชื่อ คือ Collection Building และ Information Technology & People

วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษา จำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries จำนวน 44 คน (56.41%) IFLA Journal จำนวน 35 คน (44.87%) College & Research Libraries จำนวน 34 คน (43.59%) Library Journal จำนวน 33 คน (42.31%) และ Information Technology and Libraries จำนวน 31 คน (39.74%) ส่วนวารสารที่ใช้น้อยที่สุด จำนวน 3 คน (3.85%) คือ Journal of the Medical Library Association

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ตอบจำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries จำนวน 51 คน (38.93%) IFLA Journal จำนวน 49 คน (37.40%) Journal of Academic Librarianship จำนวน 34 คน (25.95%) College & Research Libraries จำนวน 31 คน (23.66%) และ Information Technology and Libraries

จำนวน 30 คน (22.90%) ส่วนวารสารที่ใช้บ่อยที่สุด จำนวน 3 คน (2.29%) เท่ากัน มี 2 ชื่อ คือ Collection Building และ Information Technology & People

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่อาจารย์จำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ IFLA Journal จำนวน 23 คน (43.40%) American Libraries จำนวน 22 คน (41.51%) Journal of Academic Librarianship จำนวน 16 คน (30.19%) Library Journal จำนวน 13 คน (24.53%) และ Library Trends จำนวน 12 คน (22.64%) ส่วนวารสารที่ใช้บ่อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.89%) เท่ากัน มี 8 ชื่อ ได้แก่ Information Technology & People, International Cataloguing and Bibliographic Control, Library and Information Update, The Library Association Record, Library Resources and Technical Services, Public Libraries, The Reference Librarian และ RQ (Reference Quarterly)

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษา จำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries จำนวน 29 คน (37.18%) IFLA Journal จำนวน 26 คน (33.33%) Information Sciences จำนวน 22 คน (28.21%) College & Research Libraries จำนวน 21 คน (26.92%) และ Library Hi Tech จำนวน 20 คน (25.64%) ส่วนวารสารที่ใช้บ่อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.28%) คือ Collection Building

เมื่อเปรียบเทียบรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ พบว่า จากรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษทั้งหมด 60 ชื่อ มีวารสารจำนวน 57 ชื่อ ที่ผู้ตอบใช้ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ในจำนวนสูงกว่ารูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนวารสารภาษาอังกฤษอีก 3 ชื่อ พบว่าจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ The Library of Congress Information Bulletin และ New Library World ผู้ตอบใช้รูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนเท่ากัน คือ 9:9 คน และ 12:12 คน ตามลำดับ และวารสารภาษาอังกฤษอีก 1 ชื่อ คือ Journal of the Medical Library Association ผู้ตอบใช้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่ารูปแบบสิ่งพิมพ์ (9:5 คน)

สำหรับวารสารภาษาอังกฤษที่อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระบุรายชื่อเพิ่มเติมจำนวน 6 ชื่อ พบว่า วารสาร 3 ชื่อ มีการใช้เฉพาะรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้แก่ Asia Library News, Information Outlook และ Reference Science Review ชื่อละ 1 คน เท่ากัน วารสารภาษาอังกฤษ 2 ชื่อ มีการใช้เฉพาะรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ Colorado Libraries และ

Malaysian Journal of Library and Information Science ชื่อละ 1 คน เท่ากัน ส่วนอีก 1 ชื่อ คือ American Archivist ผู้ตอบ 1 คน ระบุว่าใช้ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบปรากฏผล ดังนี้

อาจารย์ พบว่า จากรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษทั้งหมด 60 ชื่อ มีวารสารจำนวน 51 ชื่อ ที่อาจารย์ใช้ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ในจำนวนสูงกว่ารูปแบบอิเล็กทรอนิกส์วารสารภาษาอังกฤษ จำนวน 5 ชื่อ อาจารย์ใช้ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์จำนวนเท่ากัน ได้แก่ Information Management & Computer Security (3:3 คน) Information technology & People (1:1 คน) Journal of the Medical Library Association (2:2 คน) LAW Library Journal (2:2 คน) และ The Library of Congress Information Bulletin (2:2 คน) ส่วนวารสารภาษาอังกฤษอีก 4 ชื่อ อาจารย์ใช้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนสูงกว่ารูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้แก่ Collection Building (2:1 คน) IFLA Journal (23:22 คน) Information Storage and Retrieval (4:3 คน) และ International Journal on Digital Libraries (7:3 คน)

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า จากรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษทั้งหมด 60 ชื่อ มีวารสารจำนวน 54 ชื่อ ที่นักศึกษาใช้ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ในจำนวนสูงกว่ารูปแบบอิเล็กทรอนิกส์วารสารภาษาอังกฤษ จำนวน 2 ชื่อ นักศึกษาใช้ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์จำนวนเท่ากัน ได้แก่ Information Services and Use (7:7 คน) The Library of Congress Information Bulletin (7:7 คน) ส่วนวารสารภาษาอังกฤษอีก 4 ชื่อ นักศึกษาใช้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่ารูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้แก่ Journal of the Medical Library Association (7:3 คน) Public Libraries (7:6 คน) Reference and User Services Quarterly (8:7 คน) และ New Library World (10:6 คน) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=52	N=53	N=78	N=78	N=130	N=131		
American Libraries (N=83)	31 (59.62%)	22 (41.51%)	44 (56.41%)	29 (37.18%)	75 (57.69%)	51 (38.93%)		
Annual Review of Information Science & Technology (N=34)	9 (17.31%)	8 (15.09%)	19 (24.36%)	2 (2.56%)	28 (21.54%)	10 (7.63%)		
Aslib Processing: New Information Perspectives (N=26)	12 (23.08%)	4 (7.55%)	12 (15.38%)	6 (7.69%)	24 (18.46%)	10 (7.63%)		
Australian Academic and Research Libraries: AARL (N=30)	11 (21.15%)	6 (11.32%)	15 (19.23%)	11 (14.10%)	26 (20.00%)	17 (12.98%)		
Bulletin of the American society for Information Science and Technology (N=22)	9 (17.31%)	3 (5.66%)	10 (12.82%)	5 (6.41%)	19 (14.62%)	8 (6.11%)		
Canadian Library Journal (N=25)	10 (19.23%)	4 (7.55%)	12 (15.38%)	6 (7.69%)	22 (16.92%)	10 (7.63%)		
Cataloging & Classification Quarterly (N=27)	7 (13.46%)	2 (3.77%)	17 (21.79%)	6 (7.69%)	24 (18.46%)	8 (6.11%)		
Collection Building (N=9)	1 (1.92%)	2 (3.77%)	7 (8.97%)	1 (1.28%)	8 (6.15%)	3 (2.29%)		
Collection Management (N=26)	9 (17.31%)	3 (5.66%)	13 (16.67%)	10 (12.82%)	22 (16.92%)	13 (9.92%)		

ตารางที่ 9 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=52	N=53	N=78	N=78	N=130	N=131
College & Research Libraries (N=64)	30 (57.69%)	10 (18.87%)	34 (43.59%)	21 (26.92%)	64 (49.23%)	31 (23.66%)
College & Research Libraries News (N=34)	15 (28.85%)	5 (9.43%)	17 (21.79%)	8 (10.26%)	32 (24.62%)	13 (9.92%)
Computers in Libraries (N=47)	17 (32.69%)	10 (18.87%)	19 (24.36%)	14 (17.95%)	36 (27.69%)	24 (18.32%)
The Electronic Library (N=38)	17 (32.69%)	7 (13.21%)	18 (23.08%)	13 (16.67%)	35 (26.92%)	20 (15.27%)
The Government Information (N=14)	3 (5.77%)	2 (3.77%)	8 (10.26%)	4 (5.13%)	11 (8.46%)	6 (4.58%)
IFLA Journal (N=68)	22 (42.31%)	23 (43.40%)	35 (44.87%)	26 (33.33%)	57 (43.85%)	49 (37.40%)
The Indexer: Journal of the Society of indexers (N=14)	3 (5.77%)	2 (3.77%)	7 (8.97%)	6 (7.69%)	10 (7.69%)	8 (6.11%)
Information Management & Computer Security (N=15)	3 (5.77%)	3 (5.66%)	10 (12.82%)	5 (6.41%)	13 (10.00%)	8 (6.11%)
Information Processing & Management (N=23)	9 (17.31%)	4 (7.55%)	10 (12.82%)	8 (10.26%)	19 (14.62%)	12 (9.16%)

ตารางที่ 9 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=52	N=53	N=78	N=78	N=130	N=131
Information retrieval and Library Automation (N=27)	5 (9.62%)	3 (5.66%)	18 (23.08%)	15 (19.23%)	23 (17.69%)	18 (13.74%)
Information Sciences (N=44)	12 (23.08%)	5 (9.43%)	27 (34.62%)	22 (28.21%)	39 (30.00%)	27 (20.61%)
Information Services and Use (N=17)	3 (5.77%)	2 (3.77%)	7 (8.97%)	7 (8.97%)	10 (7.69%)	9 (6.87%)
Information Storage and Retrival (N=21)	3 (5.77%)	4 (7.55%)	14 (17.95%)	5 (6.41%)	17 (13.08%)	9 (6.87%)
Information Technology and Libraries (N=59)	16 (30.77%)	11 (20.75%)	31 (39.74%)	19 (24.36%)	47 (36.15%)	30 (22.90%)
Information Technology & People (N=6)	1 (1.92%)	1 (1.89%)	5 (6.41%)	2 (2.56%)	6 (4.62%)	3 (2.29%)
International Cataloguing and Bibliographic Control (N=16)	3 (5.77%)	1 (1.89%)	11 (14.10%)	4 (5.13%)	14 (10.77%)	5 (3.82%)
The International Information and Library Review (N=15)	5 (9.62%)	2 (3.77%)	9 (11.54%)	4 (5.13%)	14 (10.77%)	6 (4.58%)
International Journal on Digital Libraries (N=25)	3 (5.77%)	7 (13.21%)	13 (16.67%)	12 (15.38%)	16 (12.31%)	19 (14.50%)

ตารางที่ 9 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=52	N=53	N=78	N=78	N=130	N=131
Journal of Academic Librarianship (N=61)	21 (40.38%)	16 (30.19%)	24 (30.77%)	18 (23.08%)	45 (34.62%)	34 (25.95%)
Journal of Documentation (N=25)	8 (15.38%)	3 (5.66%)	17 (21.79%)	9 (11.54%)	25 (19.23%)	12 (9.16%)
Journal of Education for Library and Information Science (N=32)	10 (19.23%)	4 (7.55%)	14 (17.95%)	7 (8.97%)	24 (18.46%)	11 (8.40%)
Journal of Librarianship (N=41)	14 (26.92%)	3 (5.66%)	16 (20.51%)	12 (15.38%)	30 (23.08%)	15 (11.45%)
Journal of Librarianship and Information Science (N=42)	17 (32.69%)	4 (7.55%)	17 (21.79%)	10 (12.82%)	34 (26.15%)	14 (10.69%)
Journal of Library Administration (N=26)	8 (15.38%)	3 (5.66%)	14 (17.95%)	7 (8.97%)	22 (16.92%)	10 (7.63%)
Journal of the American Society for Information Science (N=25)	10 (19.23%)	8 (15.09%)	13 (16.67%)	11 (14.10%)	23 (17.69%)	19 (14.50%)
Journal of the American Society for Information Science and Technology: JASIST (N=30)	11 (21.15%)	6 (11.32%)	16 (20.51%)	12 (15.38%)	27 (20.77%)	18 (13.74%)
Journal of the Medical Library Association: JMLA (N=11)	2 (3.85%)	2 (3.77%)	3 (3.85%)	7 (8.97%)	5 (3.85%)	9 (6.87%)

ตารางที่ 9 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=52	N=53	N=78	N=78	N=130	N=131
LAW Library Journal (N=10)	2 (3.85%)	2 (3.77%)	6 (7.69%)	5 (6.41%)	8 (6.15%)	7 (5.34%)
Librarian Career Development (N=12)	4 (7.69%)	3 (5.66%)	6 (7.69%)	3 (3.85%)	10 (7.69%)	6 (4.58%)
Library Acquisition: Practice & Theory (N=18)	6 (11.54%)	4 (7.55%)	11 (14.10%)	7 (8.97%)	17 (13.08%)	11 (8.40%)
Library Administration and Management (N=33)	10 (19.23%)	4 (7.55%)	20 (25.64%)	14 (17.95%)	30 (23.08%)	18 (13.74%)
Library and Information Science Research (N=46)	12 (23.08%)	6 (11.32%)	24 (30.77%)	16 (20.51%)	36 (27.69%)	22 (16.79%)
Library and Information Update (N=10)	2 (3.85%)	1 (1.89%)	5 (6.41%)	4 (5.13%)	7 (5.38%)	5 (3.82%)
The Library Association Record (N=9)	2 (3.85%)	1 (1.89%)	7 (8.97%)	6 (7.69%)	9 (6.92%)	7 (5.34%)
Library Hi Tech (N=54)	17 (32.69%)	8 (15.09%)	29 (37.18%)	20 (25.64%)	46 (35.38%)	28 (21.37%)

ตารางที่ 9 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=52	N=53	N=78	N=78	N=130	N=131
Library Journal (N=72)	33 (63.46%)	13 (24.53%)	33 (42.31%)	18 (23.08%)	66 (50.77%)	31 (23.66%)
Library Management (N=32)	11 (21.15%)	6 (11.32%)	14 (17.95%)	12 (15.38%)	25 (19.23%)	18 (13.74%)
The Library of Congress Information Bulletin (N=10)	2 (3.85%)	2 (3.77%)	7 (8.97%)	7 (8.97%)	9 (6.92%)	9 (6.87%)
The Library Quarterly (N=37)	19 (36.54%)	2 (3.77%)	15 (19.23%)	8 (10.26%)	34 (26.15%)	10 (7.63%)
Library Resources and Technical Services (N=20)	9 (17.31%)	1 (1.89%)	11 (14.10%)	7 (8.97%)	20 (15.38%)	8 (6.11%)
Library Review (N=33)	12 (23.08%)	3 (5.66%)	16 (20.51%)	11 (14.10%)	28 (21.54%)	14 (10.69%)
Library Technology Reports (N=25)	6 (11.54%)	5 (9.43%)	10 (12.82%)	5 (6.41%)	16 (12.31%)	10 (7.63%)
Library Trends (N=70)	34 (65.38%)	12 (22.64%)	29 (37.18%)	11 (14.10%)	63 (48.46%)	23 (17.56%)

ตารางที่ 9 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=52	N=53	N=78	N=78	N=130	N=131		
New Library World (N=19)	6 (11.54%)	2 (3.77%)	6 (7.69%)	10 (12.82%)	12 (9.23%)	12 (9.16%)		
Public Libraries (N=19)	6 (11.54%)	1 (1.89%)	6 (7.69%)	7 (8.97%)	12 (9.23%)	8 (6.11%)		
Reference and User Services Quarterly (N=23)	7 (13.46%)	3 (5.66%)	7 (8.97%)	8 (10.26%)	14 (10.77%)	11 (8.40%)		
The Reference Librarian (N=15)	3 (5.77%)	1 (1.89%)	8 (10.26%)	3 (3.85%)	11 (8.46%)	4 (3.05%)		
Research Libraries (N=30)	8 (15.38%)	2 (3.77%)	13 (16.67%)	11 (14.10%)	21 (16.15%)	13 (9.92%)		
RQ (Reference Quarterly) (N=27)	13 (25.00%)	1 (1.89%)	10 (12.82%)	7 (8.97%)	23 (17.69%)	8 (6.11%)		
The Serials Librarian (N=14)	6 (11.54%)	4 (7.55%)	7 (8.97%)	3 (3.85%)	13 (10.00%)	7 (5.34%)		
Serials Review (N=22)	6 (11.54%)	2 (3.77%)	13 (16.67%)	6 (7.69%)	19 (14.62%)	8 (6.11%)		

ตารางที่ 9 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร (ต่อ) *

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=52	N=53	N=78	N=78	N=130	N=131
อื่น ๆ (N=7)	4 (7.69%)	1 (1.89%)	-	2 (2.56%)	4 (3.08%)	3 (2.29%)
- American Archivist	1 (1.92%)	1 (1.89%)	-	-	1 (0.77%)	1 (0.76%)
- Asia Library News	1 (1.92%)	-	-	-	1 (0.77%)	-
- Colorado Libraries	-	-	-	1 (1.28%)	-	1 (0.76%)
- Information Outlook	1 (1.92%)	-	-	-	1 (0.77%)	-
- Malaysian Journal of Library and Information Science	-	-	-	1 (1.28%)	-	1 (0.76%)
- Reference Services Review	1 (1.92%)	-	-	-	1 (0.77%)	-

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สำหรับรายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นวารสารฟรีที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต จากการสอบถามอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า จากผู้ตอบจำนวน 131 คน ที่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 6) พบว่า จำนวนมากที่สุด 57 คน (43.51%) สืบค้นวารสาร Information Research: An Electronic Journal (University of Sheffield) รองลงมา จำนวน 41 คน (31.30%) สืบค้น D-Lib Magazine (Corporation for National Research Initiatives) และน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (4.58%) สืบค้น Journal Information, Law and Technology (University of Warwick)

เมื่อจำแนกวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า วารสารอิเล็กทรอนิกส์ฟรีที่อาจารย์ จำนวนมากที่สุด 21 คน (39.62%) สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต คือ D-Lib Magazine (Corporation for National Research Initiatives) รองลงมา จำนวน 19 คน (35.85%) สืบค้น Information Research: An Electronic Journal (University of Sheffield) และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.89%) สืบค้น Journal Information, Law and Technology (University of Warwick)

ส่วนวารสารอิเล็กทรอนิกส์ฟรีที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนมากที่สุด 38 คน (48.72%) สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต คือ Information Research: An Electronic Journal (University of Sheffield) รองลงมา จำนวน 25 คน (32.05%) สืบค้น LIBRES: Library and Information Science Research Electronic Journal และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.28%) สืบค้น Journal of Academic Media Librarianship (University of Buffalo) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 10)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 รายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต *

รายชื่อวารสารที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
			N=53		N=78		N=131	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
The Australian Library Journal (Australian Library and Information Association)	10	18.87	21	26.92	31	23.66		
D-Lib Magazine (Corporation for National Research Initiatives)	21	39.62	20	25.64	41	31.30		
Information Research: An Electronic Journal (University of Sheffield)	19	35.85	38	48.72	57	43.51		
Issue in Science&Technology Librarianship (Association of college&Research Libraries)	11	20.75	10	12.82	21	16.03		
Journal Information, Law and Technology (University of Warwick)	1	1.89	5	6.41	6	4.58		
Journal of Academic Media Librarianship (University of Buffalo)	6	11.32	1	1.28	7	5.34		
Journal of Digital Information (The British Computer Society and Oxford University Press)	4	7.55	14	17.95	18	13.74		
The Journal of Electronic Publishing (University of Michigan Press)	4	7.55	14	17.95	18	13.74		
The Journal of Library Services for Distance Education (State University of West Georgia)	2	3.77	7	8.97	9	6.87		
LIBRES: Library and Information Science Research Electronic Journal	14	26.42	25	32.05	39	29.77		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.5 วิธีการสืบค้นวารสารวิชาการ

จากการสอบถามอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 141 คน ถึงวิธีการสืบค้นวารสารวิชาการ โดย จำแนกเป็นวิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

2.5.1 วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

วิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกออกเป็น 6 วิธี คือ สืบค้นจากชั้นวารสารโดยตรง สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) สืบค้นจากรวมรายชื่อวารสาร (Union List of Serials) ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สืบค้นจาก Journal link สืบค้นจากบัตรทะเบียนวารสาร และให้บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ช่วยค้นหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 130 คน (92.20%) สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด รองลงมา จำนวน 101 คน (71.63%) สืบค้นจากชั้นวารสารโดยตรง และน้อยที่สุด จำนวน 15 คน (10.64%) สืบค้นจากบัตรทะเบียนวารสาร สำหรับวิธีการสืบค้นอื่น ๆ มีอาจารย์ระบุเพิ่มเติม จำนวน 2 คน (1.42%) คือ สืบค้นจากสำเนาหน้าสารบัญวารสาร (Current Content)

เมื่อจำแนกวิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 50 คน (84.75%) และ 80 คน (97.56%) ตามลำดับ สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด รองลงมา จำนวน 41 คน (69.49%) และ 60 คน (73.17%) ตามลำดับ สืบค้นจากชั้นวารสารโดยตรง ส่วนวิธีการสืบค้นที่มีผู้ตอบน้อยที่สุด พบว่าแตกต่างกัน คือ อาจารย์ จำนวน 2 คน (3.39%) ให้บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ช่วยค้นหา ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 9 คน (10.98%) สืบค้นจากบัตรทะเบียนวารสาร

สำหรับผู้ตอบ จำนวน 130 คน ที่ตอบว่าสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 110 คน (78.01%) สืบค้นโดยใช้ทางเลือกคำสำคัญ รองลงมาจำนวน 84 คน (59.57%) ใช้ทางเลือกหัวเรื่อง และน้อยที่สุดจำนวน 27 คน (19.15%) ใช้ทางเลือกชื่อผู้แต่ง (ผู้ผลิต)

เมื่อจำแนกทางเลือกในการสืบค้นตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกันทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ ส่วนใหญ่ จำนวน 41 คน (69.49%) และ 69 คน (84.15%) ตามลำดับ ใช้ทางเลือกคำสำคัญ รองลงมาจำนวน 34 คน (57.63%) และ 50 คน (60.98%) ตามลำดับ ใช้ทางเลือกหัวเรื่อง และน้อยที่สุดจำนวน 6 คน (10.17%) และ 21 คน (25.61%) ตามลำดับ ใช้ทางเลือกผู้แต่ง (ผู้ผลิต) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 11)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 วิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ *

วิธีการสืบค้น	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์		N=82		N=141	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สืบค้นจากชั้นวารสารโดยตรง	41	69.49	60	73.17	101	71.63
สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC)	50	84.75	80	97.56	130	92.20
ชื่อผู้แต่ง (ผู้ผลิต)	6	10.17	21	25.61	27	19.15
ชื่อวารสาร	12	20.34	41	50.00	53	37.59
คำสำคัญ	41	69.49	69	84.15	110	78.01
หัวเรื่อง	34	57.63	50	60.98	84	59.57
สืบค้นจากรวมรายชื่อวารสาร (Union List of Serials)	3	5.08	21	25.61	24	17.02
ในรูปแบบสิ่งพิมพ์						
สืบค้นจาก Journal Link	25	42.37	42	51.22	67	47.52
สืบค้นจากบัตรทะเบียนวารสาร	6	10.17	9	10.98	15	10.64
ให้บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ช่วยค้นหา	2	3.39	14	17.07	16	11.35
อื่น ๆ	2	3.39	-	-	2	1.42

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.5.2 วารสารอิเล็กทรอนิกส์

วิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกออกเป็น 5 วิธี คือ สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) สืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด สืบค้นจากที่อยู่ (URL) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ สืบค้นจากโปรแกรมค้นหา (Search engine) และสืบค้นจากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 100 คน (76.34%) สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด รองลงมา จำนวน 99 คน (75.57%) สืบค้นสืบค้นจากโปรแกรมค้นหา และน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (4.58%) สืบค้นจากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต

เมื่อจำแนกวิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ตามสถานภาพของผู้ตอบพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 43 คน (81.13%) สืบค้นจากโปรแกรมค้นหา รองลงมา จำนวน 41 คน (77.36%) สืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด และน้อยที่สุด จำนวน 3 คน (5.66%) สืบค้นจากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต

ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 62 คน (79.49%) สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด รองลงมา จำนวน 59 คน (75.64%) สืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด และน้อยที่สุด จำนวน 3 คน (3.85%) สืบค้นจากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต

สำหรับผู้ตอบ จำนวน 84 คน ที่ตอบว่าสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 72 คน (54.96%) สืบค้นโดยใช้ทางเลือกคำสำคัญ รองลงมาจำนวน 59 คน (45.04%) สืบค้นโดยใช้ทางเลือกหัวเรื่อง และน้อยที่สุดจำนวน 21 คน (16.03%) สืบค้นโดยใช้ทางเลือกชื่อผู้แต่ง (ผู้ผลิต)

เมื่อจำแนกทางเลือกในการสืบค้นตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกัน คือ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนมากที่สุด 20 คน (37.74%) และ 52 คน (66.67%) ตามลำดับ ใช้ทางเลือกคำสำคัญ รองลงมาจำนวน 18 คน (33.96%) และ 41 คน (52.56%) ตามลำดับ ใช้ทางเลือกหัวเรื่อง และน้อยที่สุดจำนวน 1 คน (1.89%) และ 20 คน (25.64%) ใช้ทางเลือกผู้แต่ง (ผู้ผลิต) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 วิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ *

วิธีการสืบค้น	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์		N=78		N=131	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC)	22	41.51	62	79.49	84	64.12
ชื่อผู้แต่ง (ผู้ผลิต)	1	1.89	20	25.64	21	16.03
ชื่อวารสาร	7	13.21	33	42.31	40	30.53
คำสำคัญ	20	37.74	52	66.67	72	54.96
หัวเรื่อง	18	33.96	41	52.56	59	45.04
สืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด เช่น Emerald fulltext, ScienceDirect เป็นต้น	41	77.36	59	75.64	100	76.34
สืบค้นจากที่อยู่ (URL) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์	26	49.06	35	44.87	61	46.56
สืบค้นจากโปรแกรมค้นหา (Search engine)	43	81.13	56	71.79	99	75.57
สืบค้นจากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต เช่น Mailing list, Discussion group และ Webboard เป็นต้น	3	5.66	3	3.85	6	4.58

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สำหรับผู้ตอบ จำนวน 100 คน ที่ระบุว่าสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด (ตารางที่ 12) เมื่อสอบถามถึงชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่สืบค้นพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 72 คน (72.00%) สืบค้นจาก ScienceDirect รองลงมา จำนวน 64 คน (64.00%) สืบค้นจาก ABI/INFORM และน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (6.00%) สืบค้นจาก SwetsWise สำหรับฐานข้อมูลอื่น ๆ มีผู้ตอบ จำนวน 7 คน (7.00%) ระบุรายชื่อเพิ่มเติม ได้แก่ Grolier Online, Proquest และ Social Science Fulltext จำนวน 2 คน (2.00%) เท่ากัน และ Humanities Fulltext จำนวน 1 คน (1.00%)

เมื่อจำแนกฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดที่ใช้สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกัน คือ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 27 คน (65.85%) และ 45 คน (76.27%) ตามลำดับ สืบค้นจาก ScienceDirect รองลงมา จำนวน 24 คน (58.54%) และ 40 คน (67.80%) ตามลำดับ สืบค้นจาก ABI/INFORM และน้อยที่สุด จำนวน 3 คน เท่ากัน (7.32% และ 5.08%) สืบค้นจาก SwetsWise (ดังรายละเอียดในตารางที่ 13)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด *

ฐานข้อมูลออนไลน์	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ABI/INFORM	24	58.54	40	67.80	64	64.00
Academic Search Premier	11	26.83	5	8.47	16	16.00
Blackwell Synergy	7	17.07	15	25.42	22	22.00
Emerald Fulltext	19	46.34	35	59.32	54	54.00
Ingenta (Catchword)	8	19.51	6	10.17	14	14.00
Kluwer Online Journals	8	19.51	7	11.86	15	15.00
ScienceDirect	27	65.85	45	76.27	72	72.00
SwetsWise	3	7.32	3	5.08	6	6.00
อื่น ๆ	6	14.63	1	1.69	7	7.00
-Grolier Online	2	4.88	-	-	2	2.00
-Proquest	1	2.44	1	1.69	2	2.00
-SocialScience Fulltext	2	4.88	-	-	2	2.00
-Humanities Fulltext	1	2.44	-	-	1	1.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.6 ลักษณะการใช้วารสารวิชาการ

ลักษณะการใช้วารสารวิชาการครอบคลุมส่วนของวารสารที่ใช้ และวิธีการใช้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

2.6.1 ส่วนของวารสารที่ใช้

จากการสอบถามอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 141 คน ถึงส่วนของวารสารที่ใช้ โดยจำแนกวารสารออกเป็น 11 ส่วน คือ บทบรรณาธิการ บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความพิเศษ จดหมายถึงบรรณาธิการ รายงานการประชุม บทวิจารณ์/แนะนำหนังสือ ประกาศ ข่าวกิจกรรม บทสัมภาษณ์ และโฆษณา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 134 คน (95.04%) ใช้บทความวิจัย รองลงมา จำนวน 130 คน (92.20%) ใช้บทความวิชาการ และน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (4.26%) ใช้จดหมายถึงบรรณาธิการ

เมื่อจำแนกส่วนของวารสารที่ใช้ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 56 คน (94.92%) ใช้บทความวิชาการ รองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน 55 คน (93.22%) ใช้บทความวิจัย และน้อยที่สุดจำนวน 4 คน (6.78%) ใช้จดหมายถึงบรรณาธิการ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 79 คน (96.34%) ใช้บทความวิจัย รองลงมา จำนวน 74 คน (90.24%) ใช้บทความวิชาการ และน้อยที่สุดจำนวน 2 คน (2.44%) ใช้จดหมายถึงบรรณาธิการ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 14)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ส่วนของวารสารวิชาการที่ใช้ *

ส่วนของวารสาร	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บทบรรณาธิการ	20	33.90	6	7.32	26	18.44		
บทความวิชาการ	56	94.92	74	90.24	130	92.20		
บทความวิจัย	55	93.22	79	96.34	134	95.04		
บทความพิเศษ	27	45.76	36	43.90	63	44.68		
จดหมายถึงบรรณาธิการ	4	6.78	2	2.44	6	4.26		
รายงานการประชุม	21	35.59	29	35.37	50	35.46		
บทวิจารณ์/แนะนำหนังสือ	22	37.29	23	28.05	45	31.91		
ประกาศ	5	8.47	11	13.41	16	11.35		
ข่าวกิจกรรม	12	20.34	15	18.29	27	19.15		
บทสัมภาษณ์	14	23.73	16	19.51	30	21.28		
โฆษณา	6	10.17	9	10.98	15	10.64		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อจำแนกส่วนของวารสารวิชาการที่ใช้ตามรูปแบบของวารสาร พบว่า ผู้ตอบใช้ส่วนต่าง ๆ ของวารสารวิชาการ ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์สอดคล้องกัน ดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

ส่วนของวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 129 คน (91.49%) ใช้ คือ บทความวิชาการ รองลงมา จำนวน 124 คน (87.94%) ใช้บทความวิจัย และ น้อยที่สุด จำนวน 6 คน (4.26%) ใช้จดหมายถึงบรรณาธิการ

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 55 คน (93.22%) ใช้บทความวิชาการ รองลงมา จำนวน 50 คน (84.75%) ใช้บทความวิจัย และ น้อยที่สุด จำนวน 4 คน (6.78%) ใช้จดหมายถึงบรรณาธิการ

นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 74 คน (90.24%) เท่ากัน ใช้บทความวิชาการและบทความวิจัย รองลงมา จำนวน 35 คน (42.68%) ใช้บทความพิเศษ และน้อยที่สุด จำนวน 2 คน (2.44%) ใช้จดหมายถึงบรรณาธิการ

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 114 คน (87.02%) ใช้ คือ บทความวิจัย รองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน 113 คน (86.26%) ใช้ บทความวิชาการ และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (0.76%) ใช้จดหมายถึงบรรณาธิการ

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 49 คน (92.45%) ใช้บทความวิชาการ รองลงมา จำนวน 47 คน (88.68%) ใช้บทความวิจัย และ น้อยที่สุด จำนวน 3 คน (5.66%) เท่ากัน ใช้ข่าวกิจกรรม และบทสัมภาษณ์

ส่วนนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 67 คน (85.90%) ใช้บทความวิจัย รองลงมา จำนวน 64 คน (82.05%) ใช้บทความวิชาการ และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.28%) ใช้จดหมายถึงบรรณาธิการ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ส่วนของวารสารวิชาการที่ใช้ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร *

ส่วนของวารสาร	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
	N=59	N=53	N=82	N=78	N=141	N=131		
บทบรรณาธิการ (N=26)	19 (32.20%)	6 (11.32%)	6 (7.32%)	3 (3.85%)	25 (17.73%)	9 (6.87%)		
บทความวิชาการ (N=130)	55 (93.22%)	49 (92.45%)	74 (90.24%)	64 (82.05%)	129 (91.49%)	113 (86.26%)		
บทความวิจัย (N=134)	50 (84.75%)	47 (88.68%)	74 (90.24%)	67 (85.90%)	124 (87.94%)	114 (87.02%)		
บทความพิเศษ (N=63)	25 (42.37%)	17 (32.08%)	35 (42.68%)	19 (24.36%)	60 (42.55%)	36 (27.48%)		
จดหมายถึงบรรณาธิการ (N=6)	4 (6.78%)	-	2 (2.44%)	1 (1.28%)	6 (4.26%)	1 (0.76%)		
รายงานการประชุม (N=50)	18 (30.51%)	12 (22.64%)	29 (35.37%)	19 (24.36%)	47 (33.33%)	31 (23.66%)		
บทวิจารณ์/แนะนำหนังสือ (N=45)	21 (35.59%)	9 (16.98%)	23 (28.05%)	7 (8.97%)	44 (31.21%)	16 (12.21%)		
ประกาศ (N=16)	5 (8.47%)	-	10 (12.20%)	2 (2.56%)	15 (10.64%)	2 (1.53%)		
ข่าวกิจกรรม (N=27)	12 (20.34%)	3 (5.66%)	14 (17.07%)	4 (5.13%)	26 (18.44%)	7 (5.34%)		
บทสัมภาษณ์ (N=30)	14 (23.73%)	3 (5.66%)	16 (19.51%)	2 (2.56%)	30 (21.28%)	5 (3.82%)		
โฆษณา (N=15)	5 (8.47%)	4 (7.55%)	9 (10.98%)	2 (2.56%)	14 (9.93%)	6 (4.58%)		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สำหรับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ใช้วารสาร

อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อสอบถามถึงลักษณะเฉพาะ (Features) ของวารสารที่ใช้ โดยจำแนก ลักษณะเฉพาะ ออกเป็น 6 รายการ คือ เชื่อมโยงจากการอ้างอิงเนื้อหาไปยังรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความ เชื่อมโยงรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความไปยังเอกสารฉบับเต็ม (Full text) ในฐานข้อมูลอื่น ๆ เชื่อมโยงตาราง/ภาพประกอบของบทความ เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์วารสาร ติดต่อกับผู้เขียน/บรรณาธิการ และแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับบทความใน Mailing list, Discussion group และ Webboard ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 103 คน (78.63%) ใช้การเชื่อมโยงจากรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความไปยังเอกสารฉบับเต็มในฐานข้อมูลอื่น ๆ รองลงมา จำนวน 94 คน (71.76%) เชื่อมโยงจากการอ้างอิงเนื้อหาไปยังรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความ และน้อยที่สุด จำนวน 4 คน (3.05%) ติดต่อกับผู้เขียน/บรรณาธิการ

เมื่อจำแนกลักษณะเฉพาะของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ส่วนใหญ่ จำนวน 42 คน (79.25%) และ 61 คน (78.21%) ตามลำดับ ใช้การเชื่อมโยงจากรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความไปยังเอกสารฉบับเต็มในฐานข้อมูลอื่น ๆ รองลงมา จำนวน 34 คน (64.15%) และ 60 คน (76.92%) ตามลำดับ เชื่อมโยงจากการอ้างอิงเนื้อหาไปยังรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความ และจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (3.77%) และ 3 คน (3.85%) ตามลำดับ แสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับบทความใน Mailing list, Discussion group และ Webboard ทั้งนี้ไม่มีอาจารย์คนใดใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อกับผู้เขียน/บรรณาธิการ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 16)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ลักษณะเฉพาะ (Features) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ *

ลักษณะเฉพาะของวารสาร	สถานภาพ		อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
			N=53		N=78		N=131	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เชื่อมโยงจากการอ้างอิงเนื้อหาไปยังรายการอ้างอิงบทความ/บรรณานุกรมของบทความ	34	64.15	60	76.92	94	71.76		
เชื่อมโยงจากรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความไปยังเอกสารฉบับเต็ม (Full text) ในฐานข้อมูลอื่น ๆ	42	79.25	61	78.21	103	78.63		
เชื่อมโยงตาราง/ภาพประกอบของบทความ	8	15.09	11	14.10	19	14.50		
เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์วารสาร	13	24.53	22	28.21	35	26.72		
ติดต่อกับผู้เขียน/บรรณาธิการ	-	-	4	5.13	4	3.05		
แสดงความคิดเห็นส่วนตัวใน Mailing list, Discussion group และ Webboard	2	3.77	3	3.85	5	3.82		

* ตอบได้มากกว่า 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.6.2 วิธีการใช้วารสารวิชาการ

สำหรับวิธีการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

วิธีการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกออกเป็น 3 วิธี คือ อ่านจากตัวเล่ม ถ่ายสำเนาบทความวารสาร และคัดลอกข้อมูลด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 125 คน (88.65%) ใช้วิธีถ่ายสำเนาบทความวารสาร รองลงมา จำนวน 116 คน (82.27%) อ่านจากตัวเล่ม และน้อยที่สุด จำนวน 27 คน (19.15%) คัดลอกข้อมูลด้วยตนเอง

เมื่อจำแนกวิธีการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ตามสถานภาพของผู้ตอบพบว่าสอดคล้องกัน คือทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 54 คน (91.53%) และ 71 คน (86.59%) ตามลำดับ ใช้วิธีถ่ายสำเนาบทความวารสาร รองลงมา จำนวน 53 คน (89.83%) และ 63 คน (76.83%) ตามลำดับ อ่านจากตัวเล่ม และน้อยที่สุด จำนวน 4 คน (6.78%) และ 23 คน (28.05%) ตามลำดับ คัดลอกข้อมูลด้วยตนเอง

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

วิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกออกเป็น 5 วิธี คือ อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร ดาวนโหลดบทความเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ บันทึกบทความในดิสเก็ตต์ หรือ USB Flash Drives หรือแผ่นบันทึกประเภทอื่น ๆ และส่งบทความวารสารผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 114 คน (87.02%) พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร รองลงมา จำนวน 92 คน (70.23%) อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ และน้อยที่สุด จำนวน 48 คน (36.64%) ส่งบทความวารสารผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

เมื่อจำแนกวิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ตามสถานภาพของผู้ตอบพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 47 คน (88.68%) พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร รองลงมาจำนวน

38 คน (71.70%) อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ และน้อยที่สุดจำนวน 14 คน (26.42%) บันทึกบทความวารสารลงในดิสเก็ตต์ หรือ USB Flash Drives หรือแผ่นบันทึกประเภทอื่น ๆ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 67 คน (85.90%) พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร รองลงมาจำนวน 55 คน (70.51%) บันทึกบทความลงในดิสเก็ตต์ หรือ USB Flash Drives หรือแผ่นบันทึกประเภทอื่น ๆ และจำนวนใกล้เคียงกัน 54 คน (69.23%) อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ส่วนวิธีการที่ใช้น้อยที่สุดจำนวน 33 คน (42.31%) คือ ส่งบทความวารสารผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 วิธีการใช้วารสารวิชาการ *

วิธีการใช้วารสาร	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบสิ่งพิมพ์	N=59		N=82		N=141	
- อ่านจากตัวเล่ม	53	89.83	63	76.83	116	82.27
- ถ่ายสำเนาบทความวารสาร	54	91.53	71	86.59	125	88.65
- คัดลอกข้อมูลด้วยตนเอง	4	6.78	23	28.05	27	19.15
รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	N=53		N=78		N=131	
- อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์	38	71.70	54	69.23	92	70.23
- พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร	47	88.68	67	85.90	114	87.02
- ดาวน์โหลบทความเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์	30	56.60	53	67.95	83	63.36
- บันทึกบทความลงในดิสเก็ตต์ หรือ USB Flash Drives หรือแผ่นบันทึกประเภทอื่น ๆ	14	26.42	55	70.51	69	52.67
- ส่งบทความวารสารผ่านทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์	15	28.30	33	42.31	48	36.64

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.7 ความถี่ในการใช้วารสาร

อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 141 คน ที่ใช้วารสารวิชาการ เมื่อสอบถามถึงความถี่ในการใช้วารสารพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 73 คน (51.77%) ใช้ไม่แน่นอน รองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน 72 คน (51.06%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และน้อยที่สุดจำนวน 10 คน (7.09%) ใช้ทุกวัน

เมื่อจำแนกความถี่ในการใช้วารสารวิชาการตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 38 คน (64.41%) ใช้ไม่แน่นอน รองลงมา จำนวน 20 คน (33.90%) ใช้เดือนละ 2-3 ครั้ง และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.69%) ใช้ทุกวัน

ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 54 คน (65.85%) ใช้วารสารสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง รองลงมา จำนวน 35 คน (42.68%) ใช้ไม่แน่นอน และน้อยที่สุด จำนวน 7 คน (8.54%) ใช้เดือนละครั้ง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ความถี่ในการใช้วารสารวิชาการ *

ความถี่ในการใช้	สถานภาพ		นักศึกษา		รวม	
	อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	1	1.69	9	10.98	10	7.09
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	18	30.51	54	65.85	72	51.06
สัปดาห์ละครั้ง	11	18.64	19	23.17	30	21.28
เดือนละ 2-3 ครั้ง	20	33.90	18	21.95	38	26.95
เดือนละครั้ง	7	11.86	7	8.54	14	9.93
ไม่แน่นอน	38	64.41	35	42.68	73	51.77

* ตอบได้มากกว่า 1

เมื่อจำแนกความถี่ในการใช้วารสารวิชาการตามรูปแบบของวารสาร พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความถี่ในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 43 คน (30.50%) ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ไม่แน่นอน รองลงมา จำนวน 39 คน (27.66%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และน้อยที่สุด จำนวน 5 คน (3.55%) ใช้เดือนละครั้ง

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุด 24 คน (40.68%) ใช้วารสารไม่แน่นอน รองลงมา จำนวน 14 คน (23.73%) ใช้เดือนละ 2-3 ครั้ง และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.69%) ใช้ทุกวัน

นักศึกษาจำนวนมากที่สุด 29 คน (35.37%) ใช้วารสารสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง รองลงมา จำนวน 19 คน (23.17%) ใช้ไม่แน่นอน และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.22%) ใช้เดือนละครั้ง

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 43 คน (32.82%) ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง รองลงมา จำนวน 40 คน (30.53%) ใช้ไม่แน่นอน และน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (4.58%) ใช้ทุกวัน

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุด 24 คน (45.28%) ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ไม่แน่นอน รองลงมา จำนวน 11 คน (20.75%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.89%) ใช้ทุกวัน

นักศึกษา จำนวนมากที่สุด 32 คน (41.03%) ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง รองลงมา จำนวน 16 คน (20.51%) ใช้ไม่แน่นอน และน้อยที่สุด จำนวน 5 คน (6.41%) ใช้ทุกวัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ความถี่ในการใช้วารสารวิชาการ จำแนกตามรูปแบบของวารสาร *

สถานภาพ	อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์	สิ่งพิมพ์	อิเล็กทรอนิกส์
ความถี่ในการใช้	N=59	N=53	N=82	N=78	N=141	N=131
ทุกวัน (N=10)	1 (1.69%)	1 (1.89%)	7 (8.54%)	5 (6.41%)	8 (5.67%)	6 (4.58%)
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง (N=72)	10 (16.95%)	11 (20.75%)	29 (35.37%)	32 (41.03%)	39 (27.66%)	43 (32.82%)
สัปดาห์ละครั้ง (N=30)	7 (11.86%)	7 (13.21%)	12 (14.63%)	10 (12.82%)	19 (13.48%)	17 (12.98%)
เดือนละ 2-3 ครั้ง (N=38)	14 (23.73%)	6 (11.32%)	14 (17.07%)	9 (11.54%)	28 (19.86%)	15 (11.45%)
เดือนละครั้ง (N=14)	4 (6.78%)	4 (7.55%)	1 (1.22%)	6 (7.69%)	5 (3.55%)	10 (7.63%)
ไม่แน่นอน (N=73)	24 (40.68%)	24 (45.28%)	19 (23.17%)	16 (20.51%)	43 (30.50%)	40 (30.53%)

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

8.2 แหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้นวารสารวิชาการ

สำหรับแหล่งที่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

แหล่งที่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกออกเป็น 6 แหล่ง คือ หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด หอสมุดคณะของมหาวิทยาลัยที่สังกัด หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ภาควิชา วารสารของตนเอง และวารสารของบุคคลอื่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 129 คน (91.49%) ใช้วารสารจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด รองลงมา จำนวน 66 คน (46.81%) ใช้วารสารจากหอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และน้อยที่สุด จำนวน 13 คน (9.22%) ใช้วารสารของบุคคลอื่น

เมื่อจำแนกแหล่งที่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ตามสถานภาพของผู้ตอบพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 54 คน (91.53%) ใช้วารสารจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด รองลงมาจำนวน 18 คน (30.51%) ใช้วารสารจากภาควิชา และน้อยที่สุดจำนวน 6 คน (10.17%) ใช้วารสารของบุคคลอื่น

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 75 คน (91.46%) ใช้วารสารจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด รองลงมา 51 คน (62.20%) ใช้วารสารจากหอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ส่วนแหล่งที่ใช้น้อยที่สุดจำนวน 5 คน (6.10%) คือ ใช้วารสารของตนเอง

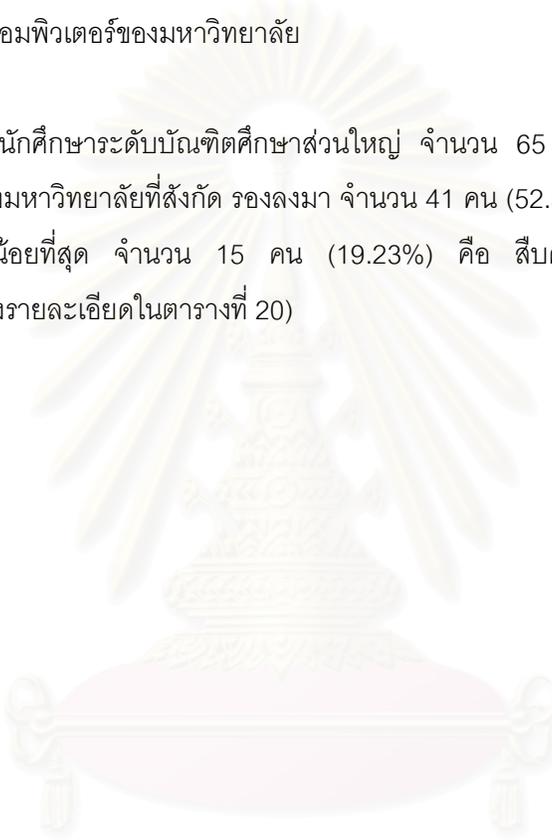
วารสารอิเล็กทรอนิกส์

แหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกออกเป็น 8 แหล่ง คือ หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด หอสมุดคณะของมหาวิทยาลัยที่สังกัด หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย ศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชา ที่ทำงาน และที่บ้าน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 94 คน (71.76%) สืบค้นจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด รองลงมา จำนวน 66 คน (50.38%) สืบค้นจากที่ทำงาน และน้อยที่สุด จำนวน 17 คน (12.98%) สืบค้นจากศูนย์คอมพิวเตอร์ของ

มหาวิทยาลัย สำหรับคำตอบอื่น ๆ มีนักศึกษาตอบ จำนวน 2 คน (1.53%) คือ สืบค้นจากร้านอินเทอร์เน็ต คาเฟ่

เมื่อจำแนกแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 41 คน (77.36%) สืบค้นจากที่ทำงาน รองลงมา จำนวน 29 คน (54.72%) สืบค้นจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด และน้อยที่สุด จำนวน 2 คน (3.77%) สืบค้นจากศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 65 คน (83.33%) สืบค้นจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด รองลงมา จำนวน 41 คน (52.56%) สืบค้นจากที่บ้าน ส่วนแหล่งที่ใช้สืบค้นน้อยที่สุด จำนวน 15 คน (19.23%) คือ สืบค้นจากศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย (ดังรายละเอียดในตารางที่ 20)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 แหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้นวารสารวิชาการ *

แหล่งที่ใช้	สถานภาพ	อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบสิ่งพิมพ์		N=59		N=82		N=141	
- หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด		54	91.53	75	91.46	129	91.49
- ห้องสมุดคณะของมหาวิทยาลัยที่สังกัด		11	18.64	17	20.73	28	19.86
- ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ		15	25.42	51	62.20	66	46.81
- ภาควิชา		18	30.51	10	12.20	28	19.86
- วารสารของตนเอง		17	28.81	5	6.10	22	15.60
- วารสารของบุคคลอื่น		6	10.17	7	8.54	13	9.22
อิเล็กทรอนิกส์		N=53		N=78		N=131	
- หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด		29	54.72	65	83.33	94	71.76
- ห้องสมุดคณะของมหาวิทยาลัยที่สังกัด		5	9.43	18	23.08	23	17.56
- ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ		4	7.55	20	25.64	24	18.32
- ศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย		2	3.77	15	19.23	17	12.98
- ศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะ		4	7.55	20	25.64	24	18.32
- ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชา		13	24.53	23	29.49	36	27.48
- ที่ทำงาน		41	77.36	25	32.05	66	50.38
- บ้าน		14	26.42	41	52.56	55	41.98
- อื่น ๆ		-	-	2	2.56	2	1.53

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข้อมูลในตอนที 3 ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้วารสาร และ ข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ ซึ่งรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.1 ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ

ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ ได้จำแนกออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ได้แก่ ปัญหา ด้านวิธีการสืบค้น ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น และปัญหาด้านอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาในการใช้วารสารในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 3 ด้าน เรียง ตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ปัญหาด้านอื่น ๆ (2.99) ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น (2.97) และปัญหาด้านวิธีการสืบค้น (2.87)

เมื่อจำแนกปัญหาในการใช้วารสารวิชาการตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้ง อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน เช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของอาจารย์ คือ ปัญหาด้านอื่น ๆ (3.06) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น (3.01)

เมื่อพิจารณาปัญหาในการใช้วารสารวิชาการทั้ง 3 ด้าน ตามรูปแบบของวารสาร คือ วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาใน การใช้วารสารทั้งสองรูปแบบในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทุกปัญหา ดังนี้ ปัญหาด้านวิธีการ สืบค้น (2.78 และ 3.00 ตามลำดับ) ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น (2.85 และ 3.11 ตามลำดับ) และปัญหาด้านอื่น ๆ (2.87 และ 3.07 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิต- ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในการใช้วารสารทั้งสองรูปแบบในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทุกปัญหา

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาในการใช้วารสารวิชาการของ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ปัญหา แต่เมื่อพิจารณาตาม รูปแบบของวารสาร พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาในการใช้ วารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น (ดังรายละเอียดในตารางที่ 21)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ

รายการปัญหา	สถานภาพ			อาจารย์			นักศึกษา			รวม			T
	N=59			N=82			N=141						
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ				
ด้านวิธีการสืบค้น	2.83	1.19	ป	2.90	1.18	ป	2.87	1.18	ป	-1.11			
รูปแบบสิ่งพิมพ์	2.79	1.18	ป	2.77	1.14	ป	2.78	1.16	ป	0.25			
รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	2.87	1.19	ป	3.08	1.22	ป	3.00	1.21	ป	-1.47			
ด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น	2.89	1.23	ป	3.01	1.24	ป	2.97	1.23	ป	-1.69			
รูปแบบสิ่งพิมพ์	2.91	1.20	ป	2.81	1.21	ป	2.85	1.21	ป	1.14			
รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	2.87	1.27	ป	3.22	1.23	ป	3.11	1.25	ป	-3.42 *			
ด้านอื่น ๆ	3.06	1.25	ป	2.96	1.25	ป	2.99	1.25	ป	1.26			
รูปแบบสิ่งพิมพ์	2.90	1.24	ป	2.86	1.14	ป	2.87	1.18	ป	0.31			
รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	3.17	1.24	ป	3.02	1.31	ป	3.17	1.29	ป	1.45			

เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ปัญหาด้านการสืบค้น ปัญหา
ด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น และปัญหาด้านอื่น ๆ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1.1 ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น

ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารวิชาการได้จำแนกปัญหาตามรูปแบบ
ของวารสาร คือ วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ปรากฏดังนี้

วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

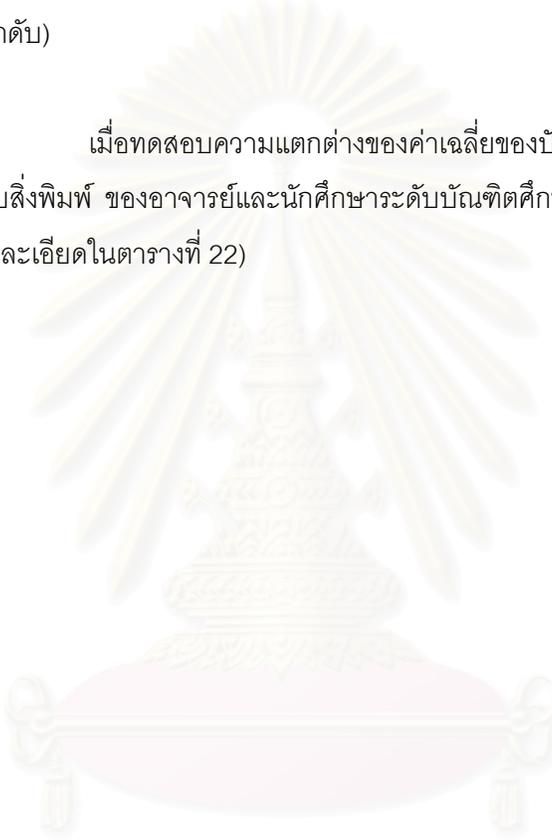
ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกออกเป็น 8
ปัญหา ผลปรากฏว่า ผู้ที่ตอบในแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 87-131 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบ
จำนวนมากที่สุด (131 คน) คือ เจ้าหน้าที่ของห้องสมุดจัดเก็บวารสารที่มีผู้อ่านแล้วขึ้นชั้นล่าง ทำ
ให้ไม่พบตัวเล่มวารสารที่ต้องการใช้ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (87 คน) เท่ากัน คือ ไม่
สามารถสืบค้นวารสารเย็บเล่มหรือวารสารฉบับย้อนหลังจากชั้นวารสารได้ด้วยตนเอง เนื่องจาก
เป็นระบบชั้นปิด และห้องสมุดไม่มีบัตรทะเบียนวารสารให้บริการ ทำให้ไม่สะดวกในการตรวจสอบ
รายชื่อวารสารทั้งหมดที่มีในห้องสมุดได้อย่างรวดเร็ว

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสาร พบว่า ผู้ตอบ
ประสบปัญหาด้านการสืบค้น 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 5
ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารเย็บเล่มหรือ
วารสารฉบับย้อนหลังจากชั้นวารสารได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นระบบชั้นปิด (3.33) คู่มือประเภท
รวมรายชื่อวารสาร (Union List of Serials) ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ให้บริการ เก่าไม่ทันสมัย (3.07)
และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดจัดเก็บวารสารที่มีผู้อ่านแล้วขึ้นชั้นล่าง ทำให้ไม่พบตัวเล่มวารสารที่
ต้องการใช้ (3.05) และในระดับน้อยมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บรรณารักษ์/
เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ ทำให้การให้บริการวารสารล่าช้า (2.46)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า
อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์
2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง 5 ปัญหา และระดับน้อย 3 ปัญหา เช่นเดียวกัน โดยปัญหาในระดับ

ปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารเย็บเล่มหรือวารสารฉบับ
ย้อนหลังจากชั้นวารสารได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นระบบชั้นปิด (3.29 และ 3.36 ตามลำดับ)
คู่มือประเภทรวมรายชื่อวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ให้บริการเก่าไม่ทันสมัย (3.15 และ 3.03
ตามลำดับ) และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดจัดเก็บวารสารที่มีผู้อ่านแล้วขึ้นชั้นล่าช้า ทำให้ไม่พบตัว
เล่มวารสารที่ต้องการใช้ (3.14 และ 3.00 ตามลำดับ) ส่วนปัญหาในระดับน้อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ ทำให้การให้บริการวารสารล่าช้า (2.49
และ 2.44 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านวิธีการสืบค้น
วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง
8 ปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 22)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาในการใช้วารสาร	สถานภาพ			อาจารย์			นักศึกษา			รวม			T
	N=59			N=82			N=141						
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ				
เจ้าหน้าที่ของห้องสมุดจัดเก็บวารสารที่มีผู้อ่านแล้วขึ้นชั้นล่างซ้ำ ทำให้ไม่พบตัวเล่มวารสารที่ต้องการใช้ (N=131)	3.14	1.16	ป	3.00	0.99	ป	3.05	1.05	ป		0.71		
วารสารฉบับปัจจุบันที่ต้องการใช้จัดเรียงไว้ผิดที่ ทำให้ไม่พบตัวเล่ม วารสารที่ต้องการใช้ (N=123)	2.81	1.10	ป	2.96	0.97	ป	2.90	1.02	ป		-0.80		
ไม่สามารถสืบค้นวารสารเย็บเล่มหรือวารสารฉบับย้อนหลังจากชั้น วารสารได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นระบบชั้นปิด (N=87)	3.29	1.44	ป	3.36	1.36	ป	3.33	1.38	ป		-0.22		
การสืบค้นรายชื่อวารสารจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน (N=97)	2.00	0.82	น	2.33	1.11	น	2.23	1.04	น		-1.66		
คู่มือประเภทรวมรายชื่อวารสาร (Union List of Serials) ในรูปแบบ สิ่งพิมพ์ที่ให้บริการ เก่าไม่ทันสมัย (N=111)	3.15	1.19	ป	3.03	1.11	ป	3.07	1.13	ป		0.54		
การสืบค้นรายชื่อวารสารจาก Journal link ให้ข้อมูลแหล่งที่มีวารสาร ชื่อนั้น ๆ ไม่ครบถ้วนทุกแหล่ง ทำให้ไม่ทราบว่าวารสารที่ต้องการ ใช้มีในห้องสมุดใดบ้าง (N=120)	2.80	1.16	ป	2.69	1.10	ป	2.73	1.12	ป		0.50		

ตารางที่ 22 ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ (ต่อ)

ปัญหาในการใช้วารสาร	สถานภาพ			อาจารย์ N=59			นักศึกษา N=82			รวม N=141			T
	X	S.D.	แปลความ	X	S.D.	แปลความ	X	S.D.	แปลความ				
ห้องสมุดไม่มีบัตรทะเบียนวารสารให้บริการ ทำให้ไม่สะดวกในการตรวจสอบรายชื่อวารสารทั้งหมดที่มีในห้องสมุดได้อย่างรวดเร็ว (N=87)	2.47	1.07	น	2.28	0.96	น	2.34	1.00	น	0.83			
บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ ทำให้การให้บริการวารสารล่าช้า (N=105)	2.49	1.07	น	2.44	1.17	น	2.46	1.13	น	0.21			

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 6 ปัญหา ผลปรากฏว่า ผู้ที่ตอบในแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 83-115 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (115 คน) คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากโปรแกรมค้นหา (Search engine) ได้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเป็นจำนวนมาก ทำให้ล่าช้าต่อการเข้าถึงวารสาร ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (83 คน) คือ ไม่ทราบว่ารายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) มีการเชื่อมโยง (link) ไปยังวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากโปรแกรมค้นหา (Search engine) ได้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเป็นจำนวนมาก ทำให้ล่าช้าต่อการเข้าถึงวารสาร (3.33) ไม่มีคู่มือรวมรายชื่อที่อยู่ (URL) และเว็บไซต์ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาที่ต้องการใช้ (3.15) และไม่สามารถสืบค้นรายชื่อวารสารจากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต เช่น Mailing list, Discussion group และ Webboard ได้ (3.13) ส่วนปัญหาในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ ไม่ทราบว่ารายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) มีการเชื่อมโยง (link) ไปยังวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ (2.46)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านวิธีการสืบค้นตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากโปรแกรมค้นหา (Search engine) ได้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเป็นจำนวนมาก ทำให้ล่าช้าต่อการเข้าถึงวารสาร (3.20 และ 3.41 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหาเช่นเดียวกัน คือ ไม่ทราบว่ารายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) มีการเชื่อมโยง (link) ไปยังวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ (2.38 และ 2.49 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 6 ปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาในการใช้วารสาร	สถานภาพ			อาจารย์ N=53			นักศึกษา N=78			รวม N=131			T
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ				
ไม่ทราบว่ารายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) มีการเชื่อมโยง(link) ไปยังวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ (N=83)	2.38	1.24	น	2.49	1.04	น	2.46	1.10	น	-0.44			
ไม่ทราบว่าฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดฐานใดที่ครอบคลุมวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการใช้บ้าง (N=98)	2.59	1.28	ป	3.03	1.15	ป	2.88	1.21	ป	-1.74			
ไม่สามารถจำที่อยู่ (URL) และเว็บไซต์ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ (N=102)	2.62	1.19	ป	3.12	1.29	ป	2.94	1.27	ป	-1.94			
ไม่มีคู่มือรวมรายชื่อที่อยู่ (URL) และเว็บไซต์ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาที่ต้องการใช้ (N=106)	3.08	1.30	ป	3.19	1.32	ป	3.15	1.31	ป	-0.40			
การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากโปรแกรมค้นหา (Search engine) ได้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเป็นจำนวนมาก ทำให้ล่าช้าต่อการเข้าถึงวารสาร (N=115)	3.20	0.99	ป	3.41	1.04	ป	3.33	1.02	ป	-1.10			
ไม่สามารถสืบค้นรายชื่อวารสารจากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต เช่น Mailing list, Discussion group และ Webboard ได้ (N=88)	3.12	0.99	ป	3.13	1.29	ป	3.13	1.18	ป	-0.02			

3.1.2 ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 8 ปัญหา ผลปรากฏว่า ผู้ที่ตอบในแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 81-124 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (124 คน) คือ วารสารฉบับปัจจุบันของหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยออกให้บริการล่าช้า ทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถติดตามอ่านวารสารฉบับปัจจุบันได้ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบน้อยที่สุด (81 คน) คือ การขอยืมวารสารของบุคคลอื่น ต้องรู้จักเป็นการส่วนตัว

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาควิชาไม่มีการรวบรวมวารสารไว้ที่ภาควิชา ทำให้ขาดจุดสืบค้นที่สะดวก รวดเร็ว (3.22) การเข้าใช้วารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการห้องสมุดด้วยตนเอง (3.15) และหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยหยุดบอกรับวารสารชื่อที่ต้องการใช้ ทำให้ไม่สามารถติดตามอ่านวารสารชื่อนั้น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง (2.95) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ระยะเวลาให้บริการของห้องสมุดคณะไม่สอดคล้องกับเวลาว่างในการเข้าใช้วารสาร (2.24)

เมื่อจำแนกระดับปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาควิชาไม่มีการรวบรวมวารสารไว้ที่ภาควิชา ทำให้ขาดจุดสืบค้นที่สะดวก รวดเร็ว (3.31) หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยหยุดบอกรับวารสารชื่อที่ต้องการใช้ ทำให้ไม่สามารถติดตามอ่านวารสารชื่อนั้น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง (3.08) และการเข้าใช้วารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการห้องสมุดด้วยตนเอง (3.06)

ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสาร 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การเข้าใช้วารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการห้องสมุดด้วยตนเอง (3.20) ภาควิชาไม่มีการรวบรวมวารสารไว้ที่ภาควิชา ทำให้ขาดจุดสืบค้นที่สะดวก รวดเร็ว (3.17) และการขอยืมวารสารของบุคคลอื่น ต้องรู้จักเป็นการส่วนตัว

(3.00) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ระยะเวลาให้บริการของห้องสมุดคณะไม่สอดคล้องกับ
เวลาว่างในการเข้าใช้วารสาร (2.10)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสาร
ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 8
ปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 24)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ปัญหาตำแหน่งที่ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาในการใช้วารสาร	สถานภาพ			อาจารย์ N=59			นักศึกษา N=82			รวม N=141			T
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ				
หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยหยุดบริการวารสารชื่อที่ต้องการใช้ ทำให้ไม่สามารถติดตามอ่านวารสารชื่อนั้น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง (N=122)	3.08	1.13	ป	2.86	1.24	ป	2.95	1.20	ป	1.00			
วารสารฉบับปัจจุบันของหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยออกให้บริการล่าช้า ทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถติดตามอ่านวารสารฉบับปัจจุบันได้ (N=124)	2.85	1.03	ป	2.72	1.14	ป	2.77	1.10	ป	0.64			
พื้นที่ที่นั่งอ่านในห้องบริการวารสารของหอสมุดกลางมีจำกัด ทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าใช้วารสาร (N=96)	2.75	1.08	ป	2.53	1.10	ป	2.60	1.09	ป	0.93			
ระยะเวลาให้บริการของห้องสมุดคณะไม่สอดคล้องกับเวลาว่างในการเข้าใช้วารสาร (N=94)	2.53	1.02	ป	2.10	1.08	น	2.24	1.07	น	1.88			
สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ อยู่ห่างไกล ทำให้ไม่สะดวกในการเดินทางเพื่อเข้าใช้วารสาร (N=102)	2.89	1.35	ป	2.94	1.14	ป	2.92	1.22	ป	-0.19			
การเข้าใช้วารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการห้องสมุดด้วยตนเอง (N=98)	3.06	1.41	ป	3.20	1.12	ป	3.15	1.22	ป	-0.49			
ภาควิชาไม่มีการรวบรวมวารสารไว้ที่ภาควิชา ทำให้ขาดจุดสืบค้นที่สะดวกรวดเร็ว (N=99)	3.31	1.37	ป	3.17	1.22	ป	3.22	1.27	ป	0.53			
การขอยืมวารสารของบุคคลอื่น ต้องรู้จักเป็นการส่วนตัว (N=81)	2.69	1.17	ป	3.00	1.34	ป	2.89	1.28	ป	-1.04			

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 7 ปัญหา ผลปรากฏว่า ผู้ที่ตอบในแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 89 -107 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (107 คน) คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (89 คน) คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาได้ เนื่องจากการเรียนการสอนในบางช่วงเวลา

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้น 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น (3.61) ในระดับปานกลางมี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากการจำกัด IP (3.28) เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ (3.07) และไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยหรือของคณะได้ เนื่องจากในบางช่วงเวลามีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก (3.02)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ตาม สถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น (3.67) ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากการจำกัด IP (2.87) ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยหรือของคณะได้ เนื่องจากในบางช่วงเวลามีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก (2.77) และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ (2.73) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาได้ เนื่องจากการเรียนการสอนในบางช่วงเวลา (2.42)

ส่วนนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น (3.58) ในระดับปานกลางมี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากมีการจำกัด IP (3.46) เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ (3.23) และการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะมีการจำกัดระยะเวลาใช้ (3.15)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ปัญหา คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาได้ เนื่องจากมีการเรียนการสอนในบางช่วงเวลา และไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากมีการจำกัด IP ส่วนอีก 5 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 25)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาในการใช้วารสาร	สถานภาพ			อาจารย์			นักศึกษา			รวม			T
				N=53			N=78			N=131			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ (N=96)	2.73	1.28	ป	3.23	1.24	ป	3.07	1.27	ป	-1.79			
การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะมีการจำกัดระยะเวลาใช้ (N=91)	2.62	1.39	ป	3.15	1.29	ป	3.00	1.33	ป	-1.76			
เครื่องคอมพิวเตอร์ของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะมีประสิทธิภาพต่ำ และขัดข้องบ่อย ส่งผลให้การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ล่าช้า (N=105)	2.72	1.17	ป	2.96	1.27	ป	2.89	1.24	ป	-0.91			
การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น (N=107)	3.67	1.22	ม	3.58	1.18	ม	3.61	1.19	ม	0.37			
ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยหรือของคณะได้ เนื่องจากในบางช่วงเวลามีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก (N=100)	2.77	1.06	ป	3.13	1.12	ป	3.02	1.11	ป	-1.49			
ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาได้ เนื่องจากมีการเรียนการสอนในบางช่วงเวลา (N=89)	2.42	1.02	น	3.02	1.21	ป	2.85	1.18	ป	-2.16 *			
ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากมีการจำกัด IP (N=98)	2.87	1.38	ป	3.46	1.20	ป	3.28	1.28	ป	-2.13 *			

3.1.3 ปัญหาด้านอื่น ๆ

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 4 ปัญหา ผลปรากฏว่า ผู้ที่ตอบในแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 85 -123 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (123 คน) คือ วารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการใช้ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (85 คน) คือ ไม่มีเครื่องถ่ายเอกสารให้บริการในบริเวณที่อ่านวารสารหรือในบริเวณใกล้เคียง

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านอื่น ๆ ของการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านอื่น ๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ วารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการใช้ (3.11) วารสารภาษาอังกฤษที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการใช้ (3.07) และเครื่องถ่ายเอกสารที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ (2.81) ในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ ไม่มีเครื่องถ่ายเอกสารให้บริการในบริเวณที่อ่านวารสารหรือในบริเวณใกล้เคียง (2.32)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านอื่น ๆ ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาด้านอื่น ๆ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการใช้ (3.09 และ 3.12 ตามลำดับ) และปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของอาจารย์ยังมีอีก 1 ปัญหา คือ วารสารภาษาอังกฤษที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการใช้ (3.09) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหาเช่นเดียวกัน คือ ไม่มีเครื่องถ่ายเอกสารให้บริการในบริเวณที่อ่านวารสารหรือในบริเวณใกล้เคียง (2.37 และ 2.29 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 4 ปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาในการใช้วารสาร	สถานภาพ			อาจารย์ N=59			นักศึกษา N=82			รวม N=141			T
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ				
วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์													
วารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการใช้ (N=123)	3.09	1.18	ป	3.12	1.02	ป	3.11	1.08	ป	0.17			
วารสารภาษาอังกฤษที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการใช้ (N=121)	3.09	1.28	ป	3.07	1.02	ป	3.07	1.12	ป	0.09			
ไม่มีเครื่องถ่ายเอกสารให้บริการในบริเวณที่อ่านวารสารหรือ ในบริเวณใกล้เคียง (N=85)	2.37	1.13	น	2.29	1.08	น	2.32	1.09	น	0.30			
เครื่องถ่ายเอกสารที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ (N=89)	2.84	1.27	ป	2.79	1.31	ป	2.81	1.29	ป	0.19			

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 7 ปัญหา ผลปรากฏว่า ผู้ที่ตอบในแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 83 - 115 คน โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (115 คน) คือ หอสมุดกลางและห้องสมุดคณะบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนน้อยชื่อ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (83 คน) คือ ไม่สามารถพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสารได้ทันที เนื่องจากห้องสมุดไม่มีเครื่องพิมพ์ (Printer) ให้บริการ

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ค่าพิมพ์ผลจากการสืบค้นบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมีราคาแพง (3.31) หอสมุดกลางไม่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่บอกรับ ทำให้ไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดให้บริการบ้าง (3.21) และห้องสมุดไม่อนุญาตให้ใช้แผ่นดิสเก็ตต์ส่วนตัวในการบันทึกบทความ ทำให้ต้องซื้อแผ่นดิสเก็ตต์ที่ราคาแพงของห้องสมุด (3.08)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 7 ปัญหา เช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของอาจารย์ คือ หอสมุดกลางและห้องสมุดคณะบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์จำนวนน้อยชื่อ (3.34) หอสมุดกลางและห้องสมุดคณะไม่ได้บอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาที่ต้องการใช้ และค่าพิมพ์ผลจากการสืบค้นบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมีราคาแพง (3.20 เท่ากัน) และหอสมุดกลางไม่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่บอกรับ ทำให้ไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดให้บริการบ้าง (3.19) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ ค่าพิมพ์ผลจากการสืบค้นบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมีราคาแพง (3.36) หอสมุดกลางไม่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่บอกรับ ทำให้ไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดให้บริการบ้าง (3.23) และห้องสมุดไม่อนุญาตให้ใช้แผ่นดิสเก็ตต์ส่วนตัวในการบันทึกบทความ ทำให้ต้องซื้อแผ่นดิสเก็ตต์ที่ราคาแพงของห้องสมุด (3.07)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้
วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 7
ปัญหา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 27)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาในการใช้วารสาร	สถานภาพ			อาจารย์			นักศึกษา			รวม			T
				N=53			N=78			N=131			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
หอสมุดกลางและห้องสมุดคณะไม่ได้บอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ในสาขาวิชาที่ต้องการใช้ (N=113)	3.20	1.25	ป	2.80	1.26	ป	2.96	1.26	ป	1.69			
หอสมุดกลางและห้องสมุดคณะบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนน้อยชื่อ (N=115)	3.34	1.26	ป	2.89	1.17	ป	3.06	1.22	ป	1.97			
หอสมุดกลางไม่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ที่บอกรับ ทำให้ไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดให้ บริการบ้าง (N=113)	3.19	1.23	ป	3.23	1.10	ป	3.21	1.15	ป	-1.56			
ห้องสมุดไม่อนุญาตให้บันทึกบทความวารสารลงในแผ่นดิสเก็ตต์ (N=90)	2.85	1.32	ป	2.84	1.38	ป	2.84	1.36	ป	0.01			
ห้องสมุดไม่อนุญาตให้ใช้แผ่นดิสเก็ตต์ส่วนตัวในการบันทึกบทความ ทำให้ต้องซื้อแผ่นดิสเก็ตต์ที่ราคาแพงของห้องสมุด (N=85)	3.13	1.26	ป	3.07	1.50	ป	3.08	1.43	ป	0.17			

ตารางที่ 27 ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

ปัญหาในการใช้วารสาร	สถานภาพ			อาจารย์			นักศึกษา			รวม			T
	N=53			N=78			N=131						
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ				
ไม่สามารถพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสารได้ทันที เนื่องจากห้องสมุด ไม่มีเครื่องพีซีให้บริการ (N=83)	3.08	1.1	ป	2.93	1.41	ป	2.98	1.32	ป			0.47	
ค่าพิมพ์ผลจากการสืบค้นบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของ ห้องสมุดมีราคาแพง (N=96)	3.20	1.3	ป	3.36	1.31	ป	3.31	1.30	ป			0.57	

3.2 ข้อเสนอแนะ

อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 67 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในการพิจารณาคัดเลือก จัดหาและปรับปรุงบริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ โดยบางคนให้ข้อเสนอแนะมากกว่า 1 รายการ ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะเป็น 3 ด้าน คือ ข้อเสนอแนะด้านการสืบค้นวารสาร ข้อเสนอแนะด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้นวารสาร และ ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ โดยเรียงลำดับตามความถี่ของคำตอบในแต่ละด้าน ดังนี้

3.2.1 ข้อเสนอแนะด้านการสืบค้นวารสาร (43 คน)

รูปแบบสิ่งพิมพ์

- ห้องสมุดควรจัดทำดรชนี้ช่วยค้นบทความวารสารภาษาอังกฤษ ที่ห้องสมุดบอกรับ โดยสามารถค้นผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) ได้ (7 คน)
- ห้องสมุดควรลงรายการวารสารให้ถูกต้องและครบถ้วน เพื่อสะดวกในการสืบค้นวารสาร (5 คน)
- การสืบค้นวารสารจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด โดยใช้ คำสำคัญไม่ได้รับการสืบค้นตรงตามความต้องการ (2 คน)
- การลงรายการวารสารภาษาไทยฉบับปัจจุบันล่าช้า ทำให้ไม่สามารถสืบค้นผ่านทางรายการออนไลน์ของห้องสมุดได้ (1 คน)
- ห้องสมุดควรจัดทำดรชนี้วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และเมื่อครบ 1 ปี ควรจัดทำเป็นเล่ม (1 คน)

รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

- ห้องสมุดควรจัดทำรวมรายชื่อที่อยู่ (URL) และเว็บไซต์ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ (16 คน)
- บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ควรมีความรู้ในการสืบค้นวารสาร เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้อย่างสะดวก รวดเร็ว (8 คน)

- ห้องสมุดควรจัดทำคู่มือสำหรับสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้ (3 คน)

3.2.2 ข้อเสนอแนะด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น (10 คน) เป็นข้อเสนอแนะเฉพาะวารสารอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น ได้แก่

- ควรเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการจากสถาบันอื่น สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างสถาบันได้โดยเสียค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม (5 คน)
- ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรดำเนินการต่อสัญญาบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ก่อนหมดสัญญา เพื่อไม่ให้เกิดการขาดช่วงระยะเวลาในการใช้ (3 คน)
- การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีข้อจำกัดในเรื่องของระบบไฟฟ้า ดังนั้นหอสมุดกลางควรมีมาตรการในเรื่องการสำรองไฟฟ้า (2 คน)

3.2.3 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ (60 คน)

รูปแบบสิ่งพิมพ์

- บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ฝ่ายวารสารควรมีการประเมิน และปรับปรุงการบริการอย่างสม่ำเสมอ (5 คน)
- ควรให้อาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการคัดเลือกวารสารหรือหยุดบอกรับวารสารให้มากยิ่งขึ้น (4 คน)
- ควรบอกรับวารสารภาษาอังกฤษ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มากขึ้น (3 คน)
- ควรเพิ่มจำนวนเครื่องถ่ายเอกสารให้มากขึ้น (3 คน)
- ห้องสมุดควรจัดให้บริการวารสารฉบับย้อนหลังในระบบชั้นเปิด (3 คน)
- ควรรวบรวมบทความจากวารสารวิชาการในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (2 คน)
- ห้องสมุดควรติดตามทวงถามวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ (2 คน)

- หอสมุดควรจัดให้มีบริการถ่ายบทความวารสารตามคำขอของอาจารย์ โดยคิดค่าบริการอย่างเหมาะสม (1 คน)
- ควรจัดให้มีบริการถ่ายเอกสารด้วยตนเอง (1 คน)

รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

- ควรมีการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์แบบภาคีห้องสมุดเพื่อช่วยลดงบประมาณในการจัดหา (10 คน)
- ห้องสมุดควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (7 คน)
- ควรเพิ่มงบประมาณในจัดหาวารสารอิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น (5 คน)
- ควรบอกรับฐานข้อมูลฉบับเต็มในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ให้มากขึ้น (3 คน)
- หอสมุดกลางควรบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ให้มากขึ้น (3 คน)
- ควรให้ผู้ให้บริการห้องสมุด สามารถดาวน์โหลดบทความวารสารลงในดิสเก็ตต์ หรือ USB Flash Drives หรือ แผ่นบันทึกประเภทอื่น ๆ ได้ (3 คน)
- ควรมีเครื่องพิมพ์ และกระดาษให้บริการมากขึ้น (2 คน)
- อาจารย์ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ค้นคว้า และสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาประกอบการทำรายงาน การวิจัย และทำวิทยานิพนธ์ให้มากขึ้น (2 คน)
- ควรบอกรับจดหมายข่าว (Newsletter) ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (1 คน)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในด้านวัตถุประสงค์ รายชื่อวารสารที่ใช้ ภาษาของวารสาร วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ แหล่งที่ใช้ และปัญหาในการใช้วารสาร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการพิจารณาคัดเลือก จัดหา และปรับปรุงบริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ให้สอดคล้องกับการใช้ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ใช้วารสารภาษาอังกฤษ และใช้ส่วนที่เป็นบทความวิชาการ และบทความวิจัย
2. อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่สืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด และสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด
3. อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

สำหรับวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยส่งแบบสอบถามให้กับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา 8 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 169 คน เป็นอาจารย์ จำนวน 72 คน และนักศึกษา จำนวน 97 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 141 ชุด คิดเป็น 83.43% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายได้ ดังนี้

สรุปและอภิปราย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 141 คน พบว่า จำนวนมากที่สุด 33 คน (23.40%) สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมา จำนวน 27 คน (19.15%) สังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น และน้อยที่สุด จำนวน 5 คน (3.55%) สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนมากที่สุด สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ตารางที่ 2)

2. การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์

การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการใช้วารสาร ภาษาของวารสาร รายชื่อวารสารที่ใช้ วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ

วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการ (ตารางที่ 3) ได้จำแนกเป็น 8 รายการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 97 คน (68.79%) มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารวิชาการเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ รองลงมา จำนวน 81 คน (57.45%) ใช้เพื่อประกอบการเรียน

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 58 คน (98.13%) ใช้วารสารวิชาการเพื่อประกอบการสอน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 76 คน (84.15%) ใช้วารสารวิชาการเพื่อประกอบการเรียน

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีรประภา

นาคนิยม (2539) ที่พบว่าอาจารย์และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉราพิมพ์สกุล (2539) ที่พบว่าอาจารย์และนักศึกษาศาสาศิลปะมีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับมาก รวมทั้งผลการวิจัยของ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) ที่พบว่าอาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ในขณะที่ผลการวิจัยของ ทรวงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) Tenopir, King และ Bush (2004) และผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch (2003) ซึ่งพบตรงกันว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิจัย

2.2 รูปแบบวารสารที่ใช้

รูปแบบวารสารที่ใช้ ได้จำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบทุกคน (100.00%) ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และจำนวน 131 คน (92.19%) ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกเป็นอาจารย์ จำนวน 53 คน (89.83%) และนักศึกษา จำนวน 78 คน (95.12%) ส่วนผู้ตอบที่ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 10 คน (7.09%) เป็นอาจารย์ จำนวน 6 คน (10.17%) และนักศึกษา จำนวน 4 คน (4.88%) (ตารางที่ 4)

สำหรับสาเหตุที่ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 5) พบว่า ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 8 คน (อาจารย์ 5 คน และนักศึกษา 3 คน) ระบุว่าไม่จำเป็นต้องใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากสามารถอ่านจากวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ได้

การที่ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ อาจเนื่องจากวารสารสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งบอกรับอยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์เป็นหลัก และห้องสมุดยังจัดเก็บวารสารฉบับย้อนหลังไว้ค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงวารสารฉบับย้อนหลังได้สะดวก นอกจากนี้ผู้ใช้ยังสามารถถ่ายสำเนาเอกสารได้ทันทีในราคาถูก (Fecko, 1997) และจากการที่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษามัธยมศึกษาจำนวนสูงถึง 92.91% ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ อาจเนื่องจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์สามารถเข้าถึงได้หลายทาง ทั้งจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของวารสารชื่อที่ห้องสมุดบอกรับในรูปแบบสิ่งพิมพ์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ และวารสารฟรีที่

สามารถเข้าถึงได้บนอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวกในทุกที่ ทุกเวลา และเข้าถึงได้พร้อมกันครั้งละหลายคน (Chan 1999)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sathe และคนอื่น ๆ (2002) ที่พบว่า อาจารย์ และแพทย์ฝึกหัดส่วนใหญ่ ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) ที่พบว่า อาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ ส่วนใหญ่ ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Cochenour และ Moothart (2003) ที่พบว่าอาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง ส่วนใหญ่ชอบใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบเดียว และผลการวิจัยของ De Groote และ Dorsch (2003) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาลส่วนใหญ่ชอบใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิจัยด้านรูปแบบวารสารที่ใช้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดว่าอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์

2.3 ภาษาของวารสาร

ภาษาของวารสาร ได้จำแนกเป็น 2 ภาษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบทุกคน (100.00%) ใช้วารสารภาษาไทย และ จำนวน 131 คน (92.91%) ใช้วารสารภาษาอังกฤษ จำแนกเป็นอาจารย์ จำนวน 53 คน (89.83%) และนักศึกษา จำนวน 78 คน (95.12%)

การที่ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนใช้วารสารภาษาไทยอาจเนื่องจากการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ทั้งอาจารย์และนักศึกษา จำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งข้อมูลภายในประเทศ ตลอดจนรายงานผลการวิจัยจะติดตามได้เฉพาะจากวารสารภาษาไทยเท่านั้น ประกอบกับวารสารภาษาไทยยังมีการลงพิมพ์บทความที่เกี่ยวกับวงการบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของต่างประเทศด้วย และอยู่ในภาษาที่อ่านได้ง่าย จึงทำให้อาจารย์และนักศึกษาทุกคนใช้วารสารภาษาไทย

ส่วนวารสารภาษาอังกฤษซึ่งผลการวิจัย พบว่า อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ (92.91%) ใช้ เนื่องจากวารสารภาษาอังกฤษนำเสนอข้อมูลทางวิชาการที่ทันสมัย รวมทั้งทฤษฎี

และผลการวิจัยใหม่ ๆ และยังเป็นแหล่งติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาการได้จากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงทำให้อาจารย์และนักศึกษาเกือบทั้งหมดใช้วารสารภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วารสารภาษาอังกฤษ

สำหรับผู้ตอบจำนวน 141 คน ที่ใช้วารสารภาษาไทย พบว่า ทุกคนใช้วารสารภาษาไทยในรูปแบบสิ่งพิมพ์เท่านั้น ส่วนผู้ตอบที่ใช้วารสารภาษาอังกฤษ พบว่า มีการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ 130 คน (92.20%) และ 131 คน (92.91%) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ใช้วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ 52 คน : 53 คน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 78 คน (95.12%) เท่ากัน (ตารางที่ 6)

2.4 รายชื่อวารสารที่ใช้

สำหรับรายชื่อวารสารวิชาการที่ใช้ ได้จำแนกเป็นรายชื่อวารสารภาษาไทย และรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังนี้

2.4.1 รายชื่อวารสารภาษาไทยที่ใช้

วารสารภาษาไทยที่ผู้ตอบจำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. จำนวน 112 คน (79.43%) วารสารโดมทัศน์ จำนวน 111 คน (78.72%) วารสารบรรณารักษศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) จำนวน 110 คน (78.01%) วารสารห้องสมุด (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย) จำนวน 99 คน (70.21%) และวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 82 คน (58.16%)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า รายชื่อวารสารภาษาไทยที่อาจารย์ใช้จำนวนมากที่สุด 51 คน (86.44%) คือ วารสารโดมทัศน์ ส่วนรายชื่อวารสารภาษาไทยที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ จำนวนมากที่สุด 66 คน (80.49%) คือ วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. (ตารางที่ 7)

2.4.2 รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้

วารสารภาษาอังกฤษที่ผู้ตอบ จำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries จำนวน 83 คน (63.36%) Library Journal จำนวน 72 คน (54.96%) Library Trends จำนวน 70 คน (53.44%) IFLA Journal จำนวน 68 คน (51.91%) และ College & Research Libraries จำนวน 64 คน (48.85%)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่อาจารย์ใช้จำนวนมากที่สุด 38 คน (71.70%) คือ Library Trends ส่วนรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้จำนวนมากที่สุด 47 คน (60.26%) คือ American Libraries (ตารางที่ 8)

เมื่อจำแนกตามรูปแบบของวารสารภาษาอังกฤษที่ใช้ (ตารางที่ 9)
พบว่า

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบจำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก (ตารางที่ 10) ได้แก่ American Libraries จำนวน 75 คน (57.69%) Library Journal จำนวน 66 คน (50.77%) College & Research Libraries จำนวน 64 คน (49.23%) Library Trends จำนวน 63 คน (48.46%) และ IFLA Journal จำนวน 57 คน (43.85%)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่อาจารย์ใช้มากที่สุด 34 คน (65.38%) คือ Library Trends ส่วนรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุด 44 คน (56.41%) คือ American Libraries

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ตอบจำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก (ตารางที่ 10) ได้แก่ American Libraries จำนวน 51 คน (38.93%) IFLA Journal จำนวน 49 คน (37.40%) Journal of Academic Librarianship จำนวน 34 คน (25.95%) College & Research Libraries จำนวน 31 คน (23.66%) และ Information Technology and Libraries จำนวน 30 คน (22.90%)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่อาจารย์ใช้มากที่สุด 23 คน (43.40%) คือ IFLA Journal ส่วนรายชื่อวารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุด 29 คน (37.18%) คือ American Libraries

การที่ผลการวิจัย พบว่า วารสารภาษาอังกฤษในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบใช้จำนวนมากที่สุดใช้ 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries, Library Journal, College & Research Libraries, Library Trends และ IFLA Journal อาจเนื่องจากเป็นวารสารที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่บอกรับ และครอบคลุมเนื้อหาทุกด้านทางสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จึงทำให้ผู้ตอบใช้วารสารรายชื่อดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

ส่วนวารสารอิเล็กทรอนิกส์ภาษาอังกฤษที่ผู้ตอบใช้จำนวนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ American Libraries, IFLA Journal, Journal of Academic Librarianship, College & Research Libraries, และ Information Technology and Libraries อาจเนื่องจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ทุกชื่อดังกล่าวสามารถสืบค้นได้จากฐานข้อมูลออนไลน์ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งบอกรับ และสามารถสืบค้นได้ทั้งวารสารฉบับปัจจุบันและฉบับย้อนหลัง และห้องสมุดบางแห่งอาจไม่มีวารสารรายชื่อดังกล่าวให้บริการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ จึงทำให้ผู้ตอบใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 5 รายชื่อนี้สูงสุด

สำหรับรายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นวารสารฟรีที่สืบค้นบนอินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 57 คน (43.51%) สืบค้น Information Research: An Electronic Journal (University of Sheffield) รองลงมา จำนวน 41 คน (31.30%) สืบค้น D-Lib

Magazine (Corporation for National Research Initiatives) และน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (4.58%) สืบค้น Journal Information, Law and Technology (University of Warwick)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุด 21 คน (39.62%) สืบค้น D-Lib Magazine (Corporation for National Research Initiatives) ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนมากที่สุด 38 คน (48.72%) สืบค้น Information Research: An Electronic Journal (University of Sheffield)

การที่ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ใช้วารสารฟรีที่สืบค้นบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน โดยอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ D-lib Magazine อาจเนื่องจากเป็นวารสารซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดดิจิทัล และประกอบด้วยบทความที่หลากหลาย ทั้งบทความวิชาการ บทความวิจัย และรายงานการประชุม อีกทั้งปัจจุบันเทคโนโลยีเกี่ยวกับห้องสมุดดิจิทัลมีผลกระทบต่อการศึกษาในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ดังนั้นอาจารย์จึงใช้วารสารดังกล่าวเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่วนนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ Information Research: An Electronic Journal อาจเนื่องจากเป็นวารสารที่ประกอบด้วยบทความวิจัยจำนวนมาก รวมทั้งมีรายชื่อวิทยานิพนธ์ซึ่งนักศึกษสามารถสืบค้นหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ และใช้เป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ได้

2.5 วิธีการสืบค้นวารสารวิชาการ

สำหรับวิธีการสืบค้นวารสารวิชาการ ได้จำแนกเป็นวิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 11) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

2.5.1 วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

วิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกเป็น 6 วิธี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 130 คน (92.20%) สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) รองลงมา จำนวน 101 คน (71.63%) สืบค้นจากชั้นวารสารโดยตรง

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 50 คน (84.75%) และ 80 คน (97.56%) ตามลำดับ สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุดเช่นเดียวกัน

สำหรับผู้ตอบจำนวน 130 คนที่สืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 110 คน (78.01%) สืบค้นโดยใช้ทางเลือก คำสำคัญ รองลงมาจำนวน 84 คน (59.57%) ใช้ทางเลือกหัวเรื่อง

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบพบว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 41 คน (69.49%) และ 69 คน (84.15%) ตามลำดับ ใช้ทางเลือกคำสำคัญ

การที่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่สืบค้นวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด อาจเนื่องจากรายการออนไลน์ของห้องสมุดเป็นเครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทของห้องสมุด และในปัจจุบันห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งลงทะเบียนวารสารในฐานะข้อมูลรายการออนไลน์ การสืบค้นข้อมูลวารสารจึงทำได้สะดวก รวดเร็ว โดยผู้ใช้ไม่ต้องไปที่ห้องสมุด รวมทั้งผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลของวารสารได้ทุกด้าน เช่น สืบค้นรายชื่อวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการ ตรวจสอบวารสารชื่อที่ต้องการว่ามีในห้องสมุดหรือไม่ ตรวจสอบวารสารฉบับล่าสุดของชื่อที่ต้องการว่าห้องสมุดได้รับแล้วหรือไม่ ตรวจสอบวารสารฉบับย้อนหลังที่ต้องการว่าห้องสมุดมีครบทุกฉบับ หรือฉบับใดขาดหายไปวารสารอยู่ในระหว่างการเย็บเล่ม หรือเย็บเล่มแล้ว เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ใช้ยังสามารถสืบค้นวารสารจากทางเลือกที่หลากหลาย ได้แก่ ชื่อผู้ผลิต/ผู้จัดทำ ชื่อวารสาร คำสำคัญ และหัวเรื่อง โดยเฉพาะคำสำคัญ ผู้ใช้สามารถกำหนดคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ในการค้นได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องคำนึงถึงแบบแผน ซึ่งค่าเหล่านี้อาจปรากฏในชื่อวารสารทั้งฉบับที่ต้องการและฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2544: 122)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่สืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด

2.5.2 วารสารอิเล็กทรอนิกส์

วิธีการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 11) ได้จำแนกออกเป็น 5 วิธี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 100 คน (76.34%) สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด รองลงมา จำนวน 99 คน (75.57%) สืบค้นจากโปรแกรมค้นหา

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 43 คน (81.13%) และ 62 คน (79.49%) ตามลำดับ สืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด

สำหรับผู้ตอบจำนวน 84 คน ที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 72 คน (54.96%) สืบค้นโดยใช้ทางเลือกคำสำคัญ รองลงมาจำนวน 59 คน (45.04%) สืบค้นโดยใช้ทางเลือกหัวเรื่อง

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 20 คน (37.74%) และ 52 คน (66.67%) ตามลำดับ ใช้ทางเลือกคำสำคัญ

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด อาจเนื่องมาจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์ ซึ่งฐานข้อมูลออนไลน์แต่ละฐานประกอบด้วยบทความวารสารฉบับเต็มจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์หลายชื่อและหลายสาขาวิชา (Chen, Wrynn, and Rieke, 2001) รวมทั้งวารสารในสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง การสืบค้นผ่านฐานข้อมูลออนไลน์จึงทำได้สะดวก รวดเร็ว และสามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการได้หลายชื่อในจุดสืบค้นเดียวกัน

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) ที่พบว่า อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด และผลการวิจัยของ Sathe และคนอื่น ๆ (2002) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด และนักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางฐานข้อมูลออนไลน์ และยังสอดคล้องกันผลการวิจัยส่วนหนึ่งของ De Groot และ

Dorsch (2003) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์ และพยาบาล ส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุดและจากฐานข้อมูลออนไลน์ ได้แก่ Pubmed, Ovid และ MEDLINE แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพร ขาวบาง (2547) ที่พบว่า อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยี สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุด และผลการวิจัยของ Cochenour และ Moothart (2003) ที่พบว่าอาจารย์นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยเชื่อมโยงจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด

สำหรับผู้ตอบจำนวน 100 คน ที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด เมื่อสอบถามถึงชื่อฐานข้อมูลออนไลน์ที่สืบค้น (ตารางที่ 13) พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 72 คน (72.00%) สืบค้นจาก ScienceDirect รองลงมา จำนวน 64 คน (64.00%) สืบค้นจาก ABI/INFORM

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน (65.85%) และ 45 คน (76.27%) ตามลำดับ สืบค้นจาก ScienceDirect

การที่ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล ScienceDirect อาจเนื่องจากฐานข้อมูลดังกล่าวเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งบอกรับและฐานข้อมูลดังกล่าวยังเป็นฐานข้อมูลที่ครอบคลุมวารสารจาก 24 สาขาวิชา ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ซึ่งในส่วนของวารสารสาขามหาวิทยาลัยและสารนิเทศศาสตร์ที่ครอบคลุมในฐานข้อมูล ScienceDirect มีหลายชื่อ และเป็นชื่อที่มีการใช้สูง เช่น Journal of Academic Librarianship, Library Acquisitions: Practice & Theory, Library & Information Science Research, Library Collections, Acquisitions, and Technical Services และ Serials Review เป็นต้น

2.7 ลักษณะการใช้วารสารวิชาการ

ลักษณะการใช้วารสารวิชาการ ครอบคลุมส่วนของวารสารที่ใช้ และวิธีการใช้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

2.7.1 ส่วนของวารสารที่ใช้

ส่วนของวารสารที่ใช้ ได้จำแนกเป็น 11 ส่วน ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 134 คน (95.04%) ใช้บทความวิจัย รองลงมา จำนวน 130 คน (92.20%) ใช้บทความวิชาการ

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 56 คน (94.92%) ใช้บทความวิชาการ ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 79 คน (96.34%) ใช้บทความวิจัย (ตารางที่ 14)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วารสารวิชาการส่วนที่เป็นบทความวิชาการ และบทความวิจัย

เมื่อจำแนกส่วนของวารสารที่ใช้ตามรูปแบบของวารสาร (ตารางที่ 15) ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

ส่วนของวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ใช้ พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 129 คน (91.49%) ใช้บทความวิชาการ รองลงมา จำนวน 124 คน (87.94%) ใช้บทความวิจัย

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 55 คน (93.22%) ใช้บทความวิชาการ ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 74 คน (90.24%) เท่ากัน ใช้บทความวิชาการและบทความวิจัย

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 114 คน (87.02%) ใช้บทความวิจัย รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน 113 คน (86.26%) ใช้บทความวิชาการ

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 49 คน (92.45%) ใช้บทความวิชาการ ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 67 คน (85.90%) ใช้บทความวิจัย

การที่ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ส่วนของวารสารวิชาการทั้งรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน โดยอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้บทความวิชาการ ในขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บทความวิจัยอาจเนื่องจาก อาจารย์มีภารกิจหลักคือการสอน ทำให้อาจารย์ต้องติดตามความรู้และความก้าวหน้าของวิทยาการในศาสตร์ ซึ่งบทความวิชาการมีข้อมูลเชิงทฤษฎี และแนวคิดต่าง ๆ ให้ติดตามได้มาก ส่วนนักศึกษาซึ่งใช้บทความวิจัยอาจเนื่องจากในการเรียน นักศึกษาต้องทำรายงาน ซึ่งรายงานที่ทำในหลายรายวิชา อยู่ในลักษณะงานวิจัย ประกอบกับนักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นข้อกำหนดของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาจึงต้องสำรวจงานวิจัยเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ได้หัวข้อ และแนวทางในการวิจัย

ในการสอบถามถึงลักษณะเฉพาะ (Features) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ (ตารางที่ 16) ซึ่งจำแนกเป็น 6 รายการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 103 คน (78.63%) ใช้การเชื่อมโยงจากรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความไปยังเอกสารฉบับเต็มในฐานข้อมูลอื่น ๆ รองลงมา จำนวน 94 คน (71.76%) เชื่อมโยงจากการอ้างอิงเนื้อหาไปยังรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความ

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 42 คน (79.25%) และ 61 คน (78.21%) ตามลำดับ ใช้การเชื่อมโยงจากรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความไปยังเอกสารฉบับเต็มในฐานข้อมูลอื่น ๆ เช่นเดียวกัน

2.7.2 วิธีการใช้วารสารวิชาการ

สำหรับวิธีการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 17) สรุปได้ดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

วิธีการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกเป็น 3 วิธี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 125 คน (88.65%) ใช้วิธีถ่ายสำเนาบทความวารสาร รองลงมา จำนวน 116 คน (82.27%) อ่านจากตัวเล่ม

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 54 คน (91.53%) และ 71 คน (86.59%) ตามลำดับ ใช้วิธีถ่ายสำเนาบทความวารสาร

การที่ผลวิจัยที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวิธีการใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยการถ่ายสำเนาบทความวารสาร อาจเนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีนโยบายไม่ให้ผู้ใช้อืมวารสารออกนอกห้องสมุด แต่จัดบริการถ่ายสำเนาบทความวารสารในราคาถูกให้ ผู้ใช้จึงต้องถ่ายสำเนาบทความวารสารแทน

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sathe และคนอื่น ๆ (2002) ซึ่งพบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด และนักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยอ่านจากตัวเล่มวารสาร

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

วิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกเป็น 5 วิธี ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ส่วนใหญ่ จำนวน 114 คน (87.02%) พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร รองลงมา จำนวน 92 คน (70.23%) อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 47 คน (88.68%) และ 67 คน (85.90%) ตามลำดับ พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้วิธีการพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร อาจเนื่องจากการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้สืบค้นมักสำรวจและอ่านบทความอย่างคร่าว ๆ เพื่อเลือกบทความที่ต้องการ จึงอาจไม่มีเวลาเพียงพอที่จะอ่านบทความแต่ละบทความจากจอคอมพิวเตอร์ได้ การพิมพ์ผลออกมาเป็นเอกสาร ทำให้ผู้ใช้สามารถอ่านได้ในเวลาที่สะดวก และใช้เวลานานเท่าใดก็ได้กับบทความแต่ละบทความ นอกจากนั้นการอ่านจากจอคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานอาจทำให้เกิดความเมื่อยล้าทางสายตา รวมทั้งตัวอักษร ตาราง และภาพประกอบเมื่ออ่านผ่านจอคอมพิวเตอร์ไม่มีความชัดเจนเท่ากับการพิมพ์ผลเป็นเอกสาร (Chan, 1999) จึงทำให้อาจารย์และนักศึกษพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงวุฒิ ตังวัฒนา (2543) ที่พบว่า อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่วนใหญ่พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร ผลการวิจัยของ De Groote และ Dorsch (2003) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาลส่วนใหญ่พิมพ์ผลบทความเป็นเอกสารฉบับเต็ม รวมทั้งผลการวิจัยของ Sathe และคนอื่น ๆ (2002) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด และนักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยพิมพ์ผลการสืบค้นเป็นเอกสาร และผลการวิจัยของ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) พบว่า อาจารย์ แพทย์ และนักศึกษา มีวิธีการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คือ อ่านจากจอคอมพิวเตอร์ และพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร

2.7 ความถี่ในการใช้วารสาร

สำหรับความถี่ในการใช้วารสารวิชาการ พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 73 คน (51.77%) ใช้ไม่แน่นอน รองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน 72 คน (51.06%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 38 คน (64.41%) ใช้ไม่แน่นอน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 54 คน (65.85%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง (ตารางที่ 18)

การที่ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้วารสารแตกต่างกัน โดยอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ไม่แน่นอน และนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง อาจเนื่องจากอาจารย์แต่ละคนมีภาระงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ ทั้งงานสอน งานวิจัย และงานบริหาร จึงอาจทำให้อาจารย์มีเวลาไม่แน่นอนในการสืบค้นวารสาร ส่วนนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วารสารสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง อาจเนื่องจากการเรียนในแต่ละรายวิชา อาจารย์ได้มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งภาคการศึกษา ทั้งการรายงานในชั้นเรียน การทำรายงาน หรือภาคินิพนธ์ ซึ่งมีกำหนดเวลาที่แน่นอน รวมทั้งนักศึกษายังต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ จึงทำให้นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา

เมื่อจำแนกความถี่ในการใช้วารสารตามรูปแบบของวารสาร (ตารางที่ 19) พบว่า

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 43 คน (30.50%) ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ไม่แน่นอน รองลงมา จำนวน 39 คน (27.66%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่าอาจารย์จำนวนมากที่สุด 24 คน (40.68%) ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ไม่แน่นอน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนมากที่สุด 29 คน (35.37%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 43 คน (32.82%) ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง รองลงมา จำนวน 40 คน (30.53%) ใช้ไม่แน่นอน

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุด 24 คน (45.28%) ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ไม่แน่นอน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนมากที่สุด 32 คน (41.03%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง

ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543)

และผลการวิจัยของ อัมพร ขาวบาง (2547) คือ อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และเทคโนโลยี และคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชฎา ชลรัตน์ (2547) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ และนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เดือนละครั้ง ผลการวิจัยของ Cochenour และ Moothart (2003) ที่พบว่า อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง ส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เดือนละครั้ง รวมทั้งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) ที่พบว่า อาจารย์คณะแพทยศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เฉลี่ย 26.6 ครั้งต่อเดือน หรือประมาณ 322 ครั้งต่อปี และผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ ผักหนัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาล ส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์สัปดาห์ละครั้ง

2.8 แหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้นวารสารวิชาการ

สำหรับแหล่งที่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และแหล่งสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ สรุปได้ดังนี้

วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์

แหล่งที่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกเป็น 6 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 129 คน (91.49%) ใช้วารสารจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด รองลงมา จำนวน 66 คน (46.81%) ใช้วารสารจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 54 คน (91.53%) และ 75 คน (91.46%) ตามลำดับ ใช้วารสารจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด (ตารางที่ 20)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์จากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด อาจเนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีหน้าที่สนับสนุนการเรียนการสอน การค้นคว้า วิจัย ของคณาจารย์และนักศึกษาเป็นหลัก จึงได้จัดหาวารสารวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในแต่ละสาขาวิชาไว้ให้บริการ ซึ่งหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยทั้ง 8 แห่ง มีการจัดหาวารสารสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ให้บริการจำนวนตั้งแต่ 16 - 76 ชื่อ นอกจากนี้มหาวิทยาลัย 2 แห่งซึ่งมีห้องสมุดคณะ แต่ห้องสมุดคณะก็ไม่ได้จัดหาวารสารสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่จึงต้องใช้วารสารจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของจีรประภา นาคินิยม (2539) ที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์จากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยส่วนหนึ่งของ อัจฉรา พิมพ์สกุล (2539) ที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษา สาขาศิลปะส่วนใหญ่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ของตนเอง และใช้ที่หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) ที่พบว่า อาจารย์คณะแพทยศาสตร์ ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์โดยการสั่งซื้อวารสารเป็นของตนเอง

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

แหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกเป็น 8 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 94 คน (71.76%) สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด รองลงมา จำนวน 66 คน (50.38%) สืบค้นจากที่ทำงาน

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ จำนวน 41 คน (77.36%) สืบค้นจากที่ทำงาน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 65 คน (83.33%) สืบค้นจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด (ตารางที่ 20)

ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากหอสมุดกลางที่สังกัด พบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงาน ผลการวิจัยของ Cochenour และ Moothart (2003) ที่พบว่า อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารระดับสูง สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงาน และผลการวิจัยของ De Groot และ Dorsch (2003) ที่พบว่า อาจารย์ แพทย์ฝึกหัด นักศึกษาแพทย์และพยาบาล สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงานและที่บ้าน สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงาน พบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) ที่พบว่า อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จาก

หอสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดคณะ และผลการวิจัยของ Tenopir, King และ Bush (2004) ที่พบว่า อาจารย์คณะแพทยศาสตร์ สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้การที่ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งที่แตกต่างกัน โดยอาจารย์ส่วนใหญ่สืบค้นจากที่ทำงาน ส่วนนักศึกษาส่วนใหญ่สืบค้นจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด อาจเนื่องจากห้องทำงานของอาจารย์มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูล และสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านทางเครือข่ายของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจารย์สามารถสืบค้นทั้งวารสารอิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลออนไลน์ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบอกรับได้สะดวกและรวดเร็วจากที่ทำงาน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากหอสมุดกลาง อาจเนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นศูนย์รวมในการศึกษา ค้นคว้าของนักศึกษา และหอสมุดกลางทุกแห่งมีบริการคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ต และทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ โดยจัดเป็นห้องหรือเป็นมุมเฉพาะและมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการจำนวนหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาสามารถขอใช้บริการได้ตลอดเวลาที่มีเวลาว่าง ประกอบกับแหล่งสืบค้นอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชา ศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะ เป็นต้น อาจเข้าใช้ไม่ได้ในบางเวลา เนื่องจากมีการเรียนการสอน จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่สืบค้นจากหอสมุดกลาง

3. ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ และข้อเสนอแนะ

3.1 ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ

ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการ ได้จำแนกออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ปัญหาด้านอื่น ๆ (2.99) ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น (2.97) และปัญหาด้านวิธีการสืบค้น (2.87)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้านเช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของอาจารย์ คือ ปัญหาด้านอื่น ๆ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น

เมื่อจำแนกปัญหาแต่ละด้านตามรูปแบบของวารสาร พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในการใช้วารสารทั้งรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทุกด้าน

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาในการใช้วารสารวิชาการของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน แต่เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของวารสาร พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ / แหล่งที่สืบค้น (ตารางที่ 21)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า มีทั้งสองคอลล้งและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 3 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าอาจารย์ อาจเนื่องในการจะสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์นักศึกษามักจะสืบค้นจากหอสมุดกลาง และแหล่งอื่น ๆ ภายในมหาวิทยาลัยหลายแหล่ง ซึ่งการสืบค้นของนักศึกษามักจะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ การจำกัดระยะเวลาในการสืบค้นแต่ละครั้ง และการจำกัด IP ในการสืบค้นจากแหล่งภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นต้น จึงทำให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้านนี้มากกว่าอาจารย์ซึ่งมีแหล่งสืบค้นที่สะดวก คือที่ทำงาน

เมื่อพิจารณาปัญหาย่อยของปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น และปัญหาด้านอื่น ๆ ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

3.1.1 ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น

วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ได้จำแนกเป็น 8 ปัญหา ผลปรากฏว่า ปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 131 คน คือ เจ้าหน้าที่ของห้องสมุดจัดเก็บ

วารสารที่มีผู้อ่านแล้วขึ้นชั้นล่างซ้ำ ทำให้ไม่พบตัวเล่มวารสารที่ต้องการใช้ ส่วนระดับของปัญหา ด้านวิธีการสืบค้นวารสาร พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้น 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่สามารถสืบค้นวารสารเย็บเล่มหรือวารสารฉบับย้อนหลังจากชั้นวารสารได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นระบบชั้นปิด (3.33) คู่มือประเภทรวมรายชื่อวารสาร (Union List of Serials) ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ให้บริการเก่าไม่ทันสมัย (3.07) และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดจัดเก็บวารสารที่มีผู้อ่านแล้วขึ้นชั้นล่างซ้ำ ทำให้ไม่พบตัวเล่มวารสารที่ต้องการใช้ (3.05) และในระดับน้อยมี 3 ปัญหา

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาด้านการสืบค้นวารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย เช่นเดียวกัน ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ไม่สามารถสืบค้นวารสารเย็บเล่มหรือวารสารฉบับย้อนหลังจากชั้นวารสารได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นระบบชั้นปิด ส่วนปัญหาในระดับน้อยมี 3 ปัญหา

การที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามประสบในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารเย็บเล่มหรือวารสารฉบับย้อนหลังจากชั้นวารสารได้ด้วยตนเอง อาจเนื่องจากหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ให้บริการวารสารฉบับย้อนหลังในระบบชั้นปิด ซึ่งผู้ใช้ไม่สามารถสืบค้นวารสารจากชั้นวารสารได้โดยตรง และในการขอใช้ยังมีการจำกัดจำนวนวารสารที่ให้ยืมในแต่ละครั้ง ทำให้เสียเวลาในการสืบค้นวารสาร

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านการสืบค้นวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 8 ปัญหา (ตารางที่ 22)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 3 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาด้านการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกเป็น 6 ปัญหา ผลปรากฏว่า ปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 115 คน คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากโปรแกรมค้นหา (Search engine) ได้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเป็นจำนวนมาก ทำให้ล่าช้าต่อการเข้าถึงวารสาร ส่วนระดับของปัญหาด้านการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านการสืบค้น 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากโปรแกรมค้นหาได้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเป็นจำนวนมาก ทำให้ล่าช้าต่อการเข้าถึงวารสาร (3.33) ไม่มีคู่มือรวมรายชื่อที่อยู่ (URL) และเว็บไซต์ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาที่ต้องการใช้ (3.15) และข้อมูลที่ได้จากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต เช่น Mailing list, Discussion group และ Webboard ไม่มีความเป็นวิชาการ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงวารสารที่ต้องการได้ (3.13) ส่วนปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาด้านการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากโปรแกรมค้นหา ได้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเป็นจำนวนมาก ทำให้ล่าช้าต่อการเข้าถึงวารสาร ส่วนปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหาเช่นเดียวกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามประสบในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากโปรแกรมค้นหาได้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเป็นจำนวนมาก ทำให้ล่าช้าต่อการเข้าถึงวารสาร อาจเนื่องจากการสืบค้นรายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรมค้นหาผู้สืบค้นส่วนใหญ่อาจไม่พบวารสารที่ต้องการในทันที เพราะโปรแกรมค้นหาไม่ได้จำกัดเฉพาะการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพียงอย่างเดียว จึงทำให้ได้ผลการสืบค้นออกมาเป็นจำนวนมากในแต่ละครั้ง และอาจไม่เกี่ยวข้องกับวารสารที่ต้องการสืบค้น และในบางครั้งยังอาจไม่พบวารสารที่ต้องการสืบค้น ซึ่งในการสืบค้นจากโปรแกรมค้นหา ผู้ใช้จำเป็นต้องรู้จักเทคนิคในการสืบค้น จึงจะสามารถสืบค้นวารสารได้อย่างรวดเร็ว

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 6 ปัญหา (ตารางที่ 23)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 3 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

3.1.2 ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ /แหล่งที่สืบค้น

วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 8 ปัญหา ผลปรากฏว่า ปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 124 คน คือ วารสารฉบับปัจจุบันของหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยออกให้บริการล่าช้า ทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถติดตามอ่านวารสารฉบับปัจจุบันได้ ส่วนระดับปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาควิชาไม่มีการรวบรวมวารสารไว้ที่ภาควิชา ทำให้ขาดจุดสืบค้นที่สะดวก รวดเร็ว (3.22) การเข้าใช้วารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการห้องสมุดด้วยตนเอง (3.15) และหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยหยุดบอกรับวารสารชื่อที่ต้องการใช้ ทำให้ไม่สามารถติดตามอ่านวารสารชื่อนั้น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง (2.95) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาควิชาไม่มีการรวบรวมวารสารไว้ที่ภาควิชา ทำให้ขาดจุดสืบค้นที่สะดวก รวดเร็ว

ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสาร 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเข้าใช้วารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการห้องสมุดด้วยตนเอง

การที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามประสบในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาควิชาไม่มีการรวบรวมวารสารไว้ที่ภาควิชา ทำให้ขาดจุดสืบค้นที่สะดวก รวดเร็ว อาจเนื่องจากภาควิชาส่วนใหญ่ไม่ได้จัดหาวารสารเพื่อให้บริการแก่อาจารย์และนักศึกษา เพราะมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณและค่าใช้จ่ายในการบอกรับวารสารซึ่งมีราคาแพงและต้องเสียเงินค่าบอกรับต่อเนื่องทุกปี ดังนั้นหากอาจารย์และนักศึกษาต้องการใช้วารสารจึงจำเป็นต้องใช้จากหอสมุดกลางหรือห้องสมุดคณะเท่านั้น

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งที่ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 8 ปัญหา (ตารางที่ 24)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 3 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 7 ปัญหา ผลปรากฏว่าปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 107 คน คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ส่วนระดับปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้น 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น (3.61) ในระดับปานกลางมี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากมีการจำกัด IP (3.28) เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ (3.07) และไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยหรือของคณะได้ เนื่องจากในบางช่วงเวลามีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก (3.02)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากการจำกัด IP และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ในระดับปานกลางมี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้เนื่องจากการจำกัด IP

การที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านแหล่งสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามประสบในระดับมาก คือ การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำกัดเฉพาะบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น อาจเนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์ที่สัมพันธ์กับสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในจำนวนน้อย กล่าวคือมีหอสมุดกลาง 4 แห่งบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์เพียง 2 ฐานข้อมูล และ 1 แห่ง บอกรับ 4 ฐานข้อมูล หากวารสารบางชื่อที่ต้องการใช้มิให้บริการในฐานข้อมูลของห้องสมุดอื่นก็ไม่สามารถสืบค้นได้ เนื่องจากการบอกรับฐานข้อมูลมีข้อจำกัดในด้านจำนวนผู้เข้าใช้ และมีการจำกัด IP ที่สามารถเข้าใช้ได้

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่าไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชฎา ชลารัตน์ (2547) ที่พบว่า ปัญหาที่อาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ประสบ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้และเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ทันสมัย และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพร ขาวบาง (2547) ที่พบว่า ปัญหาในการใช้วารสารที่อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยีส่วนใหญ่ประสบ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อยและเครื่องคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดคณะ/หน่วยงานที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ รวมทั้งผลการวิจัยของ ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) ที่พบว่า ปัญหาที่คณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่วนใหญ่ประสบ คือ ปัญหาด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์หนาแน่น เนื่องจากมีผู้ใช้จำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการรอคอย

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ปัญหา คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาได้ เนื่องจากมีการเรียนการสอนในบางช่วงเวลา และไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากมีการจำกัด IP ส่วนอีก 5 ปัญหา ไม่ปรากฏความแตกต่างกัน (ตารางที่ 25)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า มีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 3 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน โดยส่วนที่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ แหล่งที่ใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ แหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์

การที่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน 2 ปัญหา คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาได้ เนื่องจากมีการเรียนการสอนในบางช่วงเวลา และไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากมีการจำกัด IP โดยนักศึกษาประสบปัญหาทั้ง 2 ปัญหาในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าอาจารย์ อาจเนื่องจากในการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษาจำเป็นต้องสืบค้นจากแหล่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งแหล่งที่นักศึกษาสามารถใช้ได้สะดวก และใกล้ตัวมากที่สุด คือ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชา แต่ในขณะเดียวกันห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาแต่ละแห่งจัดตั้งขึ้นเพื่อการเรียนการสอนเป็นหลัก จึงให้บริการสืบค้นได้ในบางเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอนเท่านั้น จึงทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าใช้ได้ในช่วงเวลาดังกล่าว สำหรับปัญหาที่นักศึกษาประสบในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าอาจารย์ อีกปัญหาหนึ่ง คือ ไม่สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากบ้านและที่ทำงานได้ เนื่องจากจำกัด IP ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากนักศึกษาต้องการสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากที่บ้านจะต้องเชื่อมต่อ Server ของมหาวิทยาลัยที่สังกัดเท่านั้น ถ้าไม่มี User name และ Password ก็จะถูกจำกัด IP

3.1.3 ปัญหาด้านอื่น ๆ

วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์

ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ (ตารางที่ 26) ได้จำแนกย่อยออกเป็น 5 ปัญหา ผลปรากฏว่า ปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 123 คน คือวารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการแก้ไข ส่วนระดับปัญหาด้านอื่น ๆ ของการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาด้านอื่น ๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ วารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการแก้ไข (3.11) วารสารภาษาอังกฤษที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการแก้ไข (3.07) และเครื่องถ่ายเอกสารที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ (2.81) และในระดับน้อย มี 1 ปัญหา

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประสบปัญหาด้านอื่น ๆ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของอาจารย์ คือ วารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการแก้ไข และวารสารภาษาอังกฤษที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการแก้ไข (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของนักศึกษา คือ วารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการแก้ไข และในระดับน้อยมี 1 ปัญหาเช่นเดียวกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา คือ วารสารภาษาไทยที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการแก้ไข และวารสารภาษาอังกฤษที่ให้บริการมีจำนวนชื่อไม่เพียงพอต่อการแก้ไข อาจเนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่งบอกรับวารสารสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์จำนวนน้อยชื่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพราะห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องบอกรับวารสารทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน และมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจัดหา ประกอบกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่งหยุดบอกรับวารสารสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ภาษาอังกฤษหลายชื่อ โดยให้ใช้บริการในฐานข้อมูลออนไลน์วารสารอิเล็กทรอนิกส์แทน จึงทำให้วารสารรูปแบบสิ่งพิมพ์ที่ผู้ใช้เคยใช้มีจำนวนน้อยชื่อลง

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีรประภา นาคินิยม (2539) ที่พบว่า ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจประสบในระดับมาก คือ ห้องสมุดไม่มีวารสารรายชื่อที่ต้องการ วารสารภาษาไทยมีจำนวนน้อยชื่อ และวารสารภาษาต่างประเทศมีจำนวนน้อยชื่อ และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา พิมพ์สกุล (2539) ที่พบว่า ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษา สาขาศิลปะส่วนใหญ่ประสบ คือ วารสารภาษาไทยมีน้อยชื่อ และวารสารภาษาอังกฤษมีน้อยชื่อ

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้ง 4 ปัญหา (ตารางที่ 26)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 3 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ได้จำแนกย่อยออกเป็น 7 ปัญหา ผลปรากฏว่า ปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 115 คน คือ หอสมุดกลางและห้องสมุดคณะบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์จำนวนน้อยชื่อ ส่วนระดับของปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ตอบประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ค่าพิมพ์ผลจากการสืบค้นบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมีราคาแพง (3.31) หอสมุดกลางไม่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่บอกรับ ทำให้ไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดให้บริการบ้าง (3.21) และห้องสมุดไม่อนุญาตให้ใช้แผ่นดิสเก็ตต์ส่วนตัวในการบันทึกบทความ ทำให้ต้องซื้อแผ่นดิสเก็ตต์ที่ราคาแพงของห้องสมุด (3.08)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 7 ปัญหา เช่นเดียวกัน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของอาจารย์ คือ หอสมุดกลางและห้องสมุดคณะบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์จำนวนน้อยชื่อ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ ค่าพิมพ์ผลจากการสืบค้นบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมีราคาแพง

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ค่าพิมพ์ผลจากการสืบค้นบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมีราคาแพง อาจเนื่องจากการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ผู้ใช้จะพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสารซึ่งหากผู้ใช้จำเป็นต้องพิมพ์ผลบทความที่ต้องการจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ผลในราคาแผ่นละ 5-20 บาท (ปรระนอม นามษร, สัมภาษณ์) และหากผู้ใช้ต้องการพิมพ์ผลบทความเป็นจำนวนมากก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในจำนวนที่สูงตามไปด้วย

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านอื่น ๆ ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 7 ปัญหา (ตารางที่ 27)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 3 ที่กำหนดว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

3.2 ข้อเสนอแนะ

อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 67 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในการพิจารณาคัดเลือก จัดหาและปรับปรุงบริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ โดยข้อเสนอแนะที่อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเสนอตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไป มีดังนี้

3.2.2 ข้อเสนอแนะด้านการสืบค้นวารสาร

รูปแบบสิ่งพิมพ์

- ห้องสมุดควรจัดทำดรชนี้ช่วยค้นบทความวารสารภาษาอังกฤษที่ห้องสมุดบอกรับ โดยสามารถค้นผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC) ได้ (7 คน)
- ห้องสมุดควรลงรายการวารสารให้ถูกต้องและครบถ้วน เพื่อสะดวกในการสืบค้นวารสาร (5 คน)

รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

- ห้องสมุดควรจัดทำรวมรายชื่อที่อยู่ (URL) และเว็บไซต์ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ (16 คน)
- บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ควรมีความรู้ในการสืบค้นวารสาร เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้อย่างสะดวก รวดเร็ว (8 คน)

3.2.2 **ข้อเสนอแนะด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น** มีข้อเสนอแนะเฉพาะวารสารอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น คือ

- ควรเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการจากสถาบันอื่น สามารถสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างสถาบันได้ โดยเสียค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม (5 คน)

3.2.3 **ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ**

รูปแบบสิ่งพิมพ์

- บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ฝ่ายวารสารควรมีการประเมิน และปรับปรุงการบริการอย่างสม่ำเสมอ (5 คน)

รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

- ควรมีการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์แบบภาคีห้องสมุด เพื่อช่วยลดงบประมาณในการจัดหา (10 คน)
- ห้องสมุดควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (7 คน)
- ควรเพิ่มงบประมาณในจัดหาวารสารอิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น (5 คน)

การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่กำหนดไว้ 3 ข้อ คือ 1) อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ใช้วารสารภาษาอังกฤษ และใช้ส่วนที่เป็นบทความวิชาการ และบทความวิจัย 2) อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ สืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์จากรายการออนไลน์ของห้องสมุด และสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด 3) อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ประสบปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน สามารถสรุปได้ว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ ข้อ 1 และ ข้อ 2 ส่วนสมมติฐานข้อ 3 พบว่า มีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้/แหล่งที่สืบค้น ซึ่งผลการวิจัย พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาด้านแหล่งที่สืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะและการประยุกต์ผลงานวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการพิจารณาคัดเลือก จัดหา และปรับปรุงบริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ให้สอดคล้องกับการใช้ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ดังนี้

1. ด้านการจัดหา

1.1 ห้องสมุดควรพิจารณาจัดหารวารสารด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ โดยวารสารชื่อที่มีการใช้สูงควรบอกรับควบคู่กันทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ และหากห้องสมุดมีงบประมาณเพียงพอ ควรบอกรับวารสารทั้งสองรูปแบบควบคู่กันให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการค้นคว้าของอาจารย์และนักศึกษา

1.2 วารสารวิชาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษชื่อที่มีการใช้สูง ห้องสมุดแต่ละแห่งควรบอกรับให้ครบทุกชื่อ

1.3 ห้องสมุดที่บอกรับฐานข้อมูลออนไลน์บางฐานเหมือนกัน ควรจัดหาร่วมกันในลักษณะภาคีห้องสมุดเพื่อประหยัดงบประมาณ หรือสามารถนำงบประมาณส่วนที่เหลือมาบอกรับวารสารวิชาการเพิ่มขึ้นได้

1.4 ในการบอกรับหรือหยุดบอกรับวารสารวิชาการ ห้องสมุดควรให้ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินและคัดเลือก เพื่อให้ผู้ใช้มีวารสารที่สอดคล้องกับความต้องการใช้อย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการจัดเก็บ

2.1 ห้องสมุดควรจัดเก็บวารสารฉบับย้อนหลังในระบบชั้นเปิด เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงวารสาร

2.2 วารสารที่มีผู้ใช้ในห้องสมุดควรจัดเก็บขึ้นชั้นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้มีโอกาสใช้ ห้องสมุดอาจให้ผู้ใช้งานวารสารที่ใช้แล้วในรถเข็นที่เตรียมไว้ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บวารสารขึ้นชั้น หรือเพื่อผู้ใช้คนอื่นสามารถค้นหาวารสารที่ต้องการได้

3. ด้านบริการ

3.1 ห้องสมุดควรรวบรวมรายชื่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และเชื่อมโยง (Link) ไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด

3.2 ห้องสมุดควรจัดอบรมหรือแนะนำการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลออนไลน์แก่ผู้ใช้ โดยสอนทั้งวิธีการสืบค้นข้อมูลและลักษณะเฉพาะ (Features) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์

3.3 ห้องสมุดควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ให้มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้

3.4 ห้องสมุดควรจัดให้มีบริการพิมพ์ผลการสืบค้นเป็นเอกสารในราคาที่เหมาะสม

3.5 ห้องสมุดควรอนุญาตให้ผู้ใช้นำแผ่นบันทึกข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ เช่น ดิสเกตต์ USB Flash Drive เป็นต้น เพื่อใช้บันทึกผลการสืบค้น หรือให้บริการจำหน่ายแผ่นบันทึกข้อมูลในราคาถูก

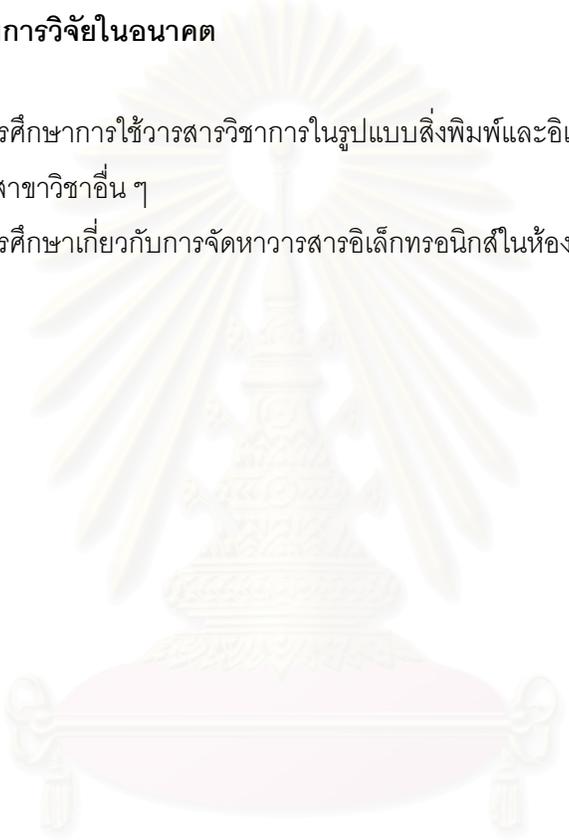
3.6 ห้องสมุดควรจัดให้มีบริการถ่ายสำเนาเอกสารในบริเวณที่ให้บริการวารสารอย่างเพียงพอ

3.7 ห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์การให้บริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับทราบอย่างทั่วถึง

3.8 ห้องสมุดควรส่งเสริมให้บรรณารักษ์ฝ่ายบริการวารสารได้เพิ่มพูนความรู้ โดยเข้ารับการฝึกอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการที่เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อสามารถช่วยให้บริการสืบค้นแก่ผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดทรวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กึ่งทอง ศิริมงคล. บรรณารักษ์, สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2549.
- กึ่งทอง ศิริมงคล และอัจฉรา จันทสุวรรณ. ความร่วมมือในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ ร่วมกัน (Cooperation and Resource Sharing: Foreign Language Journals). บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 20, 3 (2545): 81-101.
- กุลธิดา ท้วมสุข. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์: บทบาทที่เปลี่ยนแปลง (Library and Information Science: its changing roles). มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ 16, 1 (2541) : 71-82.
- คัทลียา ปรีชานี. บรรณารักษ์, หอสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2549.
- จรัญญา ศุภวิจิตพัฒนา. บรรณารักษ์, สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา. สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2549.
- จิรประภา นาคนิยม. การใช้วารสารธุรกิจของอาจารย์และนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539
Journal Link [ออนไลน์]. 2541. แหล่งที่มา: <http://www.journallink.or.th> [13 เมษายน 2549]
- ชุตินา สัจจามันท์. การวิจัยกับวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, 2546.
- ทรงวุฒิ ตังวัฒนา. การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- นพวรรณ วัฒนะนนท์. บรรณารักษ์, สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2549.
- นฤมล กิจไพศาลรัตน์. การใช้วารสารภาษาต่างประเทศในห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

- น้ำทิพย์ วิภาวิน. การใช้ห้องสมุดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: เอสอาร์ พรีนติ้ง แมสโปรดักส์, 2544.
 ประพนอม นามขจร. บรรณารักษ์, สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สัมภาษณ์,
 4 เมษายน 2549.
- พรหมพิมล กุลบุญ. วารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง: คำจำกัดความ. วารสารบรรณารักษศาสตร์
 10 (2533): 41-47.
- เพ็ญพิมล คงมนต์. การดำเนินงานวารสารอิเล็กทรอนิกส์. บรรณสาร สพบ. 33, 2
 (2544): 24-33.
- มณฑนา เจริญแพทย์. บรรณารักษ์, สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2549.
- รัชฎา ชลารัตน์. การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ คณะ
 แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์
 และมนุษยศาสตร์ 10, 3 (2547): 232-240.
- วงศ์สว่าง เขารัฐติ. แนวโน้มของราคาวารสารในปี ค.ศ.1998. ข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 13, 3 (2540): 1-5.
- ศศิวิมล ถาวรกิจ. แนวโน้มการบอกรับวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ Electronic-Only.
บรรณสาร มศก.ท. 17, 1-2 (2546): 45-54.
- สมร ตาระพันธ์. วารสารอิเล็กทรอนิกส์: รูปแบบใหม่ของวารสาร (Electronic Journals:
 new format of journals). บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 18, 2
 (2543): 20-32.
- สายฝน เต่าแก้ว. บรรณารักษ์, สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 4
 เมษายน 2549.
- สุปริญา ลุติตานนท์. บรรณารักษ์, ศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2549.
- เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข. บรรณารักษ์, สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สัมภาษณ์,
 4 เมษายน 2549.
- อัจฉรา จันทสุวรรณ. บรรณารักษ์, สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สัมภาษณ์, 4
 เมษายน 2549.
- อัจฉรา พิมพ์สกุล. การใช้วารสารศิลปะของอาจารย์และนักศึกษาศิลปะในมหาวิทยาลัยของรัฐ.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

อังคณา ดอนหัวรอ อัมพร ขาวบาง และเอกริน ลัทธศักดิ์ศิริ. วารสารอิเล็กทรอนิกส์: การวิเคราะห์เพื่อการยอมรับ. วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ 22 (2543): 74-85.

อัมพร ขาวบาง. การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ สาขาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2547.

ภาษาอังกฤษ

Abbas, June. The Library Profession and the Internet Implications and Scenarios for Change [Online]. 2003. Available from: <http://edfu.lis.uiuc.edu.review/5/abbas.html> [2004, June 2]

Boyce, Peter B. Scholarly Journals in the Electronic World. The Serials Librarian 36, 1-2 (1999): 187-198.

Brown, Celelia M. Information Seeking Behavior of Scientists in the Electronic Information Age: Astronomers, Chemists, Mathematicians, and Physicists. Journal of the American Society for Information Science 50, 10 (1999): 929-943.

Chan, Liza. Electronic Journals and Academic Libraries. Library Hi Tech 17, 1 (1999): 10-16.

Chen, Frances L., Wrynn, Paul and Rieke, Judith L. Electronic Journal Access: how does it affect the print subscription price? Bulletin of the Medical Library Association 89, 4 (2001). [Online]. Available from: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=57965> [2006, April 5]

Cochenour, Donnice and Moothart, Tom. E-journal Acceptance at Colorado State University: a case study. Serials Review 29, 1 (2003): 16-25.

Collins, Mauri P., and Berge, Zane L. IPCT Journal: a case study of an electronic journal on the internet. Journal of the American Society for Information Science 45, 10 (1994): 771-776.

- Davinson, Donal Edward. The Periodical Collection. 2nd ed. Boulder, Colo.: Westview Press, 1978.
- De Groote, Sandra L., and Dorsch, Josephine L. Measuring Use Patterns of Online Journals and Databases. Journal Medical Library Association 91, 2 (2003): 231-240.
- Electronic Journal Miner [Online]. 2003. Available from: <http://ejournal.coalliance.org/faqs.cfm> [2004, January 20]
- Fecko, Mary Beth. Electronic Resources: Access and Issues. London: Bowker-Saur, 1997.
- Gyeszly, Suzanne D. Electronic or Paper Journals? Budgetary, Collection Development, and User Satisfaction Questions [Online]. Available: <http://iris.emeraldinsight.Com/vl=2689419/cl=32/nw=1/fm=html> 2003. Retrieved June 20, 2004.
- Jones, Susan L. and Cook, Christina B. Electronic Journals: are they a paradigm shift [Online]. 2003. Available from: <http://www.nursingworld.org/ojin/topic111.html> [2004, June 20]
- Kidd, Tony and Rees-Jones, Lyndsay. The Serial Management Handbook: a practical guide to print and electronic serials management. London: Library Association Publishing, 2000.
- Lancaster, F. W. The Evolution of Electronic Publishing. Library Trends 43, 4 (1995): 518-527.
- Lee, Stuart D. Building An Electronic Resource Collection: A Practical Guide. London: Library Association Publishing, 2002.
- Machovec, George S. Electronic Journal Market Overview-1997. Serial Review 23, 2 (1997): 31-44.
- McKnight, Cliff. Electronic Journal-Past, Present and Future. Aslib Processings 45, 1 (1993): 7-10.
- Monash University Library. Print VS Electronic: report of the print and electronic serials working party [Online]. 2000. Available from:<http://www.lib.monash.edu.au/reports/Print&ElectronicSerials/PAP3.html> [2006, January 5]

- Monoff, M., and others. Report of the Electronic Journals Task Force MIT Libraries. Serials Review 18, 1-2 (1992): 113-129.
- Montgomery, Carol Hansen, and other. Measuring the Impact of an Electronic Journal Collection on Library Costs [Online]. 2003. Available from: <http://www.dlib.org/October00/Montgomery/10montgomery.html> [2004, May 5]
- National Network of Libraries of Medicine. Electronic Journals and Open Access [Online]. 2005. Available from: <http://nml.gov/libinfo/ejournals> [2006, January 10]
- Nisonger, Thomas E. Management of Serials in Libraries. Englewood: Libraries Unlimited, INC, 1998.
- Osborn, Andrew Delbridge. Serials Publications: their place and treatment in libraries. Chicago: American Library Association, 1980.
- Rogers, Sally A. Electronic Journals Usage at Ohio State University. College & Research Libraries 62, 1 (2001): 25-34.
- Sathe, Nila A. et al. Print Versus Electronic Journals: a preliminary investigation into the effect of journal format on research processes. Journal Medical Library Association 90, 2 (2002): 235-243.
- Tenopir, Carol; King, Donald W.; and Bush, Amy. Medical Faculty's Use of Print and Electronic Journals: changes over time and comparison with other scientists [Online]. 2004. Available from: http://web.utk.edu/~tenopir/eprints/tenopir_jmla_artical_042203.pdf [2005, July 20]
- Valauskas, E.J. Waiting for Thomas Kuhn: first monday and the evolution of electronic journals [Online]. 1997. Available from: http://www.firstmonday.dk/issues/issue2_12/valauskas/ [2006, February 12]
- Woolfrey, S. The Economics of Journal Publishing and the Rhetoric for Moving to an Electronic Format. In Proceedings of the 1993 International Conference on Refereed Electronic Journals, Winnipeg: University of Manitoba, 1993.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในด้านวัตถุประสงค์ รายชื่อวารสารที่ใช้ ภาษาของวารสาร วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ แหล่งที่ใช้ และปัญหาที่เกิดจากการใช้วารสาร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการพิจารณาคัดเลือก จัดหา และปรับปรุงบริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับการใช้ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1** ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และมหาวิทยาลัยที่สังกัด
- ตอนที่ 2** การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านวัตถุประสงค์ รายชื่อวารสารที่ใช้ ภาษาของวารสาร วิธีการสืบค้น ลักษณะการใช้ ความถี่ในการใช้ และแหล่งที่ใช้
- ตอนที่ 3** ปัญหาในการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ปัญหาด้านวิธีการสืบค้น ปัญหาด้านแหล่งที่ใช้ และปัญหาด้านอื่น ๆ

คำอธิบายศัพท์

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Journal) คือ วารสารที่มีการผลิตและมีเนื้อหาครอบคลุมเช่นเดียวกับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และเผยแพร่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถเข้าถึงหรือสืบค้นโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือเวปไซด์ ไรต์ เวบ สำหรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผลิตควบคู่กับวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์
- วารสารที่ผลิตในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเดียว วารสารที่บอกรับในลักษณะ
- ฐานข้อมูลฉบับเต็ม ซึ่งเลือกบอกรับได้ตามจำนวนชื่อวารสาร เช่น Emerald fulltext, ScienceDirect เป็นต้น ซึ่งสามารถเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์โดยผ่านทางฐานข้อมูลฉบับเต็ม

แบบสอบถาม

การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ของอาจารย์และ
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง และ /หรือเติม
ข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพของท่าน คือ

- อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1.2 มหาวิทยาลัยที่สังกัด .....

ตอนที่ 2 การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์
และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

2.1 ท่านใช้วารสารวิชาการเพื่อวัตถุประสงค์ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อประกอบการสอน
 เพื่อประกอบการเรียน
 เพื่อการวิจัย
 เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ / ปริญญาานิพนธ์
 เพื่อทำรายงาน
 เพื่อการผลิตผลงานวิชาการ
 เพื่อการประชุม / การสัมมนาทางวิชาการ
 เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ
 อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2.2 ท่านใช้วารสารวิชาการในรูปแบบใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

■ **วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์**

- ใช่
- ไม่ใช่ สาเหตุที่ท่านไม่ใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่ทราบว่ามีการวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ชื่อใดบ้างในสาขาวิชาที่ต้องการ
- ไม่สะดวกในการเข้าไปใช้วารสารในห้องสมุด
- ความล่าช้าในการให้บริการวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของห้องสมุด
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

■ **วารสารอิเล็กทรอนิกส์**

- ใช่
- ไม่ใช่ สาเหตุที่ท่านไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่ทราบวิธีการใช้/การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์
- ไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดบ้างในสาขาวิชาที่ต้องการ
- ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับสืบค้น
- การสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน
- ไม่จำเป็นต้องใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากสามารถอ่านจากวารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์ได้
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2.3 ท่านใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ภาษาใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ภาษาของวารสาร	รูปแบบของวารสาร	
	วารสาร ในรูปแบบสิ่งพิมพ์	วารสาร อิเล็กทรอนิกส์
ภาษาไทย	.....	.....
ภาษาอังกฤษ	.....	.....
ภาษาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....
.....	.....	.....

2.4 โปรดระบุรายชื่อวารสารวิชาการที่ท่านใช้ พร้อมทั้งระบุรูปแบบของวารสารแต่ละชื่อที่ใช้

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังรายชื่อวารสารที่ท่านใช้ ทั้งรูปแบบสิ่งพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (สามารถตอบได้ทั้ง 2 รูปแบบ)

รายชื่อวารสาร	รูปแบบของวารสาร	
	วารสาร ในรูปแบบสิ่งพิมพ์	วารสาร อิเล็กทรอนิกส์
วารสารภาษาไทย		
1. ข่าวสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	.....	.....
2. ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	.....	.....
3. ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	.....	.....
4. ข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	.....	.....
5. ข่าวสารห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร	.....	.....
6. ข่าวสารหอสมุดแห่งชาติ	.....	.....
7. ข่าวสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร	.....	.....
8. บรรณสาร มศก.ท. (สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ศิลปากร)	.....	.....
9. บรรณสาร สพบ. (สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์)	.....	.....
10. มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	.....	.....
11. รั้งลิตสารสนเทศ	.....	.....
12. วารสารโดมทัศน์	.....	.....
13. วารสารบรรณศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)	.....	.....
14. วารสารบรรณารักษศาสตร์ (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)	.....	.....
15. วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.	.....	.....
16. วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)	.....	.....
17. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	.....	.....

รายชื่อวารสาร (ต่อ)	รูปแบบของวารสาร	
	วารสาร ในรูปแบบสิ่งพิมพ์	วารสาร อิเล็กทรอนิกส์
18. วารสารสารนิเทศ (สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม)	.....	.....
19. วารสารสารสนเทศ สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จ	.....	.....
20. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	.....	.....
21. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ	.....	.....
22. วารสารสำนักหอสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	.....	.....
23. วารสารห้องสมุด (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย)	.....	.....
24. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	.....	.....
.....	.....	.....
วารสารภาษาอังกฤษ		
1. American Libraries	.....	.....
2. Annual Review of Information Science & Technology	.....	.....
3. Aslib Proceeding: New Information Perspectives	.....	.....
4. Australian Academic and Research Libraries: AARL	.....	.....
5. Bulletin of the American Society for Information Science and Technology	.....	.....
6. Canadian Library Journal	.....	.....
7. Cataloging & Classification Quarterly	.....	.....
8. Collection Building	.....	.....
9. Collection Management	.....	.....
10. College & Research Libraries	.....	.....
11. College & Research Libraries News	.....	.....
12. Computers in Libraries	.....	.....
13. The Electronic Library	.....	.....

รายชื่อวารสาร (ต่อ)	รูปแบบของวารสาร	
	วารสาร ในรูปแบบสิ่งพิมพ์	วารสาร อิเล็กทรอนิกส์
14. The Government Information	.....	.....
15. IFLA Journal	.....	.....
16. The Indexer: Journal of the Society of Indexers	.....	.....
17. Information Management & Computer Security	.....	.....
18. Information Processing & Management	.....	.....
19. Information Retrieval and Library Automation	.....	.....
20. Information Sciences	.....	.....
21. Information Services and Use	.....	.....
22. Information Storage and Retrieval	.....	.....
23. Information Technology and Libraries	.....	.....
24. Information Technology & People	.....	.....
25. International Cataloguing and Bibliographic Control	.....	.....
26. The International Information and Library Review	.....	.....
27. International Journal on Digital Libraries	.....	.....
28. Journal of Academic Librarianship	.....	.....
29. Journal of Documentation	.....	.....
30. Journal of Education for Library and Information Science	.....	.....
31. Journal of Librarianship	.....	.....
32. Journal of Librarianship and Information Science	.....	.....
33. Journal of Library Administration	.....	.....
34. Journal of the American Society for Information Science	.....	.....
35. Journal of the American Society for Information Science and Technology: JASIST	.....	.....
36. Journal of the Medical Library Association: JMLA	.....	.....

รายชื่อวารสาร (ต่อ)	รูปแบบของวารสาร	
	วารสาร ในรูปแบบสิ่งพิมพ์	วารสาร อิเล็กทรอนิกส์
37. LAW Library Journal	.....	.....
38. Librarian Career Development	.....	.....
39. Library Acquisition: Practice & Theory	.....	.....
40. Library Administration and Management	.....	.....
41. Library and Information Science Research	.....	.....
42. Library and Information Update	.....	.....
43. The Library Association Record	.....	.....
44. Library Hi Tech	.....	.....
45. Library Journal	.....	.....
46. Library Management	.....	.....
47. The Library of Congress Information Bulletin	.....	.....
48. The Library Quarterly	.....	.....
49. Library Resources and Technical Services	.....	.....
50. Library Review	.....	.....
51. Library Technology Reports	.....	.....
52. Library Trends	.....	.....
53. New Library World	.....	.....
54. Public Libraries	.....	.....
55. Reference and User Services Quarterly	.....	.....
56. The Reference Librarian	.....	.....
57. Research Libraries	.....	.....
58. RQ (Reference Quarterly)	.....	.....
59. The Serials Librarian	.....	.....
60. Serials Review	.....	.....
61. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	.....	.....
.....	.....	.....

2.5 ท่านสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นวารสารฟรีชื่อดีต่อไปนี้งจากอินเทอร์เน็ต
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- The Australian Library Journal (Australian Library and Information Association)
- D-Lib Magazine (Corporation for National Research Initiatives)
- Information Research: An Electronic Journal (University of Sheffield)
- Issue in Science & Technology Librarianship (Association of College & Research Libraries)
- Journal Information, Law and Technology (University of Warwick)
- Journal of Academic Media Librarianship (University of Buffalo)
- Journal of Digital Information (The British Computer Society and Oxford University Press)
- The Journal of Electronic Publishing (University of Michigan Press)
- The Journal of Library Services for Distance Education (State University of West Georgia)
- LIBRES: Library and Information Science Research Electronic Journal
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2.6 ท่านสืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีการใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

▪ **วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์**

- สืบค้นจากชั้นวารสารโดยตรง
- สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC)

โดยระบุทางเลือกในการสืบค้นจาก :

- ชื่อผู้แต่ง (ผู้ผลิต)
- ชื่อวารสาร
- คำสำคัญ
- หัวเรื่อง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

- สืบค้นจากรวมรายชื่อวารสาร (Union List of Serials) ในรูปแบบสิ่งพิมพ์
- สืบค้นจาก Journal Link

- สืบค้นจากบัตรทะเบียนวารสาร
- ให้บรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ช่วยค้นหา
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

■ **วารสารอิเล็กทรอนิกส์**

- สืบค้นจากรายการออนไลน์ของห้องสมุด (OPAC)

โดยระบุทางเลือกในการสืบค้นจาก :

- ชื่อผู้แต่ง (ผู้ผลิต)
- ชื่อวารสาร
- คำสำคัญ
- หัวเรื่อง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- สืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด เช่น Emerald fulltext, ScienceDirect เป็นต้น (*โปรดตอบข้อ 2.7*)
- สืบค้นจากที่อยู่ (URL) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์
- สืบค้นจากโปรแกรมค้นหา (Search engine)
- สืบค้นจากกลุ่มสนทนาบนอินเทอร์เน็ต เช่น Mailing list, Discussion group และ Webboard เป็นต้น
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.7 ในกรณีที่ท่านสืบค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุด ท่านสืบค้นวารสารจากฐานข้อมูลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ABI / INFORM
- Academic Search Premier
- Blackwell Synergy
- Emerald Fulltext
- Ingenta (Catchword)
- Kluwer Online Journals
- ScienceDirect
- SwetsWise
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

- 2.8 ท่านใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในส่วนใดต่อไปนี้
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ส่วนของวารสารที่ใช้	รูปแบบของวารสาร	
	วารสาร ในรูปแบบสิ่งพิมพ์	วารสาร อิเล็กทรอนิกส์
บทบรรณาธิการ	.....	.....
บทความวิชาการ	.....	.....
บทความวิจัย	.....	.....
บทความพิเศษ	.....	.....
จดหมายถึงบรรณาธิการ	.....	.....
รายงานการประชุม	.....	.....
บทวิจารณ์/แนะนำหนังสือ	.....	.....
ประกาศ	.....	.....
ข่าวกิจกรรม	.....	.....
บทสัมภาษณ์	.....	.....
โฆษณา	.....	.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....

- 2.8 ในกรณีที่ท่านใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ท่านใช้ลักษณะเฉพาะ (Features) ใดของวารสาร
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เชื่อมโยงจากการอ้างอิงเนื้อหาไปยังรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความ
  - เชื่อมโยงจากรายการอ้างอิง/บรรณานุกรมของบทความไปยังเอกสารฉบับเต็ม (Full text) ในฐานข้อมูลอื่น ๆ
  - เชื่อมโยงตาราง/ภาพประกอบของบทความ
  - เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์วารสาร
  - ติดต่อกับผู้เขียน / บรรณาธิการ
  - แสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับบทความใน Mailing list, Discussion group และ Webboard
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2.9 โปรดระบุวิธีการใช้วารสารวิชาการทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

■ **วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์**

- อ่านจากตัวเล่ม
- ถ่ายสำเนาบทความวารสาร
- คัดลอกข้อมูลด้วยตนเอง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

■ **วารสารอิเล็กทรอนิกส์**

- อ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์
- พิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสาร
- ดาวนโหลดบทความเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์
- บันทึกบทความลงในดีสเก็ตต์ หรือ USB Flash Drives หรือ แผ่นบันทึกประเภทอื่น ๆ
- ส่งบทความวารสารผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2.10 ความถี่ในการใช้วารสารวิชาการทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความถี่ในการใช้	รูปแบบของวารสาร	
	วารสาร ในรูปแบบสิ่งพิมพ์	วารสาร อิเล็กทรอนิกส์
ทุกวัน	.....	.....
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	.....	.....
สัปดาห์ละครั้ง	.....	.....
เดือนละ 2-3 ครั้ง	.....	.....
เดือนละครั้ง	.....	.....
ไม่แน่นอน	.....	.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	.....	.....

2.11 ท่านใช้/สืบค้นวารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

■ **วารสารในรูปแบบสิ่งพิมพ์**

- หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด
- ห้องสมุดคณะของมหาวิทยาลัยที่สังกัด
- ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
- ภาควิชา
- วารสารของตนเอง
- วารสารของบุคคลอื่น
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

■ **วารสารอิเล็กทรอนิกส์**

- หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่สังกัด
- ห้องสมุดคณะของมหาวิทยาลัยที่สังกัด
- ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
- ศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย
- ศูนย์คอมพิวเตอร์ของคณะ
- ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชา
- ที่ทำงาน
- บ้าน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการปัญหา (ต่อ)	ระดับปัญหา					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เป็นปัญหา
<u>วารสารอิเล็กทรอนิกส์</u>						
ห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะไม่ได้บอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาที่ต้องการใช้	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์จำนวนน้อยชื่อ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ห้องสมุดกลางไม่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่บอกรับ ทำให้ไม่ทราบว่ามีการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อใดให้บริการบ้าง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ห้องสมุดไม่อนุญาตให้บันทึกบทความวารสารลงในแผ่นดิสเก็ตต์	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ห้องสมุดไม่อนุญาตให้ใช้แผ่นดิสเก็ตต์ส่วนตัวในการบันทึกบทความทำให้ต้องซื้อแผ่นดิสเก็ตต์ที่ราคาแพงของห้องสมุด	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ไม่สามารถพิมพ์ผลการค้นเป็นเอกสารได้ทันทีเนื่องจากห้องสมุดไม่มีเครื่องพิมพ์ (Printer) ให้บริการ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ค่าพิมพ์ผลจากการสืบค้นบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมีราคาแพง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

3.2 หากท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสารวิชาการทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังหัวข้อต่อไปนี้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการพิจารณาคัดเลือก จัดหา และปรับปรุงบริการวารสารทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ให้สอดคล้องกับการใช้วารสารของท่าน

▪ **ด้านการสืบค้นวารสาร**

.....

.....

.....

.....

▪ **ด้านแหล่งที่ใช้**

.....

.....

.....

.....

▪ **ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ**

.....

.....

.....

.....

~~~~~ ขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ~~~~~

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววราพรรณ อภิศุภะโชค เกิดวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2523 สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับ 2 สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2544 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย